

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celote ne v Jugo-
slaviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
1 stolp, peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Dir
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Zokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon šte. 59, upravnišva šte. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cekočni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Božič 1926.

Na sveti večer se bodo naše misli zatopile v pozicijo ložičnega oznanila o miru na zemlji. In premišljevali bomo, koliko odgovarja realnost blagovesti, ki so jo peli nebeški duhovi ob rojstvu Božjega deteta. Na zunaj vlada po vsem izomikanem svetu z malimi izjemami mir, in prizadevanja, da se ohrani, so velika. Pogoji pa, ki so nujno potrebni, da bi ta prizadevanja za trajnim mirom bila tudi uspešna, tudi danes še izdaleka niso dani. Globoko zopet v človeške umove pronikuje zavest, da je treba postaviti vse življenje na temelje krščanske vere, srca so razpoložena za polni preobrat v tem smislu in manifestacije milijonov za katolištvo so tako iskrene, sijajne in pretresljive, da se nihče ne more ubraniti vtisa, da stojimo pred izvanrednim pojavom obnavljanja notranjega življenja velikega dela človeštva. Podobne smeri se pojavljajo tudi izven naše Cerkve ter se odražajo daleč izven nje-nega območja v obliki odvracanja od materializma prejšnje dobe. Vendar pa je vno življenje teče še vedno večalmanj naprej po starih tirih, pojmovanje o bistvu in nalogah države je še vedno tako pogansko kakor je bilo, in v praksi je makijavelizem slejkoprej splošno udejstvjujoča se metoda. Socialna nasprotja ločujejo v nezmanjšani ostrosti človeštvo v dva neizprosno sovražna tabora in mednarodni odnošaji so še zelo oddaljeni od ideala skupnosti vsega človeštva, temelječe na krščanski veri in etiki. V tem oziru bo treba še ogromnega dela in prizadevanj, da bo obnovi posameznikove duše v njenih globinah, duševnemu preobratu in pretresu sledilo tudi preoblikovanje javnega življenja v vseh njegovih panogah in tzarstkih.

Vsi ti problemi, ki oznamujejo sedanjí čas, razgibujejo seveda tudi dušo slovenskega naroda. Toda usmeritev slovenske duše je veliko stalnejša, jasnejša in sigurnejša nego drugih veliko številnejših in kulturno starejših narodov. Ogromno kulturno delo, ki ga je izvršilo in vrši dalje katoliško narodno gibanje, je naše ljudstvo obvarovalo pred mnogimi zmotami, da je ostalo zdravo in da se lažje duhovno orijentira v velikih pretresljajih današnje dobe. Slovensko ljudstvo bo letošnji Božič kljub veliki gmotni bedi in političnim neprikljam, ki stalno razburjajo državo, lahko praznovalo vsaj s ponosno zavestjo, da je v svojem jedru ostalo pošteno, da se od nobene sile in pritiska ni dalo odvrtiti od svoje poti, da ga zgledí politične nemoralnosti okoliša, v katerem živi, niso demoralizirali. Slovenski narod ni kapituliral ne pred grožnjami ne pred nasiljem ne pred zvijačnimi vabami in je ostal zvest tako svojemu kulturnemu krščanskemu programu kakor svoji slovenski narodni tradiciji. Odpadli so posamezniki in to ne najboljši, izneverili so se narodu in njegovim idealom nekaterniki, ki malo štejejo, usuli so se z drevesa samo suhi listi, ki jih meče veter semintje, dokler ne bodo popolnoma zgnili. In mnoge obhaja tihi sram, da so se dali zapeljati, in v marsikom se že zbuja kesanje izgubljenega sina. In celo zagrizeni in načelni sovražniki slovenskega imena in slovenske narodne biti so prisiljeni počasi preobračati svojo zastavo.

Ze na današnji Božič moremo mirno reči, da je slovenski narod svoj boj izvojeval zmagovito. Vsak danes ve, da Slovencev kot naroda ni mogoče izbrisati, njihovega narodnega razvoja ustavití, jih z nasiljem pokorití in jih gnesti, kakor bi se komu zljubilo. Nismo Slovenci iz takega testa! To smo dokazali s svojo potrpežljivostjo, zdravo trmo in nezlomljivostjo, da si bo zelo zelo premislil, kdor bi hotel še nad nami poizkusiti svoje eksperimente.

Pa četudi pridejo še težave, slovenski narod se jih ne bo ustrašil. Premagal jih bo kakor je vse prejšnje. S to zavestjo bomo praznovali danes sveti večer.

Vlada še vedno ni sestavljena.

BELGRAD, 23. dec. (Izv.) Mandatar krona g. Uzunović je danes storil prve korake, da bi izvršil nalogo, ki mu jo je poverila krona. Ker ima sedaj nevezan mandat, to je, da lahko sestavi delovno vlado neglede na stranke in neglede na število strank, se splošno misli, da se mora kriza kmalu končati in da bo g. Uzunović storil vse, da v najkrajšem času sestavi takšno vlado. Radikalni klub mu je dal v tem pogledu popolnoma proste roke in izrazil samo svoje mnenje glede nekaterih strank, s katerimi bi radikalni klub najraje sodeloval.

G. Uzunović je danes dopoldne najprej pozval k sebi zastopnike demokratskega kluba. Z ozirom na to je imel g. Davidović pred tem sejo, na kateri je prišlo do precej ostrih razprav med obema strujama, in sicer med strujo, ki je za vstop v vlado pod malenkostnimi pogoji, in med strujo, ki je v principu skoraj proti vstopu. Ker principiarno ne more biti proti vstopu, postavlja tako težavne pogoje, da jih mora g. Uzunović odbiti.

Takšne vesti o sporu v demokratskem klubu so s posebno vno širili agenti samostojnih demokratov, ki so celo vedeli pripovedovati najrazličnejše podrobnosti. Pri merodajnih demokratskih voditeljih smo se o tem počutili in zvedeli, da te vesti ne odgovarjajo resnici. Nasprotno je res, da je v demokratskem klubu popolna enotnost pogledov na sedanjí položaj. Kar se tiče tega, da je demokratski klub za pogajanja z Uzunovićem določil in pooblastil g. Marinkoviča, je vzrok samo v tem, da je na večrajšji seji radikalnega kluba ravno g. Uzunović predlagal, da naj se klub z mandatarjem g. Davidovićem sploh ne pogaja. Zato je povsem razumljivo stališče demokratskega kluba, da na ponovna pogajanja s sedanjim mandatarjem g. Uzunovićem ne pošilja svojega voditelja g. Davidoviča. G. Davidović je tudi osebno odklonil Uzunovičovo vabilo. G. Voja Marinković je nato obiskal g. Uzunoviča in dal časnikiarjem sledečo izjavo:

»Ker je g. Uzunović davi obvestil g. Davidoviča, da je od Nj. Vel. kralja dobil mandat za sestavo delovne vlade in da želi sporazuma z Demokratsko zajednico o programu nove vlade, je klub po poročilu g. Davidoviča in na njegov predlog mene pooblastil, da dam g. Uzunoviću odgovor v imenu Demokratske zajednice. O svojem razgovoru sem nato obvestil naš klub, ki je vzel razgovor na znanje. Pooblastil me je, da v sporazumu z g. Spahom nadaljujem pogajanja z gospodom Uzunovićem, kakor bi bilo potrebno.«

Ze iz tega komunikacija se je videlo, da šanse za sporazum med g. Uzunovićem in Demokratsko zajednico niso velike. Popoldne je g. Uzunović ponovno pozval k sebi g. Marinkoviča. G. Marinković je vztrajal pri stavljenih zahtevah, nakar mu je g. Uzunović naznanil, da zahtev ne more sprejeti, in da misli, da so postala nadaljnja pogajanja med njim in Demokratsko zajednico nepotrebna. Tudi g. Marinković je sam dal o tem naslednjo izjavo:

»Popoldne sem se drugič sestal z gosp. Uzunovićem. Ugotovila sva, da so pogajanja o sodelovanju Demokratske zajednice v njegovi vladi, ki bi je naj sestavil on, trčila na iste težave, kakor prejšnja. S tem so se nadaljnja pogajanja prekinila.«

G. Uzunović se je nadalje tekom dopoldneva pogajal z g. STJEPANOM RADIĆEM. Pogajanja so bila prav kratka, kar je razumljivo, kajti radičevci so pripravljani stopiti v vlado za vsako ceno. Tudi tokrat ne stavlja g. Stjepan Radić nobenih pogojev, marveč je g. Uzunoviću izjavil, da je njegova iskrena želja sodelovati v vsaki vladi pod vsakim pogojem. G. Uzunović je to vzel na znanje in je o tem obvestil radikalni klub. V radikalnem klubu se je pojavilo mnenje, da bi se g. Uzunović z g. Stjepanom Radićem nikakor ne smel pogajati, kaj šele sprejeti njegovo stranko v vlado. Misli se, da se je g. Stjepan Radić z dosedanjim svojim delovanjem, posebno s svojimi nastopi popolnoma diskvalificiral in da bi njegovo sodelovanje v vsakrni vladi samo oteževalo normalno delovanje vlade in bi bilo v škodo države in ljudstva. To klubovo mišljenje je prišlo zelo močno do izraza. Posamezni ugledni člani so odločno izjavljali, da se bo g. Stjepan Radić moral ozirati na to mišljenje. Z ozirom na to mislijo, da je vsaka kombinacija z g. Stjepanom Radićem izključena. Le v skrajnem slučaju, če g. Uzunović z ozirom na to, da so se prekinila pogajanja z Demokratsko zajednico, ne bi mogel dobiti nobene druge skupine, bi prišel v poštev g. Stjepan Radić s svojo stranko.

Popoldne sta g. Voja Marinković in g. dr. Spaho v Jugoslovanskem klubu obiskala gosp. dr. Korošca in ga obvestila o dosedanjem poteku svojih pogajanj z g. Uzunovićem ter o pogojih, ki sta jih stavila g. Uzunoviću in končno tudi o tem, da so se pogajanja z g. Uzunovićem prekinila.

Ze tekom teh razgovorov je g. Uzunović prosil g. Korošca, da bi ga obiskal. Okrog 5. ure je g. dr. Korošec odšel v predsedništvo vlade k g. Uzunoviću, kjer je ostal dolgo časa. O razgovoru z g. Uzunovićem je g. dr. Korošec izjavil časnikiarjem naslednje:

»G. Uzunović me je obvestil, v katerem stadiju se na temelju njegovega mandata nahajajo pogajanja. Ker se ti razgovori še niso dokončali, so še vedno možne razne različne kombinacije, ki bi se na podlagi dosedanjih pogajanj lahko ustvarile.«

G. Uzunović je nato odšel v dvor, kjer je Nj. V. kralja obvestil o dosedanjem poteku pogajanj in o možnih kombinacijah, ki bi se na podlagi dosedanjih pogajanj lahko ustvarile.

Po naših informacijah iz radikalnega kluba bi bile te kombinacije sledeče:

Prva kombinacija bi bila Uzunović - Korošec-Radić. Ta kombinacija bi bila številčno najmočnejša. Obenem bi bil azelo močna, ker bi bili v njej zastopniki Srbov, Hrvatov in Slovencev. Z ozirom na g. Radiča je ta kombinacija zelo malo verjetna, ker je zelo težko, da bi radikalni klub po njegovem napadu na pokojnega Pašiča in po njegovem dosedanjem delovanju in neprestanem oviranju normalnega delovanja dosedanjih radikalno-radičevskih vlad hotel še nadalje ostati z njim v vladi.

Druga kombinacija, ki jo radikali najbolj forsirajo in katero smatrajo kot najbolj zdravo, je kombinacija Uzunović - Korošec - Jovanović - Nikić. Ta kombinacija sicer številčno ne bi bila tako močna, kakor prva, vendar se misli, da bi bila za delo bolj sposobna, hitrejša in solidnejša, kakršna je baš potrebna v sedanjih težavnih gospodarskih razmerah.

Radikali se posebno zavzemajo za to kombinacijo. S tem bi se približali obe radikalni struji Jovanović in oficialni radikali. Nadalje mislijo, da bi bila ta kombinacija po enotnosti v pogledu na razne probleme najbolj solidarna.

Nekateri radikali so tudi mnenja, da bi bilo morda bolje, da bi se sestavila kombinacija Uzunović - Korošec - Pribičević. To so ugledni osebni Pribičevićevi prijatelji, ki so v tem oziru danes storili korake — ali po Pribičevićevi prošnji ali ne, to se ne ve. — Ta kombinacija pa je seveda ravnotako izključena. Po znanih nastopih Pribičevića in njegovih prijateljev je težko verjetno, da bi mogla večina z njim sodelovati. Ravnotako je natančno znano stališče Slovenske ljudske stranke, kar se tiče Pribičevićevih prijateljev v Sloveniji posebno pa je po dogodkih pri Slavenski banki in drugod še bolj odločno, kakor je bilo prej.

Po mišljenju radikalov ostane torej v sedanjem stadiju najbolj verjetna kombinacija Uzunović - Korošec - Jovanović - Nikić. V tej smeri so radikali začeli z živahno agitacijo. Splošno se misli, da bo g. Uzunović ze tekom jutrišnjega dneva mogel sestaviti vlado. Če bi se mu to ne posrečilo, bo pa moral vrniti mandat. V radikalnem klubu prevladuje mnenje, da se bo Uzunovičeva misija topot končala z uspehom.

Belgrad, 23. dec. (Izv.) Kakor smo včeraj poročali, je bil v Belgrad poklican g. Aca Stanojević, ki je danes prispel. Po njegovem prihodu so postali pašičevci v radikalnem klubu pogumnejši. Na vse strani so pretili in razglašali, da tako, kakor se sedaj dela, se delati ne more in ne sme. Poudarili so, da Uzunovičeve zaupnice ni smatrati kot popolno mišljenje ali popolno zaupanje radikalnega kluba in da bo treba še temeljitih sprememb, preden se bo g. Uzunoviću posrečilo obdržati se na površju.

Pašičevci so pripovedovali najfantastičnejše kombinacije. Čimbolj se je približevala noč, tem ostreje so postajale njihove grožnje. Velike nade polagajo na to, da se bo kriza v poslednjem trenutku obrnila v njihovo korist in na to, da bo jutri Nj. Vel. kralj Stanojeviča najbrž sprejel v avdienco.

G. Aca Stanojević, ta deus ex machina, ki je v zadnjih dveh letih, ko Pašić ni mogel več obvladati vseh poslov, imel s svojo prisotnostjo

v Belgradu tolikšen uspeh in je vsako krizo rešil v korist radikalne stranke, se pojavlja tudi v tem trenutku, ko bi se imela že nad tri tedne trajajoča kriza končnoveljavno na ta ali na oni način rešiti.

Belgrad, 24. dec. (Izv.) Zvečer so se dogodki pričeli razvijati s filmsko brzino. Dosedaj se g. Uzunović niti najmanj ni mudilo, da bi pospešil rešitev krize. Tekom današnjega večera pa je sam in po svojih ožjih prijateljih storil najrazličnejše korake, da bi še tekom današnje noči sestavil novo vlado. V tej smeri so se vršile razne avdienco. Najprej je bil na dvoru g. Uzunović, za njim g. Srškić in finančni minister g. Perić. Nato so bili povabljeni v predsedništvo vlade ob pol 10 g. Pavle Radić, ob četrt na 11 pa g. dr. Korošec, ki se je v predsedstvu mudil vsega le par minut. Časnikiarjem ni hotel dati nobenih izjav in je takoj odšel na svoje stanovanje.

V predsedništvu vlade so se med tem zbrali skoro vsi radikalni ministri. Okrog 11 so se pričeli razhajati. Opaziti je bilo, da so v glavnem precej slabo razpoloženi. V merodajne razprave se niso hoteli spuščati. Izjavljali so samo, da se dela na vladi radikalni-radičevci-SLS in da se ta pogajanja še niso končala. Kljub temu se misli, da morebitne iznenaditve tekom noči niso izključene.

Ljudska obsodba demokratov v Mariboru.

Radj hinavskega postopanja mariborskih samostojnih demokratov v občinskem svetu se je vršil včeraj zvečer polnoštevilno obisk zbor zaupnikov SLS za mesto Maribor. Govorili so dr. Jerovšek, župan dr. Leskovar, poslanec Zebot in drugi. Zborovalci so soglasno in z velikim ogorčenjem obsodili protiljudsko in intrigantsko postopanje SDS. Soglasno in z velikim odobravanjem so sprejeli zaupniki sledečo resolucijo:

»Zbor zaupnikov SLS za mesto Maribor je na svojem zborovanju dne 23. decembra vzel poročilo o delovanju in taktiki kluba SLS v občinskem svetu, posebno pa g. župana dr. Leskovarja z odobravanjem na znanje. SLS kot predstavica večine mariborskega prebivalstva se zahvaljuje g. županu in izreka celokupni delegaciji SLS v občinskem svetu za premišljeno, vzorno in napredno gospodarstvo v mestni občini popolno zaupanje. Zahvaljujemo se našim zastopnikom za njihovo vztrajnost in neomahljivost ter za veliko socialno delo, ki se je izvršilo pod županovanjem dr. Leskovarja. Z ozirom na postopanje SDS, NSS in SKS pred sprejetjem mestnega proračuna za leto 1927 izjavlja zbor zaupnikov, da odklanja SLS vsako odgovornost, če bo gospodarski, kulturni in socialni napredek mariborske občine trpel. SDS, NSS in SKS nosijo vso krivdo, ako se bodo gospodarske razmere v našem mestu še bolj poslabšale. Z ozirom na napade naših nasprotnikov na g. župana in na celo SLS radi naše kandidatne liste za volitve v oblastno skupščino izjavljamo, da odklanjamo vsako kuratelo, ki bi nam jo rada vsilila SDS in njeni novi zavezniki. Zbor zaupnikov sprejema soglasno in z velikim odobravanjem kandidatno listo, katere nosilec je naš načelnik in mestni župan dr. Leskovar.«

Zaupni sestanki - prepovedani.

Zagreb, 23. dec. (Izv.) Okrajni glavar v Prelogu (Medjimurje) je izdal odlok, s katerim se odreja, da se morajo okrajnemu glavarstvu javiti 24 ur vnaprej ne le javni shodi, ampak tudi zaupni sestanki političnih strank. Dovoljenje je treba dobiti od okrajnega glavarstva za vsak zaupni sestanek posebej. Ta odlok je v nasprotju z določili in duhom ustave, ki pravi, da se morajo naznaniti politični oblasti samo javni shodi, dočim se v tem slučaju e zaupnih sestankih sploh ne govori. Ta odlok je bil izdan le s tem namenom, da se detaje težave HPS, ki je posebno v zadnjem casu razvila v Medjimurju izredno močno agitacijo.

OBSOJENI STAROKATOLISKI DUHOVNIKI.

Zagreb, 23. dec. (Izv.) Včeraj so bili pri tukajšnjem okrajnem sodišču obsojeni starokatoliški duhovniki Ante Donković, Luka Biskupović, Stjepan Zagorac in Nikola Kalodjera, ker so bili obtoženi, da so 14. novembra t. l. udrlí v župno cerkev v Stenju vcu in tam imeli službo božjo. Katoliški župnijski odbor jih je radi tega tožil radi motenja posesti. Imenovani starokatoliški duhovniki so bili pod pretnjo kazni 1000 Din obsojeni, da morajo končati s tako prakso motenja posesti. Obenem pa so bili obsojeni na poravnavo sodnih stroškov v znesku 1800 Din.

Catholicus:

Papež in fašizem.

V javnosti slišimo večkrat očitek, češ, da je sv. Stolica preveč prijazna fašizmu, in da se premalo meni za manjšine, ki se nahajajo v Italiji.

Najprej moramo konstatirati, da sv. Stolica more nastopati v Italiji le toliko, kolikor more v vsaki drugi državi, pač še manj! Do čim ima namreč v mnogih državah papež svoje diplomatske zastopnike, nima sv. Stolice z italijansko vlado nikakih uradnih stikov. Papež intervencira pri vsaki drugi vladi lažje nego pri italijanski, ker z njo — skratka ne občuje. To je posledica tako zvenega rimskega vprašanja, ki — kljub vsem častnikarskim in političnim »preprokbam« — ne bo tako hitro rešeno. Sveta Stolica je in bo v tem vprašanju koncilijantna, nikoli pa ne bo izdala svojih principov!

Drugič moramo omeniti, da če papež priznava obstoječo vlado ali vladajočo dinastijo v kakšni državi, ne odobrava s tem ni najmanj vsakega njenega koraka. Papež hoče, da katoličani priznavajo avtoriteto ne samo v Cerkvi, temveč tudi v državi, zakaj brez avtoritete ne more obstojati ne Cerkev ne država; hoče da spoštujemo nositelja avtoritete, tudi tedaj, ko nositelj avtoritete ni pobožen: »Subditi estote... dominis, non tantum et modestis, sed etiam dyscolis« (1 Petr. 2, 18).

S tem pa ni rečeno, da papež odobrava posamezne vladne čine ali kar metodo, s katero vlada kak kabinet: vzemimo, da papež sklene z Romunijo konkordat, in da se nahaja sveta Stolica v korektnih odnosih z romunsko vlado, iz tega ne sledi, da papež odobrava n. pr. gonjo proti Judom, ki bi se pojavila v Romuniji.

Ta načela moramo imeti pred očmi, če hočemo presojati odnos sv. Stolice do fašistov. Naj nam bo ljubo ali ne, fašizem je v Italiji na vladi; to je dejstvo, ki ga more vpoštevati ne samo papež, temveč tudi vse svetne vlade, čeprav mnoge ne simpatizirajo ni malo s fašistovskim sistemom. Ako pakira naša država z Italijo, se mora pač pogovarjati naš minister z tamošnjim ministrom, ki se kliče zdaj Mussolini. Tu ne pomaga nobena jeza in nobeno nasprotstvo proti fašizmu.

Seveda s tem ni rečeno, da naša vlada odobrava postopanje fašizma proti manjšinam v Italiji. Kar je fašizem storil krivega, je in ostane obsodbe vredno; požig Narodnega doma v Trstu, ricinovo olje in slična nasilja so hude sence v zgodovini fašizma; slučaj Matteotti pa je ravno tak zločin kakor slučaj Fakin; zgodovina ne pozabi ne enega ne drugega. Nestrpnost je žal le prečestokrat signatura vladajočih strank, zlasti tedaj, če se v dnu svojega srca zavedajo, da ne vladajo z idejo, temveč s silo! Močnejša sila skuša eliminirati manjšo silo, če ji je na poti, kakor večji pes požene manjšega proč, ko hoče sam glodati kako kost; to gotovo ni etično; pač pa odgovarja tako postopanje materialističnemu svetovnemu naziranju, ki se izraža na političnem polju kot pravo močnejšega. Za manjšino in šibke stranke velja v vseh državah, kjer ni visoko razvito etično prepričanje, usodepolno načelo: vae victis! Vsi, ki pišejo o fašizmu, naj bi tozadevno začeli izpraševati nekoliko tudi svojo vest.

S tem ni rečeno, da fašizem ni storil nič dobrega; Mussolini je gotovo markantna osebnost, ki je znala spraviti preživahni italijanski narod v discipliniranost, da bi človek skoro mislil na Pruse Bredovomno je mož energičen in iskreno zavzet za veličino svoje domovine; mož v resnici dela, česar bi ne hoteli trditi o vseh ekscepcijah v Evropi; tudi uvideva, da narod mora imeti neke nadzemske, večne resnice, ki ga vodijo: radi tega je uvedel z pet križ v šole in v javne urade, ter proglašal katoliško vero kot vero svojega ljudstva. To mu je pridobilo simpatije mnogih katolikov v Italiji, čeprav so njegovi pristaši delali in še delajo veliko težav uprav katoliškim organizacijam!

Toda Mussolini ima tudi velike napake: Čuti se močnega, ker ima za sabo čvrsto organizacijo, ki mu je, vsaj do zadnjih časov, bila slepo vdana. Zavedajoč se svoje moči je izdal naredbe, ki niso nikakor v soglasju s pojmom moderne države. Tiskovno svobodo je kratkoma odpravil; opozicionalnega časopisa Italija ne pozna več; ne trdimo, da opozicija vedno po pravici ropota, toda neodvisno časopisje je potrebno: deluje kakor ventilator, ki sicer precej šumi, toda obenem čisti zrak. V Italiji pa takih časopisov ni več, in kmalu tudi opozicionalcev ne bo več, zakaj na sto tisoče se jih je umaknilo v Francijo.

Umevno je, da pri tako temperamentnem narodu, kakor je naš italijanski, rodi strogost odpor, in sicer krvav odpor; prišlo je do atentatov, pri katerih je ostal vojvoda (duce) neranjen. Zanimivo, kako je reagirala na te atentate Cerkev in kako Mussolini.

Mussolini je sklical parlament in diktiral, da je treba uvesti smrtno kazen za atentate proti članom vladarske hiše in — prvemu ministru. Cerkev pa je sklicala vernike v svoja svetišča in zahvalila Boga, da se atentat ni posrečil. Cerkev obsoja namreč vsak politični atentat; umor je umor, tudi če se vrši iz političnih motivov. Ona moli za nositelje državne oblasti, tudi če le-ti niso katoliki, pač tudi za poganske; drži se opomina, ki ga pošilja

Jeremija Judom v babilonski sužnosti: »Iščite mir dežele, v katero sem vas dal odpeljati in molite za njo k Gospodu, ker njen mir bo vaš mir« (Jer. 29, 7). Ko moli za oblastnike, moli za javni blagor, za mir; radi tega tudi Pavel zelo poudarja, »naj se opravljajo prošnje, molitve... zahvaljenja... za kralje in za vse oblastnike, da bi mirno in pokojno živeli« (1 Tim. 2, 2). Če so duhovniki po atentatu na Mussolinija molili »Te Deum«, niso hoteli s tem odobravati n. pr. njegovih »tiskovnih zakonov«, temveč zahvaliti Boga, da je obvaroval življenje moža, ki stoji na čelu vlade. Cerkev moli za oblastnike tudi tedaj, če trpi od njih krivico. Ko je dunajska vlada odpravila konkordat in uvedla celo vrsto »liberalnih« zakonov, je Pij IX. obsodil z vso energijo te zakone, toda Cerkev je tudi po vsem tem nadaljevala na cesarjev rojstni dan slovesno službo božjo.

Medtem pa ko je Cerkev po atentatu na Mussolinija molila, so divjali fašisti kot razjarjeni proti vsemu, kar ni fašistovskega značaja. Katoliške institucije so pretrpele ogromno škodo, v Italiji je vladala v kljub železni roki vojvode prava anarhija.

To je ostrače, iz katerega se je porodila alukucija sv. Očeta v konsistoriju 20. decembra, oziroma oni del, ki govori o fašizmu.

Pij XI. je po polklicu učenjak, radi tega — tudi ko bi ne govoril s tako visokega mesta — bi vedeli že v naprej, da bo govoril stvarno, precizno, naravnost kritično natančno.

Stvarnost zahteva, da se pravično razdeli senca in svetloba, ko slikamo kako osebnost. Samo grajati, je znamenje nesprotnosti; samo hvaliti, je znamenje slepega partizanstva; pravičen človek deli hvalo in grajo po zaslugi.

Papež izraža najprej svoje veselje, da se je posrečil stentat prot življenju onega moža, »ki s toliko energijo vodi usodo domovine«; Pij XI. je bil med prvimi, ki so zahvalili Boga, da je minister ušel nevarnosti. Zato tembelj obžaluje, da so povodom atentata fašisti uprizarili pravo neurje proti katoliški akciji, da se v svoji razjarjenosti niso ustavili ne pred svetostjo templjev, ne pred častivrednim dostojanstvom škofov (misli na škofa Endrici v Tridentu), ne pred svetim značajem duhovnikov. Fašisti so se zagnali nad najboljšo katoličane, kar je toliko bolj obsodbe vredno, ker so uprav katoličani po svoji veri in religiji najbolj trdni in zavzeti branitelji reda in socialnega miru (per la loro stessa fede e religione i piu valdi e i piu fervidi difensori dell'ordine e della tranquillita sociale). — To so jasne besede! Res je, pravi papež v svoji alokuciji, da je vihar že precej prešel, toda škoda, ki jo je vihar povzročil, je ostala: »tanto piu gravi e veramente lagrimevoli restano i guasti, le rovine, i danni.« Res je tudi, da je vlada izdala stroge naredbe proti takemu nasilju, da je dala mnogim tlačenim tudi zadostneje, toda Pij XI. nima do vlade pravega zaupanja: *Purtroppo la fiducia non e ancora ne piena, ne sicura.*

Zakaj pa nima papež zaupanja do fašistovske vlade? Zato, ker drži fašizem Damoklejev meč nad »Azione cattolica«, ki je papežu tako ljubba kakor zenica očesa: la pupilla degli occhi nostri. Dalje, in posebno radi tega, ker fašistovski pojmovanje države ni katoliško: »una concezione dello stato, che non puo essere la concezione cattolica.« Država je mnogim političnim strujam malik, tako tudi fašistom: »država jim je smoter, državljan pa zgolj sredstvo, ki ga država monopolizira in absorbira.« Te jasne obsodbe veljajo neposredno fašistom, posredno pa vsem državam.

Mussoliniju je treba priznati, da je velik organizator, kar se tiče zgolj tehnične strani, toda on ni ne filozof ne psiholog. Hotel je močno stranko, stranko, ki bi se istovetila z državo, zato pa je sprejemal pod znamenje snopa vse, kar se je zglasilo, da hoče nositi črno srajco. Take mase ni mogoče nadzirati in na ta način so se vrnili v stranko tudi ljudje, ki so (kakor se pritožuje Pij XI) sicer sprejeli nov napis in novo ime, so pa ostali, kar so bili: nesprotniki religije: »nomini che, sotto nuove insegne e nuovi nomi, rimangono sempre gli stessi settari di ieri, sempre gli stessi nemici della societa e della religione.« Malo čudno je, ako vlada uradno manifestira za religijo, pri tem pa postopajo njeni organi na nedostojen način z duhovniki.

Onim, ki so razglasili, da je papež v zadnjem konsistoriju zagovarjal Mussolinija, bi priporočili, da čitajo vso papeževo alokucijo; neke stavke smo nalašč citirali v italijanskem jeziku, da se ve, da so to precizne besede sv. Očeta in ne še le izvajanja pisca teh vrstic.

Italija je v veliki politični krizi; želimo, da bi to ljudstvo, ki je dalo cerkvi toliko svetnikov in svetu toliko umetnikov, razumelo glas sv. Očeta, ki je oče vseh narodov; želimo, da bi Mussolini, ki je toliko proslavljal milega Frančiška, uvidel, da je treba vsaj nekaj te milobe uporabljati tudi v politiki; in to ne samo nasproti Slovanom in Nemcem v Italiji, temveč tudi nasproti vsem manjšim strankam. Frančišek, ta »najbolj italijanski svetnik«, je bil apostol miru; sovraštva on ni poznal: tako naj bi tudi njegovi častilci ne poznali sovraštva proti drugorodecem in manj-

šinam v lastni državi. Italija, ki je ob Frančiškovem jubileju izdala znamke z njegovo podobo, mora videti v Frančišku ne samo evetko na drevescu italijanske nacije, temveč odsvit nebeske milobe; z nebes je zajemal moč za svoj čudovito lep značaj, k nebesom kaže njegova roka. Katoliška vera, ki jo Mussolini hvali, ni pojav italijanske nacije, ni na-

rodna tradicija, temveč dar z nebes, ki ga je Kristus prinesel vsem ljudem: če bo Italija pojmovala katolicizem v tem zmišlu, kakor ga poudarja Pij XI. v svojem geslu: Pax Christi in regno Christi, bo mnogo pripomogla k temu, da se uresneci vzvišeni božji program:

Et in terra pax hominibus!

Italijanski tisk o jugoslovanski notranje-politični krizi.

Rim, 23. decembra. (Izv.) Tukajšnja politična javnost z velikim zanimanjem zasleduje potek notranjepolitične krize v Jugoslaviji. Mnenje, ki si ga je napravila spričo tega poteka, tolmači »Tribuna« sledeče:

»Razvoj jugoslovanske krize kaže, kako absurdna je bila pretveza tistih, ki so hoteli padec Uzunovičevega kabineta izvajati iz

podpisa arbitražne pogodbe med Italijo in Albanijo. Če bi bilo temu res tako, pač ne bi bilo težko sestaviti ministrstvo, ki bi osvajalo zunanjo politiko, katera bi bila manj »italofilska« nego je bila Ninčičeva. Spor je pač globlji. Radičev in Pribičevičev govor v zadnjih dneh sta jako poučen dokument o političnih nasprotjih, ki vznemirjajo državo.«

Nenaden zapletljaj med Nemčijo in Francijo.

Razsodba francoskega vojnega sodišča.

Berlin, 23. dec. Dne 21. decembra se je pred francoskim vojnim sodiščem v Landau (nemško zasedeno ozemlje) zaključila razprava proti 24 letnemu francoskemu podporočniku Rouzierju, ki ga je sodišče oprostilo. Rouzier je bil imel v noči 17. septembra 1926 na ulici v Germersheimu nastop z neko nemško družbo. Rouzier je pri tem proti družbi rabil pasji bič in raven tega streljal iz revolverja. Nemeč Müller je ostal na mestu mrtve, njegov tovariš Mathes pa je dobil strel v glavo in še vedno leži v bolnici. Francoski državni pravdnik je zavzel stališče, da je Rouzier prekorajčil meje silobrana in je predlagal zanj eno leto ječe. Priče so izpovedale, da je podporočnik Rouzier znan po svoji aroganci in prenapetosti in da je imel radi pasjega biča že prej konflikte.

Porazen učinek v Nemčiji.

Kljub temu je vojno sodišče Rouzierja oprostilo vsake krivde, pač pa obsodilo štiri člane prizadete nemške družbe na 2 do 6 mesecev ječe, ranjenega Mathesa pa celo na dve leti ječe.

Ta razsodba francoskega vojnega sodišča je delovala v Nemčiji porazno. Mnenje celokupne javnosti brez razlike se zliva v en sam ogorčen protest. Vsi listi naglašajo, da je to napad na dosedanje uspehe spravljivosti med Francijo in Nemčijo in da je pod takimi pogoji vsako zblizanje v bodoče nemogoče.

Diplomatični koraki nemške vlade.

Nemška vlada je brzojavno naročila poslaniku v Parizu v. Hoeschu, naj vložil protest v francoskem zunanjem ministru. Državni komisar za zasedena ozemlja Langenwerth v. Zemmern je vložil ugovor pri Porenaki komisiji.

Zunanji minister dr. Stresemann je spričo napetega političnega položaja odložil svoje potovanje v inozemstvo. Državni minister za zasedena ozemlja dr. Bell je nasproti zastopniku Wolffovega urada označil razsodbo francoskega vojnega sodišča kot nezaslišano zmoto, ki opozarja nemško ljudstvo, da je njegova najnujnejša naloga, da pripori osvoboditev zasedenega ozemlja. Nemški narod pričakuje, da

MSGR. R. HORSKY.

v Praga, 23. decembra (Izv.) Tukaj je umrl msgr. Rudolf Horsky, ustanovitelj katoliške stranke in prejšnji avstrijski poslanec.

EKSPLOZIJA NA SOFIJSKEM KOLODVORU

v Sofija, 23. decembra. (Izv.) Poslopje centralnega kolodvora je bilo radi lahke eksplozije močno poškodovano. Namestnik postajenačelnika Popov in drugi železniški nameščenci so bili težko poškodovani. Ne ve se, da li je vzrok eksplozije zločin ali nesrečno naključje.

v Sofija, 23. decembra. (Izv.) Preiskava je dognala, da je prišlo do eksplozije na tukajšnjem centralnem kolodvoru radi tega, ker je počila plinova cev.

v Rantol (Illinois), 23. decembra. (Izv.) Med letom sta trčili skupaj dve letali. Letalci — 4 častniki — so bili mrtvi.

Beleške

Δ »Trst, ki se v vetru majec se je oglašil v »Kmetiskem listu«. Ta list namreč priobčuje dolgo pripovedovanje nekoga duhovnika (?), ki je dolgočasno zavijanje in sumničanje SLS. Piše kakor pišejo ljudje, ki se od Mahničeve dobe do danes niso ničesar naučili in ničesar pozabili. Stari »katoliški liberalci«, ki jih je nepozabni Mahnič bičal, so poznali isti slog in »Slovenski list« se je včasih podobno razkoračil. Zato se nihče, ki je preživel zadnjih 30 let zgodovine slovenskega naroda, ne bo čudil, če proslavlja ta članek g. Štefana Radiča kot junaka, ki ga niti škofje ne morejo ugnati. Da bi se ta duhovnik (?) potrudil dokazati, da je dr. Korosec — kot trdi — svoj centralistični voz zapodil v močvirje in da je Radič tisti, ki ga vleče ven, to mu seveda ne pride na misel. Kmet, ki bere »Kmetiski list«, — si misli menda ta gospod — mora verjeti, saj je zapisano, da piše »duhovnik«! — Ob koncu članka se drugi duhovnik (?) jezi na »Slovensca«, da si upa ta o nekih duhovnikih povedati, da se postavljajo s svojim prestopom v Radičevu stranko v nasprotje s katoliškim gibanjem v Sloveniji. Kaj misli ta gospod, da bomo pred tem dejstvom kot noj vtikali glavo v pesek? Če sme g. dekan Koblar govoriti javno proti SLS, zakaj ji odrekate pravico, da bi se smela braniti? Mi smo vedno želeli jasnosti — v tem smo Mahničevi učencl. Čimprej in čim temeljiteje se razčistijo razne metode gotovih članarjev, ki se skrivajo pod šifro duhovnik v »Kmetiskem listu«, tem hitreje bo rastla moč našega katoliškega gibanja. S skrivalicami ne boste prišli nikamor. In če se vam zdi še naprej nejasnost potreben plašček, da zakrivate svoje nasprotstvo do slovenskega katoliškega kulturnega in političnega gibanja, potem obrnite nase načelo, ki pravite v članku, da je vaše: »Kdor je grešnik, naj se poboljša.«



† Dvorni svetnik Josip Fon.

Maribor, 23. dec. 1926.

Nocoj ob šestih je umrl dvorni svetnik in podpredsednik okrožnega sodišča v Mariboru g. Josip Fon. Pred vojno je pokojni igral važno politično vlogo na Goriškem, kjer se je izkazal kot vešč in vesten ter marljiv borec za pravice goriškega slovenskega ljudstva. Pokojnik je bil rojen 26. aprila 1865 v Volčah pri Tolminu na Goriškem. Zrastlel in študiral je v skrajno ubožnih razmerah, toda nikdar ga niso zapustili dobra volja, idealizem ter njegov znani humor. Po končanih študijah je vstopil v sodniško službo, kjer se je odlikoval po svojem točnem delovanju. Bil je na glasu kot najboljši jurist na goriški sodnji. Za politično življenje se je sicer zanimal, a aktivno vanje ni posegel, dokler ga goriška SLS l. 1907. pri državnozbornih volitvah ni potrdila za kandidata v goriški okoličini. Od tedaj pa do vojne je zastopal skupno z dr. Gregorčičem goriške Slovence v Jugoslovanskem klubu na Dunaju. Kot poslanec je bil zvest tovariš in sobojevnik ter vesten delavec.

Pozneje je bil izvoljen tudi za deželnega poslanca v splošni kuriji.

Vojna je za enkrat končala njegovo politično kariero, kjer bi bil s svojim veljim strokovnim znanjem in svojo preciznostjo ter drohovitostjo lahko še mnogo koristil svojemu narodu.

Med vojno je moral služiti kot avditor, po prevratu je bil poslanec v začasnem narodnem predstavništvu v Beogradu in poverjenik za pravosodstvo pri narodni vladi v Ljubljani. Nato se je umaknil s politične pozornice in se popolnoma posvetil svojem poklicu. Postal je podpredsednik okrožnega sodišča v Mariboru. Pokojnik je užival radi svoje pravičnosti in strokovnega znanja velik ugled med mariborskimi pravniki. — Pogreb blagega pokojnika bo na sveti dan ob treh popoldne iz kapelice na pobreškem pokopališču.

Zasluznemu možu: večni mir in pokoj!

PRIJATELJU FONU V SPOMIN.

Zopet je legel v grob eden izmed stare garde. Ni bil sicer nikdar glasnik, ki bi oznanjal z močno besedo nove ideje, bil pa je tih in vstrajen delavec v solnični goriški zemlji, ki je kakor žebelica opazoval bistro svet okrog sebe in o pravem času izrekel pravo besedo.

Prvič sva se spoznala, ko sem prišel na Goriško, da vpelje tam »Slovenska Straža«

Upnikom Slavenske banke!

Naša dolžnost je, da na podlagi podatkov, ki jih je dobil Odbor upnikov Slavenske banke na merodajnem mestu, obvestimo upnike o pravem stanju zavoda.

Gosp darilo se je tako, da je izgubljena vsa delniška glavica v znesku 100 milijonov dinarjev, od katerih je bilo že spomlad 1926 vsled izgub odpisanih 40 milijonov dinarjev;

izgubljene so vse rezerve v znesku cca 14 milijonov dinarjev, ki so se morale istotako že odpisati spomlad 1926, in

razven tega je primanjkljaja še cca 63 milijonov dinarjev.

Delničarji Slavenske banke so torej svoj v delnicah nal. žen denar izgubili definitivno.

Za terjatve vlagateljev in ostalih upnikov Slavenske banke, katere se bodo morale izplačati, pa vsled omenjenega primanjkljaja

svoje delo. Bilo je menda pri »Treh kronah«, ko sem se v krogu znancev — med njimi tudi nepozabni dr. Pavletič — seznanil z njim. Bil je eden najbolj molčečih. Ko so že drugi povedali na dolgo in široko svojo misel, je zadel on, govoreč pol v šali pol zares, z bratsko besedo v črno. Njegov mirni temperament, ki ni prekipel vzhlicnosti, kakor njegovih tovariš, politiki — mladini, je tvoril srečen prehod med mladimi in starimi do dr. Gregorčiča, ki ga je vezalo z njim pristržno prijateljstvo do konca.

L. 1910. sva se sestala v hrvatsko-slovenskem klubu na Dunaju. Tudi tu je bila značilna zanj tista umerjenost, ki diči pristnega sodnika. Niti opazil nisi, kedaj je stopil v klubovo sobo, kjer je prebil, kadar ni bilo zbornične seje, večino dneva. V klubovih sejah, ko smo mislili mladi, da moramo ob vsaki debati povedati svoje mnenje, je molčal. Le kadar je šlo za važno odločitev, je padla na tehtnico njegova kratka, a premišljena in odločujoča beseda. Mnogo in dostikrat sta pa z dr. Krekom obravnavala zlasti goriške zadružne zadeve.

Ob svetovni vojski, ko je moral s svojimi rojaki vred zapustiti svojo solnično domovino, je razvil plodonosno delo za goriške begunce. Z dr. Krekom sta on in dr. Gregorčič neprestano snovala načrte, kako bi olajšala bedo svojim nesrečnim rojakom. Spominjam se točno, koliko po'ov ga je, predno je bil še l. 1917 sklican parlament, vodilo zdaj k vladi zdaj v taborišča nesrečnega spomina. In ko je bil sklican parlament, mu je bilo prvo delo da je s predlogi, interpelacijami, govori in intervencijami skušal lajšati bedo nesrečnih beguncev. V takozvanem »Flüchtlingsausschuss« je bil eden najdelavnejših članov. Uverjen sem, da tisti goriški Slovenci, ki so prebili leta grozote kot begunci, Fona nikdar ne pozabijo.

Površna in naglo napisana označba njegova ne bi bila popolna, ako bi pozabil nanj kot vrliga družabnika in zvestega prijatelja. Kakor je bil sicer molčeč, so njegovi jedernati šegavi apericiji v družbi kazali, kako globoko misli. S svojim točnim opazovanjem človeških slabostij ni prizanesel nikomur, tudi političnim voditeljem ne, in baš zaradi te njegove odkritosti so ga vsi znanci tembolj ljubili. To svežost humorja si je znal kot dragocen dar ohraniti do konca in zato vem, da ga bo mariborska družba, ki ji je bil vedno dobrodošel član, težko pogrešala. Počivaj v miru, zlata goriška duša!

E. J.

ni iz premoženja Slavenske banke kritja niti 50 odstotkov.

Pozivamo upnike Slavenske banke, da ohranijo mirno kri! Odbor upnikov Slavenske banke pod predsedstvom Mestne hranilnice ljubljanske je intenzivno na delu, da predvsem upravni odbor Slavenske banke, kakor tudi Trboveljska družba in Länderbank-Dunaj pokrijejo primanjkljaj ter se tako privede Slavenska banka k mirni likvidaciji in prepreči konkurz, ki bi imel za posledico še mnogo manjše kritje terjatev!

Ljubljana, 23. decembra 1926.

Za Odbor upnikov Slavenske banke pod predsedstvom Mestne hranilnice ljubljanske:

Dr. Drago Marušič, s. r., predsednik.

Dr. Roman Ravnihar, s. r., tajnik.

katoliški in drugoverci, so leta in leta raziskovali življenje sv. Frančiška, ki res zasluži ime najbolj ljubeznivega svetnika katoliške cerkve. Zaeno pa »revolucionarja« svojega časa, tega apostola popolne revščine.

Kmetova je preštudirala nebroj najboljših virov. 11 jih našteva sama na koncu svoje knjige — in skušala doživeti vse zunanje in notranje dogodke iz Frančiškovega življenja. Legende in zgodovino je povežala v celoto, legende pa za kritično oko zaznamovala z zvezdico. Med posamezne dogodke je vpostavila potrebno zvezo, bodisi psihološko ali opisovalno ali epsko. Ze nanizanje teh posameznih poglavij na enotno nit zahteva globokega umetniškega hotenja in znanja, kaj pa sila umetniška izpopolnitev in vezanje nastalih vrzeli! Da človek ostane v okviru dane stvari, da najde pravo barvo za svojo okoličino, da poišče primerno arhitekturo za ostalo ozadje, da ne kvari vrtnice in izpopolnilo celotne slike estetske celote. V tem je tičala nevarnost in reči smemo, da je Kmetova te nemajhne nevarnosti srečno premagala in da ne najde nikjer niti najmanjše razpoke v strukturi celotnega mozaičnega dela.

Snov sama na sebi razraste lahko v suhoparnost ali pa v apoteozo, v golo naštevanje ali pa v himnične slavospeve. Enemu in drugemu je bilo treba iti s poti, eno in drugo bi motilo umetniško ravnovesje snovne pravičnosti, ki je predpogoj usmerjene umetnine. Kmetova je premagala vse te težave in v glavne obrise slike sv. Frančiška vdrla to-

Vesele božične praznike želi

PAVLIN FRANČ

trgovina s kolonialnim blagom

Centrala: Gradišče 3, podružnici: trg Tabor 4 in Borštnikov trg

Razpust trgovske zbornice.

Obvestilo Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani o razpisu ministrstva za trgovino in industrijo z dne 20. decembra 1926, št. 20.451—III, ki se tiče razpusta zbornice in razpisa novih volitev.

Komisija, katero sem v podrejenem ministru postavil z odlokom z dne 30. oktobra 1926, št. 17.391—III in kateri sem poveril nalogo, da pregleda material o volitvah Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani in da ocenji pritožbe proti tem volitvam, obvestila me je, da je v volivnem postopku ugotovila sledeče nepravilnosti:

1. Volivna komisija ni ustanovila števila po pošti došlih volivnih pošiljk na temelju seznama, v katerega so vpisane prispele volivne pošiljke po rednih številkah. Število glasov po seznamu izkazuje napram rezultatu skrutinija v trgovskem odseku presežek 195 glasov, a v obrtnem odseku presežek 829 glasov, katerega razlika v zapisnikih volivne komisije ni utemeljena.

2. Volivna komisija se ni striktno držala odredbe člena 12 volivne uredbe o vodstvu seznama volivcev, v katerega se morajo po vrsti glasovanja in odpiranja volivnih pošiljk vpisovati volivci, ampak je mimo te odredbe namesto vpisovanja zlagala in vezala legitimacije ter jih označevala s tekočimi številkami ter je tako grupiranje legitimacij označila za seznam volivcev.

3. Volivna komisija bi morala v zmislu člena 14 volivne uredbe primerjati oddane glasove s številom volivcev, in še le potem pričeti odpirati ovoje z glasovnicami. Iz zapisnika volivne komisije ni razvidno, da se je tako nopravilo.

4. Pri poizkusnem štetju dne 24. septembra 1926 ni volivna komisija v redu izvedla kontrolnega štetja v I., II. in v polovici III. kategorije obrnega odseka, ampak je neovržno pustila domnevo, da je bilo kaj podtaknjeno (nogo je ostavila odprano sumnju, da je izvršena kakva podvala), dasi se število glasovnic ni strinjalo niti s številom prečrtanih volivcev v imeniku volivcev, niti s številom legitimacij.

5. Volivna komisija je izvršila skrutinij dvakrat, vsakokrat z drugačnim uspehom, a ni v zapisnikih pojasnila razlogov za nastale razlike. Oba skrutinija sta se izvršila v razdobju enega do štirih dni.

6. V I. kategoriji trgovskega odseka je ob drugem skrutiniju bila razveljavljena ena glasovnica z žigom 6. IX. 1926, katere se ob prvem skrutiniju ni opazila. Ko volivna komisija ni ob prvem skrutiniju opazila neveljavnosti glasovnice, more naknadna konstatacija neveljavnosti ene glasovnice opravičiti sumnjo, da je izvršena naknadno kakšna nedopustna manipulacija, s katero je napravljen en glas neveljaven.

7. Zapisniki volivne komisije so se vodili osebno glede skrutinija sumarno in ne dajejo točne slike o delu volivne komisije. Slučaj glasovnice z žigom ni omenjen v nobenem zapisniku.

Predloženi mi material o nedopustni agitaciji ter o nedopustnem zbiranju legitimacij in glasovnic in o skupnem pošiljanju volivni komisiji po predstavnikih stanovske kandidatne liste »Združenih trgovskih gremijev in za drug ljubljanske in mariborske oblasti, mi zdaj kaže za konstatacijo, da so se v volivni borbi porabljala sredstva, katere ne samo da po zakonu niso dovoljena, ampak tudi kaznjiva v zmislu člena 22 volivne uredbe.

Oziraje se na navedene nepravilnosti in na okolnost, da so v igri činjenice, katere so pri nastalih malih razlikah v glasovih v kategorijah posameznih odsekov v splošnem, a posebno v trgovskem in obrtnem odseku mogle med listama obeh nasprotnih strank brez dvoma vplivati i na sam izid volitev, odločam na osnovi § 23 zakona o zbornicah z dne 29. junija 1868, državnega zakona št. 85 in uvažujoč odločbo Upravnega sodišča od 28. maja 1885, katere izreka načelo, da se sme novoizvoljena zbornica razpustiti pred njenim konstituiranjem, kakor tudi na osnovi člena 8 Uredbe o organizaciji ministrstva trgovine in industrije

1. da se razpusti novoizvoljena zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani,

2. da se postavi za komisarja zbornice Ivana Jelačin, predsednik zbornice v Ljubljani, a za njegovega namestnika Ivan Ogrin, podpredsednik zbornice, ki takoj prevzameta svoje dolžnosti,

3. da se za zbornico razpišejo nove volitve, ki se morajo izvesti v roku, določenem v čl. 21 volivne uredbe.

Tretji oddelek ministrstva izvede takoj ta odlok.

Minister trgovine in industrije:
Dr. Ivan Krajač, s. r.

Na »Jutrovo« javkanje zaradi razpusta zbornice odgovorimo kratko tole: SDS arske obtožbe proti Ogrinu, Jelačinu, dr. Ravnikarju, Puclju in Krajaču, češ da so oni povzročili razpust zbornice, so za imenovane gospode v tem slučaju samo dobra reklama. Kajti vsakdo, ki je kaj pomagal pri tem delu, je storil pravičeno dobro delo in pomagal, da je pošteno slovensko trgovstvo in obrtništvo dobilo zadoščenje.

SDS naj se ne boji, da bosta novi komisar in njegov namestnik delala tako kakor bi delali kaksi gerentje SDS. Korupcije z nastavljanjem uradništva in zidanjem zbornice, ki jo očita »Jutro«, bi si dovolila kvečjemu SDS. Komisar in namestnik bosta pa vodila posle tako, kakor sta jih vodila doslej na stvarno istih mestih. Verjamemo pač, da bosta napravila marsikaj, kar SDS ne bo všeč, toda koristni SDS še niso koristi stanovske zbornice slovenskih pridobitnih slojev.

Slovenski pridobitni krogi so se pri zadnjih volitvah z ogromno večino izjavili za Jelačin-Ogrinove liste. Ta večina je zahtevala razveljavljanje volitev, ki so jih SDS-arji prislepili. Separije, ki so zdaj po ministru Krajaču uradno ugotovljene, so le senca dejanske velikopotezne sleparske in protizakonite akcije s katero je hotela SDS osvojiti sebi večino mandatov v zbornici.

Ce danes SDS vpije, da se ji godi z razpustom krivica, pa pravijo obrtniki in trgovci, da bi bila nezaslišana krivica, če bi ostale sleparije SDS nezakazovane in bi s sleparijami dobilo jutrovtvo oblast v zbornici.

Minister je to pot dal zadoščenje pravič, zadoščenje slovenskim trgovcem in obrtnikom, zadoščenje zakonu v najvišji možnosti. Imenovan je za komisarja g. Ivana Jelačina in Ivana Ogrina, ki imata za seboj večino prejšnje zbornice in večino oddanih glasov pri zadnjih volitvah. Dejanska zaupnika vsega slovenskega trgovstva in obrtništva sta dobila oblast, da izvedeta nove volitve, pri katerih bo slovenskemu trgovstvu dana možnost, da se SDS zahvali za falzificiranje glasov pri zadnjih volitvah.

se hoče skromno preživeti in obleči, v časih socialne bede in pehanja za mamonom, je knjiga, kot je »Sv. Frančišek Asiški«, naravnost tih pokoj. Je uteha, je vzor. Frančiškovo geslo je »naša ljuba sestra revščina«, naše »še 200 Din mi manjka za obleko«; njegova beseda »samo najbolj potrebno si izprosi od dobrih src«, naše »niti vinarja si ne morem dati na stran za slabe čase« — koliko nasprotje, kolik prepadi! On — svetnik, mi pa svetolni, v svet pogreznjeni sveti! On velikan-svetnik — mi reveži in hlapci svojih teles — in svojega časa.

On preprost, a mi nismo nikdar dovolj učeni, dasi vemo, »da je učenost huda reč, ki srce izpije«. On zaničevalec najmanjše udobnosti, mi pa vsi razneženi in mehkužni. Kakšen junak je ta najmanjši brat!

In temu junaštvu je ženska postavila spomenik! Ako smo prej rekli, da Kmetova ni — za posamezne epizode v celoto, moramo resnici na ljubo povedati, da je to »nizanje« večkrat samolastno ustvarjenje. Berite poglavja »Nevihle« ali »Sestre in mati Klara«. Ali »Sveta noč in jaslice«, »Pot na goro La Vernax«, »Brat Jakoba«, »Očeta ni več«, to so samosvoje lepote, ki so pogonale iz srca pisateljice in bodo šle do src.

Še nekaj naj poudarim — knjiga je, čim bolj ko gre h koncu, tem bolj zanimiva. Ne utruje te, ampak poživi, ne dolgočasi te, ampak priklene nase! Ne moreš pustiti branje, dokler ne končaš. Pa tega ne stori sama snov, to je način pisanja Kmetove. Poglavje o

Sveti Frančišek Asiški.

Spisala Marija Kmetova. — Mohorjeva knjižnica 13. Založila Družba sv. Mohorja 1926. 4^o Str. 272.

Odkar je Josipina Turnogradska zastavila prva svoje pero pa do Marije Kmetove, je pretelko mnogo let in marsikako ime žene-pisateljice beleži slovsvena zgodovina. In ženski-pisateljici ni bilo prelahko, si dobiti ugleda v resnem krogu pisateljske družine, še manj pa razpršiti predsedke naše konservativne javnosti In če ima Marija Kmetova danes dober sloves kot pisateljica, si ga je s Frančiškom gotovo še utrdila.

Marija Kmetova je rojena l. 1891. v St. Lovrencu na Dolenjskem. Je iz učiteljske rodbine. Eno leto po svetovni vojni je bila še učiteljica na šoli sv. Cirila in Metoda v Trstu, potem so jo pa pregnali. Danes je vpojokajna meščanska učiteljica in živi v Ljubljani. Njene knjige »Bilke«, »Helena« in »V metežu« so znane in se je v zadnjem času dokaj pisalo o njih, res strogo, morda prestrogo. Vendar pa izzveni iz vseh ocen, da Kmetova še raste in ni še potegnila črte pod obračun pisateljavanja. Njen »Sveti Frančišek Asiški« bo prav lepa postavka v računu njenega pisateljskega delovanja.

Letos je pretelko 700 let, odkar je ta veliki svetnik umrl in ves kulturni svet tekmuje med seboj, kako bi bolj proslavil njegove veliki spomin. Najraznovrstnejši učenjaki,

Kaj se godi doma

Zopet požar v Šenčurju.

Po dvodnevem odmoru je brezsrčni požiglec zopet polskal svojo žrtev. O polnoči med sredo in četrtkom je bilo videti večji ogenj v Šenčurju pri Kranju. Kot so nas informirali, je pogorel hlev g. Višnarja. Do skrpnosti morajo biti premeteni zločinci in izvežbani v svojem poslu; naj je vsa obramba zastoj, pozitivnih uspehov ni.

Ob tej priliki se razširjajo razne vznemirljive vesti, n. pr. govor v Kranju, da bo mesto na Sveti večer na več krajih zažgano, da bo padla bomba na župno cerkev itd. Gotovo je, da je na teh govorih tudi veliko fantazije, izvirajoče iz psihoze splošne razburjenosti in strahu. Kdaj bodo zločinci padli v roke pravici?

Vesti o aretiranih požigalcih.

Po Ljubljani in tudi po nekaterih gorenjskih krajih se je večer dopoldne z veliko naglico raznesla vest, da se je orožnikom posrečilo prijati štiri požigalce in da so jih že pripeljali v Ljubljano. Senzacionalna vest ni bila resnična in je temeljila na pomoti. Orožniška patrolja dveh brojničev je res večer z jutranjim gorenjskim vlakom pripeljala iz Kranja tri aretirance, ki so osumljeni, da so izvršili neko staro tatvino usnja in podplatov. Pripeljali so jih v zapore deželnega sodišča ter jih večer dopoldne izročili jetniški upravi, ki je sicer odločno dementirala vse vesti o aretaciji požigalcev. Širijo se pač govorice, da so orožniki že na sledu enemu izmed požigalcev in da je njegovo aretacijo pričakovali v najkrajšem času. Sicer je Gorenjska podobna mestom, nad katerimi je proglašeno obsedno stanje. Po noči je vsako kretanje tujih oseb pod najstrožjo kontrolo orožniških patrolj in domačih nočnih straž. Turisti, ki bodo za božične praznike posetili Gorenjsko in nje planine, morajo biti zelo previdni ter naj uostijo seboj pravilne legitimacije.

Grozen čin blazneža.

Kakor smo že večer poročali, je v ponedeljek večer okoli 6. ure izbruhnil požar pri Šuštarju na Dobravi, katerega pa so razjirali Dobravčani udušili, predno se je mogel razširiti in napraviti kako večjo škodo. S tem je bila zaenkrat nevarnost pri kraju. Toda razburjenje in najbrže tudi strah sta bila povod, da se je domačemu sinu Francu Pikonu omračil um. V torek popoldne je prišel besneti in nikogar ni pustil blizu. Sedel ali ležal je v zapečku in v roki držal nabasan samokres. Proti večeru pa se je pomiril in z bralom popolnoma normalno govoril. Iz previdnosti so iz sobe odstranili vse, s čemer bi mogel škodovati sebi ali drugim. Ob 9. uri zvečer pa je bil po telefonu poklican tvorniški zdravnik, naj nemudoma pride na Dobravo, ker je Pikon zaklal svojega otroka, nato pa samega sebe. Toda že lež četrt ure nato je sledilo drugo poročilo, da ni potreba hoditi, ker sta že oba mrtva. V sobi na polici je namreč ležala britev in po to je Pikon bliskoma skočil ter prerezal svojemu dvoletnemu otroku vrat, nato pa še samemu sebi. Otrok je bil takoj mrtev, on sam pa je podlegel šele čez nekaj časa strašni rani, ki si jo je prizadejal. Bil je 35 let star ter zaposlen v tovarni na Dobravi. Svoječas je bil v avstrijski mornarici in je zaslovel med mornarji vsled vztrajnega plavanja pri popotni »Zentec«, ko je okoli šest ur plaval proti črnogorski obali, kjer je bil potem tudi dalje časa v ujetništvu. Pikon zapušča ženo in dva otroka.

Dve žrtvi požigalske pobesnelosti na Gorenjskem!

Smrtna nesreča v rudniku.

Zrtev svojega poklica je postal rudar Breznikar. Dne 21. t. m. ob 11. uri dopoldne se je krusil odkop, kjer je nesrečnež delal, in ga zasul. Sorudarji so mu takoj priskočili na pomoč, toda kljub neumornemu delu se jim ni posrečilo, da bi ga rešili. G. ravnatelj je bil takoj obveščen. Prišel je na mesto nesreče in bodril rudarje.

»Solčni pesmi« so pisana z redko in prav posebno intuitivnosti, ki ne najde z lepa primere.

Morda se ne motimo, če pravimo: Šele v drugi polovici knjige je Kmetova Franciška povsem našla in doživela. Ko bi bila z isto gorkoto še enkrat napisala, izpopolnila prvo polovico, pa bi bila knjiga res brez hibe. Pohvaliti moramo njen svojski jezik, ki je lep, pravilen, slovenski občuten.

Seveda mora imeti pravec te knjige pravo duhovno razpoloženje, ni treba brati v času, ko ni razpoloženja v tebi. Sicer te tudi v takih trenutkih ogreje, če jo pa bereš takrat, ko si razpoložen, te pa naravnost dvigne in razžari. Je tudi to dobrotna knjiga, da je vsebina po naslovih razčlenjena in da prav z užitkom bereš takoj v sredi, ne da bi prej prebral vse od začetka.

Knjiga je opremljena prav lepo in tiskana na fin papir. Naslovna stran učinkuje izredno nežno in plemenito. Notranje slike so pa vse Giottove, kar je čisto prav. Smelo trdimo, da smo se s to knjigo Slovenci prav dostojno odločili velikemu Francišku Asiškemu ob njegovi sedemstoletnici.

Popolna razpredaja tudi na obroke

vseh predmetov damske, moške in otroške konfekcije, dežnih plaščev, klubov itd. se vrši pri tvrdki O. Bernatovič, Mestni trg 5. — Prodaja se pod nakupno ceno.

Le v prvem nadst. Vhod samo skozi vežo

Gornji del trupla so odkopali, toda spodnji del, ki ga je držal les in zrušeni material, se ni dal oprostiti. Spočetka je revež vpil, pozneje pa so mu moči opešale. V velikih mukah je živel do 9. ure zvečer, torej deset ur. Izmučeno rudarje so zamenjali novodošli, ki so delali naprej in dne 22. t. m. ob 5. uri zjutraj osvobodili truplo iz zasutega materiala. Ponesrečenec je delal nekaj časa v Zagorju, pred nekaj meseci pa so ga premestili v Hudo jamo. Bil je marljiv in miren rudar. Zapušča mlado ženo in šest mesecev starega otroka.

Požar v Št. Marjeti ob Pesnici.

V četrtek zjutraj okrog 3. ure je začelo goriti pri posestniku Jerneju Kravcu v Voseku št. 11 pri sv. Marjeti ob Pesnici. Ker je pod skupno streho hiša hlev in gospodarsko poslopje, je bil položaj za domače naravnost obupen, zlasti ker se nikjer v bližini ne nahaja požarna bramba. Telefončno je bila obveščena požarna bramba v Mariboru, ki se je odpeljala z avtomobilskimi brizgalnicami ter že pol ure po izbruhu ognja posegla v akcijo, dasi je Vosek oddaljen od Maribora 10 kilometrov. Celotno poslopje se je nahajalo že v plamenih, ki so prodirali že skozi strop. Vendar se je posrečilo napornemu delu gasilcev, da so rešili skoro vse pohištvo. Vse drugo je postalo žrtev plamenov. Škoda je zelo velika; baje je zgorelo posestniku tudi precej gotovine. Okrog 7 ure so gasilci ogenj pogasili ter se vrnili.

Poskušen vlom na Glincah.

V noči od 21. na 22. t. m. je gd. Franja Kukovčeva, prodajalka konzumnega društva na Glincah, ki stanuje nad trgovino konzumnega društva, čula nekako ob pol 2. da je nekdo zarožljajal s ključavnico, ki je visela na vratih prodajalne in da poskuša nekdo ugnati zapah. Odprla je vrata svoje spalnice, da pogleda, kaj je, ter zaslišala še kako se dva moška poltibo pogovarjata. Tedaj pa je ropot prenehal. Zjutraj je opazila, da je nekdo poskušal vlomiti v prodajalno ter da je že malo pokvaril višeeho ključavnico in zapah. Vlomilca sta se najbrže ustrašila, ko sta slišala, da je Kukovčeva odprla vrata. Polcija je uvedla zasledovanje.

Truplo v Dravi.

V sredo so videli v bližini Melja v Dravi plavajoče truplo moškega utopljenca. Truplo se je ustavilo na kamenju, ki moli iznad vode, toda kmalu ga je voda zopet dvignila in odnesla dalje.

Drevo jo je ubilo.

V Vuči gomili v Prekmurju so pred nekaj dnevi podirali drevo. Ko se je začelo zveganost in padati, je neka ženska začela v zbežanosti teči na ono stran, kamor je padalo drevo. Ko je videla, da se ne bo mogla rešiti, se je sklonila, da je vejevje ne bi moglo doseči. Nesreči pa se tudi tako ni izognila. Dobila je tako močne poškodbe, da je že dve uri pozneje umrla.

Slovenci v Italiji

Naval pulskega prefekta na zadrage.

Pazin, 21. dec.

Poročali smo že, da je pulsni prefekt razpustil odbore hrvatskih posojilnic v Pulju (in nje- nede podružnice v Pazinu) in Zminju. Pravkar pa prihaja vest, da je razpuščen tudi odbor posojilnice v Kaštelirju. Lahko si je predstavljati, kakšno razburjenje je nastalo med našimi kmeti, ko zvedeli, da so prišle posojilnice iz rok ljudi, ki so si jih sami izvolili in do katerih imajo popolno zaupanje, v roke strankarskih prenapetežev, ki so se z obrekovanjem poštenih zadrugarjev prerili do mesta kom'sarja. K sreči je prišlo iz Trsta pomirjevalno poročilo, da je Rim odredil strogo preiskavo glede razpusta odborov omenjenih posojilnic. Naval pulskega prefekta in njegovih podeželskih pajdašev, katerim je prefekt šel na limanice, je trenutno ustavljen. Iz Rima je prišel na lice mesta inšpektor centralne zadrugarjeve organizacije, v kateri so včlanjene tudi slovenske in hrvatske posojilnice. Organizacija ima po zadnji seji ministrskega sveta oficijozen značaj in bo v kratkem potrjena kot državni urad. Upamo, da pridejo na dan vsa lepa dela pulskega prefekta, ki je začel prvi odkrito borbo proti slovenskim zadrugam. Dekreti, s katerimi je pulsni prefekt razpustil omenjene zadrage, so naravnost gorostasni in pričajo, kam zaide lahko visok državni uradnik, ki se je slepo udal čisto navadnim izkoriščevalcem fašizma. Ljudje, ki hodijo dan za dnem obrekovati odbornike gospodarskih organizacij, ki so rešili primorsko deželo pred popolnim gospodarskim propadom, in sicer z namenom, da bi se spravili naprej, so prave »garjeve ovce« v stranki, kakor jih je g. Mussolini označil. In edino prefekt, ki take ljudi posluša, more utemeljiti razpust odborov posojilnic na ta-le način: V prostorih te posojilnice so se vršili večkrat politični shodi. Delovanje vseh odbornikov je bilo vedno usmerjeno proti onemu, kar je državnega, bodisi proti osebam, bodisi proti ustanovam. Odborniki so vplivali na druge rojake, da se ne smejo vpisati v fašistovsko stranko, in prisilili vse, ki so bili že vpisani, da so izstopili. Rad tega delovanja odbornikov se je polastilo »dobromisleleč« včasov veliko razburjenje; iz tega se je porodila nevarnost za javni red. Da se ta nevarnost odstrani, se odbor posojilnice v Zminju razpusti v smislu § 8. občinskega zakona in imenuje komisar, ki bo posojilnico spravil v pravi

tir. To bi bila vsebina dekreta, s katerim je pulsni prefekt razpustil posojilnični odbor v Zminju. Po tem kopitu so sestavljeni vsi drugi dekreti. Tu je zopet zloglasni § 8. občinskega zakona, ki daje prefektom pravico, da napravijo vse korake, ki se jim zdijo potrebni, da se ne krši javni red. V Zminju, Kaštelirju, Pazinu in v Pulju je menda izbruhnila revolucija ali se vsaj pripravlja. Delovanje posojilnic je povzročilo pri »dobromislelečih mešanih tako razburjenje, da je nevarnost, da vsak trenutek lahko izbruhne vstaja... »Lokalno prebivalstvo — pulsni prefekt pravi »dobromisleleč« — je sprejelo dekret pulskega prefekta z nepopisnim veseljem,« je poročal tržaški »Piccolo«.

Če pojde pulsni prefekt po tej poti dalje, bomo kmalu brali, da je razpustil upravni svet banke N. N. in vedno na podlagi § 8. občinskega reda; pulsni prefekt lahko razpusti tudi vsako trgovsko družbo. Kam pa pridemo po tej poti? Čemu po vsem tem imamo trgovski zakonik, čemu sodišča, čemu konkurzi s komisariji, ki jih imenuje sodišče in nikdo drugi? Če je Rimu res še kaj na tem, da primorsko ljudstvo ohrani do zakonov, do države in njenih ustanov spoštovanje, ki ga je do sedaj imelo, mora s pulsним prefektom takoj pomesti.

Debut goriškega prefekta. Prvi prefekt, ki ga je dobila Gorica, g. Cassini, je začel svojo kariero na Goriškem zelo čudno. Fašistovski stranki je vrnil obisk s tem, da se je podal v prostoro stranke, ki se nahajajo v »Trgovskem domu«. Na kakšen način so prišli goriški fašisti do teh prostorov, je znano; saj je že v spominu vsem ona strašna noč, ki so jo prebili goriški Slovenci po atentatu na g. Mussolinija. Fašisti so tisto noč

Dnevne novice

★ Prihodnja številka »Slovenca« izide radi božičnih praznikov v torek, 28. decembra zjutraj.

★ Slovenec se smrtno ponesrečil v luksemburških rudnikih. V rudniku Tetange v Luksemburški se je 15. t. m. smrtno ponesrečil Slovenec Anton Sivka, doma iz Vrba pri St. Juriju ob južni železnici. Ponesrečenec, ki je bil star komaj 35 let, je delal v rudniku. Pri kopanju rude se je vdrla nanj velika skala in mu razmesarila obe nogi. Rudniški rešilni oddelek ga je prejeljal v bolnico, kjer je vsled bolečin in prevelike izgube krvi med operacijo umrl. Ponesrečeni Sivka je bil dober in pošten delavec. Med tamošnjimi Slovenci je bil zelo priljubljen. Kako zelo jim je bil pri srcu, je pokazal krasen pogreb. Razen njegovih rojakov Slovencev se je pogreba udeležilo nad 1000 ljudi. Za pogrebom je korakala godba 80 mož. Pokojnikovi zvesti prijatelji so preskrbeli krsto in jo na poslednji poti okrasili z lepimi vencami. Ta pogreb je bil najlepši dokaz, kako Slovenci, ki so daleč stran od svoje ljube domovine, cenijo svoje rojake in kako težka jim je ločitev. Kakor so sicer siromašni, tako si v težkih urah velikodušno drug drugemu pomagajo. Rudnik, v katerem naši rojaki delajo, se imenuje Société métallurgique de terres rouges minieres D. Ersch, Louxembourg.

★ Diplomski izpit za inženjerja kemije na tehniki v Ljubljani je pretekli teden z odličnim uspehom položil g. Skalicky Zdenko, sin pred kratkim umrlega kmet, svetnika in ravnatelja B. Skalického iz Novega mesta.

★ Angelski mladenič. Dve, tri misli za našo mladino. Silvin Sardenko nas je za božič presenetil z novim književnim darom. Delo je majhno in skromno, a zamisel, ki je v njem je velika in sveta. Kakšen sveti večer sem imel že vnaprej ob čitanju in premisslanju te drobne knjižice. Nisem se mogel ločiti od teh drobnih petnajsterih črtic, ki s solničnim jutrom prično in z žarkim večerom končajo tridnevne verske vaje v samotni z angelskim mladeničem, svetim Alojzijem. In ti globoki stih, ki so dodani črticam, skoraj sem pozabil na večerni obed, potem sem si dejal s pesnikom: »Pojdem in jedel bom svoj kruh z veseljem in pil svoje vino z veselim srcem. Na misel mi je prišla svatba v Kani Galilejski.« Takoj je v meni vstala želja, ko bi mogel vsem prijateljem in ljubim ljudem poslati za praznike to knjižico. O, ta Silvin Sardenko!... Dajte vsi, ki zmorete 5 dinarjev, naj vam ne odide sreča, ki bi mogla po tej dražestni knjižici posijati v vašo dušo. K. P.

★ Vijolice v decembru. Prijateljica našega lista nam pošilja šopek duhtečih vijolic v dokaz, kako lepo »pomlad« imajo v Mošnjah na Gorenjskem.

★ Društvo za raziskavanje jam prosi, da se pošiljajo prijave novih izvršujočih ali dopolnih članov na naslov tajnika gosp. vseučil. prof. dr. Kenka, zool. inštitut vseučilišča, ali na naslov blagajnika gosp. inž. Turka, ravnatelja kem. preizkuševalnega zavoda v Ljubljani.

★ Razpisana je poštarska služba v Domžalah (IV). Prošnje naj se vlagajo na pošto in brzojavno ravnateljstvo v Ljubljani do dne 5. januarja 1927.

★ Pristojbina za naročene sedeže v poštinih avtomobilih. Minister za pošto in brzojavo je ljubljanskemu poštному ravnateljstvu sporočil, da je na osnovi člena 45 pravilnika o poštном avtomobilnem prometu določil naročnino za vsak naročeni sedež v poštinih potniških avtomobilih na 5 Din, ki se plača poleg predpisane pristojbine za vozni listek.

★ Nova knjiga: Ing. Gvido Gulič, znan strokovnjak na tehničnem polju nam je zopet podal nov priradek k tehnični literaturi. Spisal je knjigo: Parni stroj in parna



To je pravi zametek
Aspirin
tableta Bayer
Pazite na modro-belo-rdečo pečatno znamko!

nasilno zasedli »Trgovski dom« in vrgli iz njega slovenska društva. Prefekt je torej s svojim obiskom dal pečat lojalnosti temu nasilnemu činu, ki spada pred kazensko sodišče; s tem je tudi pokazal, da bi on na mestu prejšnjega podprefekta ravnal kakor je ravnal g. Anza, to je da bi ne storil ničesar za obrambo zakonite lastnine goriških Slovencev. Prefektov obisk fašistom je tolko bolj presenetil goriške Slovence, ker je iste dni policijski komisar pozval zastopnike prizadetih slovenskih organizacij k sebi in jim prečital Mussolinijevo pismo, v katerem Mussolini obzaruje izgredo fašistov proti Slovincem. Pač dvojn

turbina. Navodilo za strojnike in obratovodje. Služila bo dobro tudi kot učna knjiga na strojnodelovodski šoli ter strojni šoli mornarice. Cena je vezani knjigi 80 Din. Naročila sprejema Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

★ »Slovenskemu Narodu« v blaghotno uvaževanje. Dne 21. t. m. smo priobčili članek »Državne finance v prvi tretjini proračunskega leta«. Nato je prinesel isti članek zagrebški »Jugoslovanski Lloyd« dne 23. t. m. Večernji »Slovenski Narod« z datumom 24. t. m. pa prinaša isti članek nekoliko izpremenjen. Ves trud in muka »Naroda« s prevajanjem članka bi lahko odpadla, saj je članek izšel najprej v slovenščini pri nas. »Narodu« bi bilo priporočati, da čita predno prevaja iz »Lloyda«, tudi »Slovenca«. — Isto pot je naredila tudi naša notica »Produkcija škroba v Jugoslaviji«.

★ Ravnateljstvo državne železnice nam sporoča: V nedeljo, dne 26. t. m. vozi na progi Kamnik—Ljubljana nedeljski turistovski vlak z odhodom iz Kamnika ob 20.28 in prihodom v Ljubljano ob 21.40.

★ Stavka v Zavidoviču v Bosni. V lesnem podjetju »Krivoja« v Zavidoviču v Bosni so se delj časa vršila mezdna gibanja, radi česar je pred tedni pričelo stavkati 300 delavcev. Ker podjetje zahtevam ni ugodilo, in tudi komisija iz Belgrada ni pristala na delavske zahteve, je stopilo v stavko 4500 delavcev.

★ Cena beg v Zagrebu. Bivši albanski poslanik v Belgradu in bivši albanski notranji minister Cena beg je prispel v Zagreb, kjer se hoče zdraviti.

★ Krvav dogodek v Zagrebu. Kmetje iz hrvatskega Zagorja so te dni pripeljali v Zagreb mehove vina in ga tam prodali. Dva od njih sta se predvečernim vračala nazaj domov. Med potom so ju aretirali in zaprli, ker so ju osumili, da sta streljala na nekega človeka, ki je vsled strela večer umrl. Dogodek se je izvršil tako-le: Na isti cesti, koder sta se vozila tadva, je kake četrt ure po njunem odhodu stražnik naletel na težko ranjenega 25 letnega brezposejinega mladeniča, po imenu Vojkoviča, ki mu je izpovedal, da sta se pripeljala mimo dva kmeta na vozu. On ju je prosil za cigareto. Eden pa je nenadoma nanj ustrelil iz revolverja in ga zadel v spodnja rebra tako da je šla krogla skozi želodec



POSLANO!

Vse prosimo, pazite.

gospodinjic, katere do sedaj še ne kuba o prvovrstnega pr. d. k. h. kavi, naše domače KOLINSKE CIKORIJE, da s popolnim zaupanjem povsod zahtevajo KOLINSKO CIKORIJO in gotovo bodo zadovoljne. — Pri nakupovanju da dobite pravo našo KOLINSKO CIKORIJO, katero iz najboljših snovi z novimi modernimi stroji izdelujejo izvežbani domačini in ki zato zasluži, da se vporablja v vsaki slovenski rodbini.





In na hrbtu izstopila. Policija je brž z avtomobilom vdrila za obema kmetoma, katera so kmalu došli. Preiskali so ju, toda niso našli pri njima revolverja. Odločno sta zanikala, da bi bila streljala na Vojkoviča. Kljub tej izjavi so ju prepeljali v Zagreb in zaprli. Vojkoviča so prepeljali v bolnico in ga operirali. Ker sta oba kmeta na policiji odločno tajila, da bi bila puška streljala, so ju peljali v bolnico, da bi ju predstavili Vojkoviču. Operirani Vojkovič pa je vsled težkih poškodb prej umrl, tako da konfrontacije ni bilo mogoče izvesti.

★ **Senzacionalen samoumor v Zagrebu.** Brčković, ravnatelj tovarne za tiskarske barve »Chromos« v Samoboru, je zlorabljal svoj položaj in poneveril v tovarni večje vsote denarja, ki so dosegle do konca preteklega meseca 215 tisoč dinarjev. Od strank je sprejemal vplačila, katerih ni izročal blagajni. Ko so mu prišli na sled, so hoteli, da bi poverjeno svoto poravnal, deloma v blagu deloma v denarju. Vendar je pa še po tem dogovoru poneverjal denar še nadalje. Ko ga je vsled tega tovarna poklicala na odgovor, je z avtomobilom pobegnil v Zagreb, odkoder je pisal tovarniškemu vodstvu, da bo izvršil samoumor. Med tem je piječeval po Zagrebu, Brežicah in okolici. Radi tega ga je trdnin pravni zastopnik ovadil policiji. Baš v tistem času pa se je Brčković med vožnjo v Zagreb ustrelil na stranišču v vagonu II. razreda. Vozil se je iz Krškega proti Zagrebu. Krogla mu je šla skozi desno senco in je na levem izstopila. Samomorilec je bil na mestu mrtve.

★ **Olajšajte bedo najbednejših slepih in položite dar slepim na altar.** — Podporno društvo slepih, Ljubljana, Wolfova ulica 12.

★ **Lepo božično darilo** je brez dvoma Gradnikova najnovejša pesniška zbirka »De Profundis«. Nekaj izvodov te dragocene knjige je dala založba »Juga« vezati v usnje. Pesnik sam pa je opremil te izvede z lastno-ročnim podpisom. Izvodov je le majhno število ter se dobivajo v pisarni Jugoslovanske Matice, Selenburgova ulica 7/II, za 100 Din izvod. (8882)

★ **Za domače knjigovodstvo**, katerega vodi danes že velik del slovenskih gospodinj, je najprimernejša knjiga »Gospodinjski koledar« Jugoslovanske Matice. Poleg poučne vsebine ima tudi troškovnik za vse dni v letu. Cena 20 Din, za člane 15 Din. Naprodaj je pri vseh podružnicah Jugoslovanske Matice in v vseh knjigarnah. (8883)

★ **Lastniški blokovi št. 30, 51 A, 74 C, 38 N** z dne 21. dec., št. 48 K, 36 D z dne 22. dec. in št. 12 E in 45 K z dne 23. dec. naj se izvolijo oglašiti v naši detajlni prodaji na Dunajski cesti 23, dvorišče, kjer se jim izroče nagrade. Od zadnjih dveh razpisov še do danes niso dvignili lastniški blokovi objavljenih številki prisojenih jim nagrad. Oni, ki do 31. t. m. ne dvignejo nagrad, izgube pravico do istih. Obenem si dovoljujemo vladno opozoriti, da nadaljujemo z reklamnimi prodajami do konca meseca decembra. Cene smo ponovno znižali. Carl Pollak, d. d., tvornica usnja in usnjatih izdelkov, detajlna prodaja: Ljubljana, Dunajska cesta 23, dvorišče.

★ **Pri želočnih in črevesnih težavah, pomanjkanju teka, zaprtju, napenjanju, gorečici, pehanju, pomanjkanju spanja, glavobolu, nagnjenju k bluvanju**, že 1—2 kozarca naravne »Franz-Josef«-grenčice temeljito izčišča prebavila. Bolnišnice dokazujejo, da celo težko bolni radi segajo po Franz-Josef-vodi in da jim zelo dobro de. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ **Kralj. dvorna dobaviteljica tovarna mila »Merima«** v Kruševcu častita svojim poslovnim prijateljem za božične praznike in nastopajoče novo leto 1927, priporočujoča svoja prvovrstna toaletna in pralna mila.

★ **Pisalne stroje** tvorniško nove in že rabljene, kakor tudi stroje za potovanje ima stalno v zalogi Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7.

★ **Popravila pisarniških strojev** se izvrše strokovnjaško in najceneje v delavnici za popravila pisarniških strojev Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

★ **Darilo za Božič** in Novo leto je edino najboljši pletilni stroj patent »Ideal«, ki nudi vsakomur dobre dohodke in trajno eksistenco.

Zaloga in popoln pouk nudi **Fran Kos, Ljubljana, Zidovska ulica. 8651**

★ **Likerje na pol zastoj** si napravite sami z esencami slovite Trifolium znamke. V vseh mogočih okusih dobite v drogeriji Sanitas, Prešernova ulica — ali pa Celje.

★ **Se je čas, da si nabavite za božično ali novoletno darilo priznano prvovrstna in najcenejša čipkarska dela** pri Osrednji čipkarski zadrugi v Ljubljani, Kongresni trg 2.

★ **Čevlje za male noge št. 35, 36 in 37**, več tisoč parov močnih, solidnih in trpežnih, prodaja tovarna Peter Kozina in Komp., Tržič v svojih lastnih trgovinah Ljubljana, Breg 20 in Aleksandrova cesta 1, po povprečni ceni Din 145.—, dokler ta zaloga traja.

★ **Ito** — zobna pasta najboljša.

★ **Čajanka!** Ste že poskusili čajne mešanice Čajanka in Globus vanilijev sladkor. Poskusite, potem ne kupite več drugih znamk.

★ **Za društvene prireditve** potrebne okraske, konfeti, serpentine, srečolov, šaljivo pošto, kroznike, papirservijete itd. kupujte pri Iv. Bonacu. Pri takojšnjem plačilu znaten popust.

Ljubljana

○ **Opozorilo!** V tajništvo SLS za Ljubljano prihajajo zadnje dni mnogi ljubljanski volivci, ki so prejeli od okrajnega sodišča obvestilo, da so črtani iz volivnega imenika in sicer na zahtevo nekega g. Cimermana. Tajništvo SDS pa je izreklamiralo ljudi, ki so bili pravilno vpisani in imajo po volivnem zakonu v Ljubljani volivno pravico. Zato moramo opozoriti vse ljubljanske volivce, ki bi prejeli kako tako obvestilo, da se proti izbrisu takoj pritožijo. Pritožbo je treba vložiti pri okrajnem sodišču tekom 3 dni po prejemu obvestila! **Vsa tozadevna pojasnila daje tajništvo SLS v Jugoslovanski tiskarni.**

○ **Vprašanje policijski direkciji v Ljubljani:** Policijsko ravnanje v Ljubljani je izdajalo potrdila za volivne reklamacije o bivanju volivcev v Ljubljani. Konstatiramo, da je policijsko ravnanje izdajalo potrdila o volivcih, da ne bivajo v Ljubljani, čeravno se ti volivci že osem ali celo 20 let niso ganili iz Ljubljane. Reklamacije s takimi potrdili je vlagal g. Cimerman, tajnik SDS. Vprašamo policijsko ravnanje, kako in zakaj je izdajalo taka potrdila, ki niso resnična. Na razpolago imamo imena. Kako more policijsko ravnanje opraviti dejstvo, da bodo radi teh potrdil volivci izgubili volivno pravico?

○ **Ljudski oder v Ljubljani** vprižori v nedeljo, 26. t. m. ob 3 popoldne žaloigro »Ljubezni in morja valovi«. — To delo je Ljudski oder vprižori že trikrat z velikim uspehom, in ker je vedno odšlo veliko ljudi brez vstopnic, jo vprižori še enkrat. Lepe nove dekoracije, novi kostumi in dobri igralci dosežejo pri občinstvu vedno velik uspeh. Ker se konča že do pol šeste ure, opozarjamo nanjo tudi zunanje obiskovalce. Predprodaja vstopnic v nedeljo v pisarni Ljudskega odra dopolne od 10—12 in popoldne od 1 do začetka predstave.

○ **Božičnica Elizabetne konference pri sv. Petru.** Dne 19. t. m. je konferenca napravila starišem in otrokom veliko veselja. Obdarila je 54 otrok s čevlji, obleko in perilom. S pozdravnim govorom in primernimi deklaracijami obdarovancev, se je slovesnost ljubko povečala. — A to obdarovanje ni bilo prvo. Dne 19. novembra, na god patrone sv. Elizabete, so članice konference priredile čajanko svojim najstarejšim podpirankam. Dvanajst starih rev je prišlo v zato pripravljeno dvorano. Poleg čaja s pecivom je odnesla vsaka na dom lep zavitek potrebnih stvari za kuho in tudi nekaj denarja. Desetim, ki vsled boleznin in starosti niso prišle, se je dostavilo isto na dom. — Vsem, ki so na katerikoli način pripomogli do teh obdarovanj, iskrena hvala in Bog plačaj!

○ **Umrli so v Ljubljani,** Ivan Srnjak, zidar, 41 let. — Viljem Gril, sin strojevodje, 11 let. Fedor Bezjak, sin tov. ravn., 5 let. — Helena Lajovic, dnarica, 29 let. — Neda Trost, hči uradnika, 2 leti. — Janez Oblak, učitelj, 79 let. — Viktor Slapar, strugarski vajenec, 17 let. — Jakob Štrukelj, delavec, 58 let. — Anton Planinšek, sin invalida, 4 mes. — Lovro Hönlgnig, gostilničar, 34 let. — Marija Furlan, žena strojevodje, 34 let.

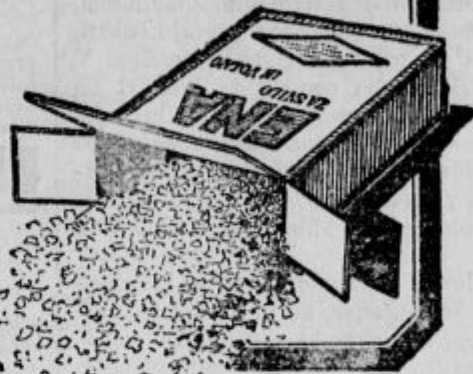
○ **Srečke državne razredne loterije** je mogoče dobiti pri Trgovski banki, Ljubljana, do 8. januarja 1927.

○ **Ljubljanski trg.** Včerajšnji trg je nudil prav živahno sliko. Zivil vseh vrst je bilo v izobilici, prav znaten je bil tudi obisk gospodinj, ki so se oskrbljevale za božične praznike. Prav mnogo je bilo na trgu vsakovrstnega mesa. Cene mesu so ostale približno iste kakor prejšnji teden, neznamen padec beležijo cene telečjega in govejega mesa, dočim se je prašičje meso malo podražilo. Cena govejemu mesu je 15—18 Din za kilogram, telečjemu 17 do 20 Din, prašičjemu 22—25 Din in koštrunovini 12—13 Din. Slanina je po 20—22 Din za kilogram, prekajeno svinjsko meso pa po 25 do 30 Din. Mast je 23—26 Din za kilogram, klobase 25—30 Din, prekajene klobase 45—50



Idealno pralno sredstvo za vse bele in barvaste stvari iz svile, volne in platna, je

ENA



dinarjev za kilogram. Mnogo je bilo na trgu tudi perutnine. Domača perutnina je bila po 20—35 Din kos, gosi po 70 Din, domači kunci po 15—20 Din kos. Bosanci so pripeljali na trg mnogo svoje perutnine, ki so jo pa najraje zamenjavali za staro obleko, drugače pa so prodajali gosi po 80 Din, purane po 100 Din in drobne race po 30 Din kos. Cena jaje je znatno padla. Bosanci so jih prodajali celo po 1.25 Din kos, dočim jih domačini drže še vedno na 1.50 Din oziroma 1.75 Din. Mleko je po 3 dinarje, maslo 40—45 Din kilogram. Na trg so bile prinešene znatne količine strdi po 30 Din kilogram, cena sadju je bila: jabolka 4—7 Din kilogram, orehi 12 Din, maroni 12 Din. Dovolj je bilo na trgu tudi raznega sočivja, dovoz krompirja sedaj popolnoma krije konzum. Krompir je bil po 1.25—1.50 Din kilogram, kislja repa 2 Din, kisljo zelje 3 Din kilogram. Druga leta so ljudje kupovali najraje perutnino, letos pa so kupovali največ cenejše goveje meso in zelenjavo. Ne more si vsakdo privoščiti v teh časih za praznike purana ali pitana gosi in dosti jih je v Ljubljani, ki bodo veselji, če bodo imeli dovolj, da se sploh nasitijo.

○ **Policijska kronika.** Aretirana sta bila dva tatova, obdolžena tatvine sena pri gosp. Andrettu. Daje je aretirana ena oseba radi splošnega suma in ena radi nočnega postopanja. — Policiji je prijavljenih več tatvin, en slučaj poškodbe tuje lastnine, dva prestopka posrejeva kontumaca in šest cestnopolicijskih poročil. K današnji policijski kroniki je prav obširno prispeval tudi kralj Alkohol. Policija beleži več slučajev pretepa v gostilni, kaljenja nočnega miru, razgrajanja, pijanosti, nedostojnega vedenja, prekoračenja policijske ure in godbe brez policijskega dovoljenja. Zdi se, da prihajamo v sezono, ko bodo v policijski kroniki prevladovali predvsem take vrste prestopki.

○ **Tatvine v Ljubljani.** Neznani zmrznjenci so se polastili manjše množine drv, ki jih lastnik g. Galle Adolf ceni na 150 Din. — Tudi seno ni varno pred kršilci sedme zapovedi. G. Rajmundu Andrettu na Viču sta dva zlikovca odnesla za 300 Din sena. Policija je oba tatova izsledila in aretirala. — Tekom tega meseca je bilo pokradeno iz shrambe nekega ženskega društva na Mostecu pri Zgornji Šiški več sportnega in drugega orodja v vrednosti 1390 Din. Tatvina je bila odkrita šele v ponedeljek. Tatovi sukenj so se spravili nad šolske garderobe. Prejšnje soboto sta bili iz hodnika dekliške meščanske šole v Sp. Šiški ukradeni dve zimski suknji, vredni 2000 Din, v sredo pa je bila ukradena s stojala šolske garderobe v veži deške meščanske šole v Sp. Šiški 700 Din vredna zimska suknja iz rujavačega blaga last učenca Ludvika Salmiča. — Iz nezaklenjene izlozbe trgovca Miklavca v Lingarjevi ulici je neznan uzmovič odnesel več ženskega blaga in moškega perila v vrednosti 1000 Din. — Policija beleži še en poskus manjše goljufije v znesku 50 Din.

○ **Krojači in šivilje** se opozarjajo na inerat krojnega učilišča, Ljubljana, Stari trg 19.

○ **Vinotoč Grajska klet** preje pri Fridrihu Mestni trg 13 v Ljubljani naznanja in vabi na pitna in pristna vina kakor: Črno in belo liter 10 Din, rizling, tramin, zavričan in haložan, cviček (Gadova peč). Čez ulico in za večje množine na dom po dogovoru popust. Za goraka in mrzla jedila, čaj in kavo preskrbljeno. Se priporoča in vabi za obilen obisk.

○ **Za Božič dekle** krasne svilene in volnene bluze. Kristofič-Bučar, Stari trg 9. 8615

Po 400 Din

dobite damski plašč, čista vo'na v šest različnih barvah, dokler traja zaloga

Gričar & Mejač

samo Selenburgova ulica 3

Maribor

□ **Sklepna pobožnost** sv. leta se bo obhajala v tu ašnji stolnici od 25. decembra do Novega leta. Opravljali jo bodo trije č. g. misijonarji iz Ljubljane. Začne se s pridigo ob 6 na božični dan. Spored cele pobožnosti je sledeči: Ob treh praznikih — na Božič, Stefanovo in Novo leto — pridiga ob 6, pol desetih in 17. Dopoldne sledi pridigi slovesno sveto opravilo, zvečer litanije s sv. blagoslovom. Ob delavnikih so pridige ob 6, 15 in 19. Po jutranji pridigi je blagoslovna sv. maša, ob tri četrt na 19 pred večerno pridigo Litanijske sv. blagoslovom. Na starega leta dan se zapoje po večerni pridigi slovesna zahvalnica »Te Deum«. Ob delavnikih se bodo služile svete maše vsakj dan do 10.

□ **Na Božič** se bo pela v stolnici ob 10 dopoldne Dvočakova maša v D-duru za zbor in orkester.

□ **Poskusna vožnja z novim mestnim avtoomnibusom.** V četrtek popoldne se je vršila na razdaljo Maribor—Dravograd poskusna vožnja z novim mestnim avtoomnibusom, ki bo vzdrževal po novem letu med Mariborom in Prevaljami osebni promet. Avtoomnibus je za 16 oseb in prve vožnje se je udeležilo 14 oseb. Avto je rabil od Maribora do Dravograda 1 uro in tri četrt ter vozil tja in nazaj brezhibno. Promet med Dravogradom in Prevaljami bo zaenkrat še nemogoč, ker je lesen most preko Meže preslab za tako težo in ga bo potreba popraviti. Okrajni zastopi se bodo naprotili, da bodo dali obsekati ter obžagati one veje občestnega sadnega drevja, ki visijo preveč na cesti in tolčejo ob avto, ki je precej visok. Zanimanje za otvoritev osebnega prometa z avtoomnibusom med Mariborom in Prevaljami je med prebivalstvom Dravske doline veliko.

□ **Nov avtoomnibus na progri Maribor—Ptuj.** Osební promet z dvema avtomobiloma na cesti Ptuj—Maribor vzdržuje mariborski gosp. Lininger. Ker je postal ta promet v zadnjem času zelo živahen, nista zadostovala dva avtomobila in je teraj naročil g. Lininger velik avtoomnibus za 26 oseb, ki je peljal v sredo popoldne prvič na zgoraj omenjeni progri.



Ne zamudite **Božične prodaje** do reklamnih cenah!



COPATE iz prave fine velodlje dlake (Kammelaar) samo **Din 49.—**

VOIKA



Kakor je delala že Vaša stara mati, bilo je pravilno.

Kuhala je svojo kavo samo s

Pravim Franckovim kavnim pridatkom.

Ta je danes še vedno tako fin kakor izvrstnen pridatek k zrnati in žilni kavi ter bo to tudi zmeraj ostal.



☐ **Smrtni slučaj v Mariboru.** Umrl je upokojeni nadučitelj Pavel Unger. Rajni je služboval nad 30 let na šoli v Središču. Pogreb se bo vršil danes ob pol 16. — V splošni bolnici je umrl znani posestnik Roman Jauk iz Limbuša. Jauk bo prepeljan v soboto popoldne iz Maribora v Limbuš. — Učenka 1. razreda meščanske šole Ana Mlakar v Kejzarjevi ulici je umrla na davici, ker ni bila infekcijska bolezen pravočasno javljena fizikatu. Mestni fizikat je ukrenil vse potrebno, da se epidemija ne bo širila.

☐ **Koncert v magdalenskem predmestju.** V znani gostilni in kavarni Vollgruber v Frankopanovi ulici, pred železniškim viaduktom, bo na Stefanovo od 4 popoldne naprej koncert. Koncertirala bo priznana ciganska godba. V istih prostorih se bo ponovil ta koncert na Silvestrovo od 8 zvečer naprej. K obilni udeležbi vabi lastnica Kristina Vollgruber. 8850

☐ **Ukradeno kolo.** Kleparju Francu Horvatu je bilo v sredo ukradeno izpred sodišča moško dvokolo znamke »Ehrlich«, vredno 1000 dinarjev.

☐ **Tatvine.** Na Glavnem trgu je bil zasoben neki 13 letni učenec, ko je kradel sejmarjem razne božične okraske. — Policiji je nanašena Ana B., ki je ukradla svoji tovarišici popolnoma novo obleko in par čevljev.

☐ **Najboljše čevlje »Kara«** dobite Maribor, Koroška cesta 19 in od 1. oktobra tudi Aleksandrova 23 v trgovini Sl. Cernetič.

Gatria konjak
Medicinal
Palace-Creme-likeri
zajamčeno čisti vinski destilati
so najboljše priporočljivi.

Kranj

Odgovor »Jutroc«. — Kranjski »Jutroc« dopisnik se je zadnji čas blagovolil pritožiti radi premelega obiska kranjskih meščanov pri prireditvah v Narodnem, recte Sokolskem domu. Pritožuje se, da med udeleženci ni lastnih pristašev in ni »klerikalevc«. No, če lastni pristaši ne obiskujejo kulturnih predstav v Narodnem domu, kako more »Jutroc« to pričakovati od nas »klerikalevc«. Res, da da bo težko zbristati milijonski dolg Narodnega doma pri Mestni posojilnici, a naj ga le pristaši »naprednega« tabora sami pomagajo manjšati in po možnosti odplačati. Sicer pa dosledno demokrati bojkotirajo naš Ljudski dom. Tudi nismo tako nesposobni, da bi hodili v Sokolski dom, da nas tam izzivajo. Bilo je namreč nekoč, ko je nek gospod zahteval vstopnice od dveh naših gospodov in od nikogar drugega, a ta gospod sploh ni vršil rediteljske službe. Hvala lepa za tako gostoljubje. In naj bodo gospodje prepričani, da nas igre »la la« »Vdova Rošinka« in v grdo tendenco priostreni Cankarjevi »Hlapci« ne zanimajo. Na svidenje ob priliki — v časopisu!

Otroški vrtec. Preteklo nedeljo ob 4. uri popoldne je otroški vrtec, katerega vodijo 6 šolske sestre, priredil v zavodu sv. Vinka prav prikupljivo božičnico. Malčki, dečki in deklice, katerih hodi okrog 50 v otroški vrtec, so hoteli svojim staršem, bratcem in sestricam pokazati, kaj so se naučili. Nastopili so z obsevnim programom 14 točk: pozdrav, petje, deklamacije, igrice, telovadba itd. Prav raznobarven spored. Bili smo kar iznenadeni, ko smo videli, da je mogoče v par mesecih toliko naučiti 3—6 letne otroke. Kar pohvaliti jih moramo, saj so se dobro odrezali. Veselja so jim žareli obrazi, ko so izvajali posamezne točke pred tolikimi gledavci. Zeleli bi še večkrat kaj podobnega in če le mogoče, na kakšnem bolj pripravnem in večjem prostoru. Vsa čast č. setram za njihov trud.

Prostovoljno gasilno društvo nas prosi, da z ozirom na neko notico o uvedbi nočne straže zaradi nevarnosti požigov prinesemo sledeče pojasnilo. »Društveni odbor je sklenil soglasno, da vr-

šijo vsi člani nočno službo, oz. gasilsko stražo vsako noč od 20. do 6. ure zjutraj; v nedeljah in praznikih pa poleg nočne službe še popoldansko, ki traja od 12. do 20. ure zvečer. Na današnjem sestanku je celokupno članstvo soglasno odobrilo odborov sklep ter izjavilo pripravljenost, da vršijo poleg te redne službe še izredno službo po navodilih načelnika. — Na to pojasnilo, ki ga lojalno radevolje objavljamo, samo priporočujemo, da smo gasilskemu društvu samo nasvetovali zaradi raznega godrnjanja nekaterih prizadevih gasilcev, da naj omeji stražo na manjše število ur. Nismo pa trdili, da ni članstvo odobrilo odborovega sklepa. Ker dobro vemo, da niso bili vsi gasilci na dotičnem sestanku navzoči, odtod godrnjanje. In samo to smo mi priobčili.

Tat v župnišče. Prigodilo se je te dni, da ko je naš g. kaplan in brezskrbno spal, si je neznačajna oseba prilastila njegovo kolo. Tat se je odpeljal proti Gorenjski in v Kropi je padel v roke pravici. Orožniki so ga ustavili, ker je vozil brez luči, brez obotavljanja je priznal, da je kolo ukradel.

LUX krema je najboljša za čevlje,
ker daje čevljem največji sijaj!

Vrhnika

Smrtna kosa. V nedeljo zjutraj je umrl svetotrojski cerkvenik g. Ivan Jerabic. Pokojni je bil mož blagega značaja, vnet kristjan in zvest naš somišljenik. Nad 20 let je na tukajšnjem koru prepeval v čast in slavo božjo, polnih 25 let pa je mežnaril pri Sv. Trojici, pod katero si je uredil lepo posestvo. Svetotrojski in šentlenarski zvon, katera je poteval celo četrstoletje, sta mu zapela turobno žalostinko, ko smo nepozabnega rajnega spremljali k večnemu počitku. Pogreba se je vdeležila velika množica ljudstva in društvo rokodelskih pomočnikov z zastavo. Pred hišo, v cerkvi in na grobu so rajnemu naši pevec zapeli 3 ginitive nagrobnice. — Blagopokojnemu, ki zapušta vdovo in dva sinova, svetila večna luč! — Dne 18. t. m. je na Verdu umrl delovodja g. Jakob Susteršič, v visoki starosti 83 let. Vzglednemu možu naj sveti večna luč!

Martina Krpana vprizori Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov na Sv. Stefana dan v dvorani Rokodelskega doma ob 7. zvečer. Igra se ponovi na Novoga leta večer ob ist uri.

Trbovlje

☐ **Predavanje o Galileji in Jeruzalemu,** napovedano za nedeljo, odpade, ker je predavatelj dr. Jehart nujno zadržan.

☐ **Na dnevnem kopu na Dobrni** se zgodi veliko več nesreč kot po vseh drugih okrožjih. Priganjanje, vijugasti železniški tir, nezadostna razsvetljava itd. pripomorejo največ, da je delavec vedno v smrtni nevarnosti pri delu. Pritožbe ne pomagajo nič, teh nevarnih vijugastih tirov ne vidi nobeden. Vendar bi morala nekaj storiti inspekcija dela, da se nesreče kolikor mogoče preprečijo.

☐ **Predavanja o socialnih zadevah** prireja »Krekova mladina« vsak četrtek ob 5. uri v tajništvo Sirokovne zveze rudarjev. Predavatelj prihaja iz Ljubljane. Zanimanje za to socialno šolo je vedno večje in je bila zadnji četrtek polna soba poslušalcev. Vabijo se še drugi.

☐ **Novoletna voščila za »Slovenca«** sprejema tajništvo v Društvenem domu vsaki čas. Posebno naši obrtniki se bodo morali privaditi te reklame, ki je v drugih krajih zelo razširjena.

☐ **Predavanje v tork, dne 28. t. m.** je v gospodinjstvi šoli na Vodah (otroški vrtec) ob pol 5. uri »Zdravniško predavanje«. V tork je tudi ves dan istotam otvorenja razstava predmetov o higieni deteta. Zene in dekleta, udeležite se v obilnem številu!

Brežice ob Savi

Napredovanje v I. skupino služiteljev je pomaknjati sodni sluga II. skupine pri tukajšnjem okrajnem sodišču g. Ivan Šaфар.

Umrla je v nedeljo, dne 19. t. m. v bolnici Uršula Pečnik, dnarica-vdova, v visoki starosti 82 let. N. p. v m.

Smrtna nesreča. V ponedeljek, dne 20. t. m. popoldne je prevažal Pavel Molan, 19 letni hlapec pri gostilničarju Karlu Deržiču, gnojnico na travnik. Ko je v bregu obračal voz, se je ta preukrenil ter pokopal pod seboj Molana, mu zmečkal prsni koš, da je bil takoj mrtev. Nesreča je tem žalostnejša, ker je bil rajni edini sin očeta, ki mu je že izročil posestvo in sam odšel v Ameriko. V službi si je hotel pridobiti še nekaj denarja, da bi se potem poročil in tako lažje začel gospodariti. Kruta smrt pa je prekržala načrte.

Smrt v vlakcu. V tork, dne 21. t. m. se je vozil iz Amerike v svoje rojstno mesto Vel. Palanka g. Tomo Stenad. V bližini Brežic ga je v vlakcu vsled poapnelosti žil-odvodnic zadela možganska kap, nakaš so ga iz vlaka pripeljali v tukajšnjo bolnico, kjer je umrl v 62. letu starosti, ne da bi prišel k zavesti.

Sestanek dekanjske duhovščine se vrši v frančiškanskem samostanu v sredo, dne 29. t. m. ob 11. uri. Na dnevnem redu je referat o III. redu, referat in razgovor o novem katekizmu ter druge stanovske zadeve. Vsa dekanjska duhovščina je vlijudno vabljena.

Gledališko predstavo »Begunka« uprizori v nedeljo, dne 26. t. m. (na Stefanovo) popoldne ob pol 4. uri dramatski odsek tukajšnjega Orla v veliki dvorani Narodnega doma. Sosedje in domašini iskreno vabljeni! Vstopnice se dobivajo v predprodaji v kaplaniji.

Laško

Sejem. Tomažev sejem 21. dec. v Laškem se ni posebno obnesel. Obiskani je bil prav dobro, pa prometa je bilo premalo. Marsikateri gospodar in gospodinja bi si bila rada nakupila potrebnih reči za hišo in družino, a živine nista mogla prodati. Drugi viri dohodkov so jima že vsi usahnili, živina je bil še njun edini edini up in še ta ju je varal.

Skloptične slike. Na Stefanovo po večernih prireditih gospod profesor Pavlič iz Murske Sobotice v društveni dvorani za Marijino družbo in mladino skloptične slike iz življenja Jezusovega.

Smrt švicarskega konzula Julija Schmidlina je tukaj izzvala splošno žalovanje. Gospoda konzula so Laščani že nekaj let sem dobro poznali. Rad je prihajal v Laško ter bil z vsakim ljubezniv in prijazen, večkrat tudi velikodušen do ubogih. Tukaj si je tudi postavil tako lično vilo, da je pravi kras za trg. Vsem je žal za njim. Ohranili ga bodo v najboljšem spominu. Pokoj njegovi blagi duši.

Slovenjgradec

Električno luč smo zopet dobili. Radj gradbe novega jezru pri mestni centrali smo bili par dni brez električne razsvetljave, kar našim meščanom ni baš ugajalo; stare petrolejke morale so zopet na dan, no mnogi so jih morali šele kupiti ali pa se zadovoljiti z cenejšimi svečarji. Nestrpljivost bila je, tolika, da so napustili v komaj dogotovljeni rezervar vodo, ki pa se je, ker zid še ni bil suh, seveda zrušil, kar je povzročilo graditelju znatno škodo; nestrpljivi meščani pa so imeli »za jeden časak radosti, hiljadu dana žalosti«, odnosno za pet minut svetlobe zopet štiri dni temo. Sedaj je jez dovršen in dela vsa čast podjetniku-ing. Dedeku. Slovenska krajina.

Specijaliteti. Prekmurje je tako »srečno«, da ima kar dve vrsti radičevcev. Pri volitvah v oblasti skupične nastopijo ločeno slovenski—in hrvatski radičevci. Zakaj ta delitev, seveda ni mogoče vedeti. Zdi se pač, da je vodila k temu želja po kandidaturi. Bivši neodvisni »Néplap« se je postavil na stran hrvatskih radičevcev in eden njegovih glavnih sodruznikov, Henrik Hoisedl, katehet v Dolnji Lendavi tudi kandidira.

Tatvina. Kakor na povelje so se zažele v zadnjih tednih na vseh straneh Prekmurja tatvine kur. Iz večih krajev prihajajo pritožbe, da nobena hiša ni varna. Eno noč izginejo pri enem sosedu kure, drugo noč pri drugem. Kar po vrsti izginjajo. Neko preteklo noč so bili žički pri Crensoveih žrtov. Od sedmih hiš je bilo odnešnih krog 50 kur. Isto noč je bil odnešen Gabor Stefanu, trg. s perutnino in jajci v Crensoveih poln zaboj jajc. Tatvine se širijo ko kuga in ni pomoči zoper nje, ker tatovom ni mogoče priti na sled.

Martinšček. Srečke loterije se še dobijo na župniščih zelenega »Stajerja in v Ljubljani pri lazaristih, v Hiralnicah, na Rakovniku... Kdor si si jih še ni nabavil, naj kupi, da dobi upanje na lepe in dragocene dobitke, ki jih ima loterija: »Martinšček« bo dom revnih slov. katol. dijakov, zato se naj vsak potrudí, da ga na nekak način pomaga zidati.

Slov. Konfice

Predstava. Kat. izobr. društvo priredi na Stefanovo popoldne ob pol 4 igro »Rosa Jelodvorska«. Ker se prvokrat izvaja na našem odru, pričakujemo obilen obisk. Predprodaja vsopnice po običajnih cenah v trgovini g. Valentca. Nobenemu ne bo žal, da je prišel.

Plesne vaje. Lansko leto so jih imeli že tukajšnji Nemci, a letos jih imajo tudi Slovenci. Torej se na obeh straneh mnogo prepleše v korist milemu narodu.

Dopisi

Dravlje. V nedeljo 19. decembra ob 7 zvečer je uprizorilo draveljsko »Prosvetno društvo« znano Grillparzerjevo »Zalogiro »Prababico« pri obilni udeležbi občinstva. Zanimalo nas je, kako bodo igrali na majhnem podeželskem odru tako igro. In bili smo naravnost očarani. Slišali smo, da nameravajo ponoviti to igro v St. Vidu. Prav je! Občinstvu ne bo žal, če bo videlo to dramo.

Sv. Jurij ob juž. žel. Ze dolgo časa se goji želja, da bi se v trgu Sv. Jurij ob juž. žel. nastanil brivec, kateri bi tudi ob petkih in sobotah opravil svoj posel. Dobra eksistenca za enega samca je zagotovljena.

Vojnik, Podružnica »Sadjarskega in vrtnarskega društva« ter »Čebelarskega društva« imata svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 2. januarja 1927 ob 8 v osnovni šoli v Vojniku z običajnim dnevnim redom. S tem se vabijo vsi člani k udeležbi.

Gornja Ponikva pri Zalcu. V soboto zvečer, 18. decembra, je umrl previden s svetimi zakramenti Viljem Mastnak, posestnik p. d. Gornji Stojanovek, star 62 let. Letošnje poletje ob znanih nalihvih začetkom avgusta se je hudo prehladil, iskal je nato zdravja v Krapskih toplicah, a zaman. Bil je globokoveren, izobražen in je znal več jezikov. Pogreb je bil v ponedeljek, 20. decembra, popoldne in ga je vodil sorodnik domačin č. g. Martin Vrzelak. Ljubi Viljem, večna luč naj Ti svetli!

Ziri v Ameriki je umrl Mihael Govekar in zapustil nekaj tisoč dolarjev. 18 letni sin Miha je kupil 2 avtomobila in z njima oskrbuje potniški promet na cesti Ziri—Logatec—Ljubljana. — Z vrhnjsko električno smo nezadovoljni. Marsikak večer ne sveti nit 1 uro. In po 7 Din kilovat tudi ni poceni. — V nedeljo je bil tu g. dr. Pirv, da bi predaval o pomoči v nezagadah, pa ni bilo elektrike za skloptični aparat. Zvečer je priredila podružnica Jugoslovanske Matice v Kat. domu igro »Bele vrtnice«. Prireditelj je dobro uspeal. Na Silvestrov večer uprizori dramatični odsek Prosv. društva igro »Vaški lopove«. Na sporedu so tudi pevske točke. — V tork nas je prestrašil klic: na Selo gor! Takoj je bilo vse na nogah. Zgorela je bajta Kmetovega Jakoba. Ker je bilo vse leseno, je zgorelo, še preden so mogli priti gasilci. Zažgali so otroci z božičnimi raketi, ki so jih metali v zrak in je ena padla na slannato streho.

★ **Gospodinjstvi koledar Jugoslovanske Matice** je najlepše novoletno darilo našim gospodinjstvom. Cena Din 20, za člane Din 15. Napredaj pri podružnicah Jugoslovanske Matice in v vseh knjigarnah.

Jubilejna številka »Bogoljuba«

(prva za leto 1927) je razposlana in jo prejme večina naročnikov že danes. Obseg slavnostne, bogato in lično v bakrotisku ilustrovane številke je povečan. Opozarjamo osobito na krasno in barvotisku izvršeno originalno prilogo »Marijino oznanjenje«. (Izvirnik je umetnina slikarice ge. H. Vurnikove.) Za lažje umevanje slike objavlja »Bogoljub« točno in jasno razlago strokovnjaka g. dr. K. Novi naročniki naj se urno priglase, da si bodo zagotovili dragoceno prilogo. — Vsebina: »Bogoljub« ob srebrnem jubileju. (Knezoškof ljubljanski.) — Po tridesetih letih. (Knezoškof lavantinski.) — Sveta noč. Pesem. — Clanki: Moja betlehemska noč. — Spomini starega urednika »Bogoljuba« ob 25letnici. — Ze pet in dvajset let. Pesem. — Kako berimo »Bogoljuba«. — Kri mučencev... — Pisma svetni inteligenci. — Naši vzori: Pavle Šumanov. — 1100letnica sv. Cirila. — Družbeni glasnik: Igra — moderna leca. — Iz življenja Marijine družbe. — Cerkevni razgled: Po svetu. — Po domovini. — Dopisi. — Raznoterosti. — Dobre knjige. — Naša umetniška priloga. — Govorilnica. — Odpustki. — Spremistvo: Voščilo za novo leto. — Prošnje. — Zahvale.

Ljubljansko gledišče

DRAMA.
Začetek ob 20. uri zvečer.
Petek, 24. decembra: Zaprtlo.
Sobota, 25. decembra, na Sveti dan ob 15 pop.: TRIGLAVSKA BAJKA. Izven. (Znižane cene.)
Ob 20: KOVARSTVO IN LJUBEZEN. Izven. (Znižane cene.)
Nedelja, 26. decembra ob 15: PETERČKOVE POSLEDNJE SANJE. Izven. Znižane cene.
Ob 20: SLABA VEST. Izven. (Znižane cene.)
Ponedeljek, 27. decembra: STALNI GOST. BOU-BOUROCHE. Red B.
Torek, 28. decembra: Zaprtlo.
Sreda, 29. decembra: SKOPUH. Red D.

OPERA.
Začetek ob pol 20. uri zvečer.
Petek, 24. decembra: Zaprtlo.
Sobota, 25. decembra, na Sveti dan ob pol 20 zvečer: premijera Mozartove opere »COSI' FAN TUTTE«. Izven. Znižane cene.
Nedelja, 26. decembra ob 20: GROFICA MARICA. Izven. (Znižane cene.)
Ponedeljek, 27. decembra: Zaprtlo.
Torek, 28. decembra: MANON. Red C.
Sreda, 29. decembra: CARMEN. Red E.

Državno Narodno gledališče v Ljubljani bo imelo v tekočem budžetskem letu 1926-27 za 804.864 Din manj izplačane dotacije, nego je v (in. zakonu od Narodne skupščine bilo odobreno. Radi tega pride slovensko gledališče v Ljubljani v zadnjih mesecih tekočega budžetskega leta, to je v januarju, februarju in marcu 1927 v največje denarne težkote. Budžetni oddelek v Belgradu pa je poleg tega predloga uprave tako reduciral, da bo v bodočem budžetskem letu 1927-28 za Narodno gledališče v Ljubljani dotacija še za 1.340.000 Din manjša, nego je bila za leto 1926-27 napovedana. Uprava ima od ministra prosvete strog nalog, da izvrši tekom januarja, februarja in marca 1927 največje redukcije v osehju in da pod nobenim pogojem ne sme prekoračiti določenih kreditov. — Upravnik Matej Hubad.

Mariborsko gledišče

Sobota, 25. decembra ob 15: PEPELKA.
Sobota, 25. decembra ob 20: ORLOV. Premijera. Izven.
Nedelja, 26. decembra ob 15: VESELI KMETIC.
Nedelja, 26. decembra ob 20: ORLOV.
Ponedeljek, 27. decembra: Zaprtlo.
Torek, 28. decembra ob 20: LJUBEZEN. Ab. A.
Kuponi. Zadržaj v sezoni.

Ljudski oder

v Ljubljani
Nedelja, 26. decembra: LJUBEZNI IN MORJA VALOVI. Začetek ob 3. uri popoldne.
Nedelja, 2. januarja: HANICE POT V NEBESA. Začetek ob 3. uri popoldne.

Razstava kanarčkov harcarjev

se vrši na božične praznike v telovadnici Heeja na Bleiweisovi cesti, sodnik za ocenjevanje petja funjiga gospod Ludvik Kořistka iz Dunaja. V Sloveniji, kjer se goje kanarčki-harcari sistematično šele dve leti, nimamo še kvalificiranega in izpranšane sodnika. Na Češkem, posebno pa po nekaterih krajih na Nemškem se na veliko pečajo z odgojvanjem in šolanjem kanarčkov. Celim vsemu je edini vir dohodkov gojenje kanarčkov za kupčijo. V Avstraliji, v Indiji, na Japonskem in v Ameriki našli na kanarčka, kateri se je zvalil kje na Češkem ali v Nemčiji. V poslednjem času so se poprijeli racionalnega in sistematičnega gojenja kanarčkov tudi nekateri Slovenci. Slovenski pevec-kanarčki so pri naših južnih bratih na zelo dobrem glasu. Letno jih gre na stoline v Bosno, Srbijo, Vojvodino in Macedonijo. Poslednji čas pe prihajajo naročila tudi iz Bolgarije in Grčije, saj smo jim mi veliko bližje od Češke in Nemčije. Letos je razstavljenih okroglo 300 kanarčkov-harcarjev vendar pride pred sodnika le okrog 80 pevcev. Glasom društvenih podalkov so vzredili sago ljubljanski člani letos nad 1.000 harcarjev. Lansko leto se je prodalo nekaj prvovrstnih pevcev, ki so bili na razstavi odklopani, tudi po 1.000 dinarjev. V obče je pa cena seveda znatno nižja vendar je marsikomu v današnjih težkih dneh po magano, ako dobro proda nekaj ducatov svojih vzročenkov.

F. WERTHEIM & COMP.
KASSEN- UND AUFZUGSFABRIK AKT. ENGSELLSCHAFT
WIEN, IV/2., MOMMENGASSE NO. 6

DOBAVLJA:
BLAGAJNE jeklene oklopne za zvidavanje varnostne ključavnice domače hranilnice
DVIGALA za osebe, tovore, jedila in akte dvigala za bolnike paternoster-dvigala za opeko preizkuševanje in popravila dvigal
Za dvigala: Glavno zastopstvo za Slovenijo in Hrvatsko Direktor Ing. R. Roesser, Ljubljana, Gledališka ulica 4/III.
Za stalne montaže in revizije Nadmonter Vilim Trager, Zagreb, Gunduličeva 23.
Generalno zastopstvo za Bosno »Montania«, Tehnično komercijalno Poduzeće, Sarajevo, Kralja Petra ulica 9

Gospodarstvo

Vprašanje zakonske stabilizacije dinarja.

Na seji upravnega odbora Narodne banke, ki se je vršila 21. t. m. je generalni ravnatelj dr. Drag. Novakovič poročal o uspehu svojega obiska pri guvernerju Bank of England Montagu Normanu in pri guvernerju Banque de France g. Moreau.

Bank of England je izrazila željo, da stopi v stike z našo Narodno banko. Politika Narodne banke je dobro znana vodstvu Bank of England, ki ajeno delo visoko ceni, posebno z ozirom na dejstvo, da je Narodni banki uspelo stabilizirati dinar brez pomoči inozemstva. Guverner Norman je obljubil Narodni banki svojo pomoč v cilju čim trdnješe stabilizacije in je obenem izrazil željo, da Narodna banka s pomočjo vlade izvede tudi zakonsko stabilizacijo dinarja. Za izvedbo zakonske stabilizacije je obljubil svo pomoč s strani Bank of England in ponudil tudi svoje osebno sodelovanje pri tem poslu.

Guverner Norman je mnenja, da bi se še pred končnim reguliranjem valutnega vprašanja moralo urediti vprašanje naših vojnih in predvojnih dolgov v Angliji, v kolikor še niso urejeni. Z ureditvijo tega vprašanja bi bila dana možnost za tesnejše sodelovanje na polju gospodarske konsolidacije naše države, kakor tudi za trdnješe ekonomske zveze med našo državo in Anglijo. Guverner Norman vidi, da je naša država eden najmočnejših ekonomskih faktorjev v Srednji Evropi.

Upravni odbor Narodne banke je sklenil, da Narodna banka stopi v neposredno zvezo z Bank of England in da tam naloži največji del svojih depozitov v Angliji.

Guverner Banque de France, g. Moreau je isto tako izrazil željo, da bi se dosedanje zveze z Narodno banko še utrdile, kar bo tem lažje doseči, ko bo izvršena stabilizacija francoskega franka. Pripomni je, da se stabilizacija francoskega franka izvaja po istih principih, kakor se je stabilizacija dinarja.

Generalni ravnatelj Narodne banke dr. Novakovič je v Angliji kakor tudi v Franciji proučeval vprašanje zakonske stabilizacije dinarja in na tej seji predložil Upravnemu odboru svoj predlog, kako bi se zakonska stabilizacija najlažje in najhitreje izvedla. Na isti seji se je obravnavalo tudi vprašanje predloga, ki so ga s'avile ameriške banke Narodni banki. Po tem predlogu, bi Narodna banka v svrhu zaščite dinarja prejela večji devizni kredit. Ta predlog je bil sprejet, obenem pa je bil naprosen finančni minister, da to vprašanje s svoje strani reši.

Kakor je iz predstojčega razvidno, je generalni ravnatelj dr. Novakovič revidiral svoje stališče napram vprašanju zakonske stabilizacije dinarja, kar bodo gospodarski krogi sprejeli gotovo z zadovoljstvom. Pred odhodom v London je dr. Novakovič namreč izjavil, da bi bilo za zakonito stabilizacijo dinarja potrebno, da se dosedanje stabilizacijo utrdi vsaj še nekaj let.

Pri tej priliki moramo odlečno nasprotovati naziranju finančnega ministra Periča glede zakonske stabilizacije dinarja, ki je mnenja, da je to vprašanje mogoče rešiti šele tedaj, ko se bo narodno gospodarstvo prilagodilo valutni situaciji. Da je to mnenje napačno nam potrjuje zakonska stabilizacija belgijske valute, ki se je sijajno izvedla, ne da bi se počakalo, da se gospodarstvo prilagodi valutarni situaciji. Valutna reforma našemu gospodarstvu in ne nasprotno.

Zakonska stabilizacija dinarja nam je skrajno potrebna. Razvoj dolgoročnega kredita, najetije hipotek, izdajanje zadolžnic, industrijskih obligacij (id.) bo mogoče šele tedaj, ko se bo na zakoniti podlagi določila relacija naše valute napram zlatu. Ravno tako je najetije inozemskih posojil (državnih, komunalnih, industrijskih, hipotekarnih) v veliki meri odvisno od rešitve tega vprašanja.

SEJEM ZA KOŽE DIVJIH ŽIVALI

Uprava Ljubljanskega velesejma deluje vzajemno z Slovensko lovsko zadrugo v Ljubljani že četrto leto za izboljšanje organizacije prodaje kož divjih živali v naši državi, zlasti v Sloveniji. Pri prodaji naših kož posnamejo smetano po večini inozemski prekupčevalci, ki ne plačujejo polnih cen in oškodujejo s tem posameznike kot državo. Lansko leto smo pričeli uvajati organizirano prodajo kož divjih živali dražbenim putem. Skromni so bili početki, no upamo, da se ta važna panoga našega gospodarstva ugodno razvije. Zato pa je potreben skupen nastop vseh prodajalcev kož, da se zamoremo izkazati napram inozemskemu kupcu z čim večjo kvantiteto in se mu s tem izplača pot. V letu 1927 se priredi dne 24. januarja, torej na prvi ponedeljek po sv. Neži tradicionalni detajlni sejem, na katerem se bo v detajlu prodajalo in kupovalo, glavni pomen pa leži v tem, da bo velesejem tega dne kot zadnji termin sprejel kože v svrhu organizirane, en tešen pozneje vršeče se prodaje dražbenim putem. V Vašem interesu je, da vpošljete kože že poprej, da se jih zamore pravčasno in pravilno sortirati ter s tem najbolje štiti Vaše koristi.

100% povišanje uvozne carine na konje v Italiji. Italijanska vlada je sklenila povišati nekatere nevezane postavke italijanskega carinskega tarifa. Zelo občutno je povišanje carine na konje, ki se poviša od 150 na 300 zlatih lir pri konjih visokih pod 1,40 m in od 112,50 na 225 zlatih lir pri ostalih konjih.

Zračna linija Salzburg-Sušak. Kakor so poročala, se vršijo pogajanja za ugotovitev zračne linije Salzburg-Sušak, ki naj bi predvsem služila potnikom iz Nemčije, ki nameravajo obiskati naše Primorje. Tozadevni odbor v Salzburgu je na naš predlog pristal pod pogojem, da država subvencionira podjetje.

Končna pogajanja za odstranitev konkurenčnega boja med Hamburgom in Trstom se bodo vršila 10. februarja 1927 na Semmeringu. Pogajanjem bodo prisostvovali zastopniki Nemčije, Avstrije, Češkoslovaške, Jugoslavije in Italije.

Velike dobave železniških pragov. V kratkem bo ravnateljstvo državnih železnic razpisalo licitacijo za dobavo brastovih železniških pragov. Računa se, da bo železniška uprava potrebovala 800 tisoč pragov. Zadnja tozadevna licitacija se je vršila 6. februarja t. l. Ker je že takrat ponudba presegala zahtevano množino za 100% se pričakuje, da bo pri bodoči licitaciji ponudba za 200% presegala zahtevano količino. Kakor smo že poročali si namerava uprava italijanskih železnic dobaviti iz Jugoslavije približno 500.000 brastovih pragov, vendar pa ta nabava ne bo vplivala na licitacijo naše železniške uprave, ker so dimenzije italijanskih pragov manjše.

Naročajte 'Slovenca'!

Borza

Dne 23. decembra 1926.

DENAR

Zagreb. Berlin 13.505—13.535 (13.49—13.52), Italija 252.32—254.82 (252.15—254.15), London 274.80—275.60 (274.80—275.60), Newyork 56.513 do 56.753 (56.543—56.743), Praga 167.675—168.475 (167.675—168.475), Dunaj 7.985—8.015 (7.985 do 8.015), Curih 10.945—10.975 (10.945—10.975).

Curih. Belgrad 9.125 (9.125), Budimpešta 72.50 (72.40), Berlin 123.15 (123.10), Italija 23.15 (23.95), London 25.1025 (25.0925), Newyork 517.766 (517.375), Pariz 20.55 (20.875), Praga 15.325 (15.325), Dunaj 73.05 (73.05), Bukarest 2.775 (2.75), Varšava 57.50 (57.50), Amsterdam 203.90 (206.90), Bruselj 72 (71.0), Sicekholm 138.30 (138.50), Oslo 120 (120), Kopenhagen 137.85 (137.50).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.47—12.51, Kodanji 188.50—189.10, London 34.32—34.42, Milin 31.70—31.80, Newyork 707.00—709.50, Pariz 28.20 do 28.30, Varšava 78.25—78.75 — Valute: dolarji 705.50—709.50, angleški funt 31.25—34.41, Hra 31.57—31.73, dinar 12.445—12.505, češkoslovaška krona 20.9175—21.0375.

Praga. Devize: Lira 151.05, Zagreb 59.50, Pariz 13.4025, London 163.20, Newyork 33.615.

VREDNOSTNI PAPIRI

Zagreb. 7 odstot. invest. posoj. 81—82, vojna odškodnina 350—353, Hrv. esk. 100—101.50, Hipobanka 59—60, Jugobanka 97—97.50, Praštednica 892.50—900, Ljublj. kreditna 147 den., Šeferova 430—440, Slavonska 32—33, Trbovlje 340—350, Vevče 115 den.

Ljubljana. 7 odstot. invest. posoj. 80—82, vojna odškodnina 344 den., zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 195—198, Ljublj. kreditna 147 den., Merkantilna 97 den., Praštednica 890 den., Kred. zavod 170—180, Strojne 90 den., Trbovlje 338 den., Vevče 120 den., Stavbna 55—55, Šešir 104 den.

Dunaj. Don-savskajadr. 787.000, Zivno 771 tisoč, Alpine 884.000, Grebnitz 60.000, Kranjska industrijska 470.000, Trbovlje 440.000, Hrv. esk. 135 tisoč, Leykam 123.000, Hip. banka 72.000, Mundus 1.170.000, Slavonija 39.900.

BLAGO

Ljubljana. Les: Javorjevi hlodi od 30 cm naprej, feo vagon meja 500 blago. Deske, 13 mm, 4 m, monte, od 14 naprej, feo vag. nakl. post. 500 bl. Deske 24 mm, 4 m, od 16 naprej, feo vag. meja 570 bl. Les za tanin, od 10 cm naprej s 15 odstot. oblie, od 30 cm klano, feo vag. nakl. post. Slovenija 20 den. Smrekovi in jelovi hlodi, od 25 cm prem. naprej, feo nakl. post. 210 bl.

Zito in poljski pridelki: pšenica, 75.76, feo vag. nakl. postaja 205 (blago); koroza umetno sušena, feo vag. nakl. post. 155 (bl.); koroza nova, času primerno suha, feo vag. nakl. post. 140 (bl.); koroza nova, času primerno suha, za januar, feo vagon naklad. postaja 150 (bl.); oves feo vag. nakl. post. 160 (bl.); otrobi drobni feo vag. nakl. post. 125 (bl.); fižol beli, 3—4%, feo vag. nakl. post. 175 (bl.); fižol rmeni, 3—4%, feo vag. nakl. post. 175 (bl.).

Eksekutivna prodaja: Smrekove deske, I. II.; 13.342 m³, 24 mm, od 17—30 cm šir.; 20.028 m³, 28 mm, fx 25 cm šir.; 5.355 m³, 18 mm, od 18—35 cm šir.; 20 m³, 12 mm, od 16—35 cm šir.; 40 m³, 33 mm, od 17—35 cm šir.; 40 m³, 48 mm, od 17—35 cm šir.; feo vag. meja 610—610, zaklj. 610. Smrekovi morali osrorobi, monte: 1000 kos. 33x66; 1000 kosov 4x46, feo vag. meja 610—610, zaklj. 610. Hrastovi frizi I: 10 m³; 30 odstot. 5, 6 cm, šir., 25—30 cm dolž.; 70 odstot. 6,

7 cm šir., 35—50 cm dolž.; 8.50 m³; 15 odstot., 7 cm šir., 35—50 cm dolž.; 8.50 m³; 15 odstot., 7 cm šir., od 30—35 cm dolž.; 85 odstot., 7 cm šir., od 40, 45, 50 cm dolž.; 20 m³; 15 ods'ot. 7 cm šir., 25 cm dolž.; 28 ods'ot., 7 cm šir., 40 cm dolž.; 28 odstot., 2 cm šir., 45 cm, dolž.; 28 cm. 7 cm šir., 50 cm dolž.; feo vag. meja 900—900, zaklj. 900. 190 m³ tramov po noči, monte, feo vag. meja 300 do 300, zaklj. 300.

Knjige in revije

Mali risar. Izdala in založila Tiskovna založba v Mariboru. Tiskala Mariborska tiskarna. Dobi se v vseh večjih knjigarnah.

Za učiteljstvo

Učiteljska fer. zveza. Vse tov. ferijalce (ke) vabim na zborovanje U. F. S. v sredo 29. t. m. ob 10 v Narodnem domu v Mariboru. Dnevni red: 1. Organizacija U. F. S. (tov. Mravlje). 2. Projektirana ekskurzija na Francosko (tov. Mravlje). 3. Kolonija ob morju (tov. Mravlje). 4. Slučajnosti. K zborovanju so vabljeni vsi tov., ki se zanimajo za naš pokre; za udeležence ekskurzij po SHS in CSR učežeba moralna dolžnost — Za U. F. S. Slavko Mravlje, učitelj na mešt. šoli, Jesenice — glavni poverjenik U. F. S.

Izpred sodišča

MESARSKA.

Trije mesarski pomočniki so ugenili zopet eno, o kateri bi se reklo, da je za pod klopc. Star kračkoviden penzionist, ki stanuje z njimi v istem poslopju, pa je postal žrtev te šale. Mladi nastavlja se vedeli, da gospod penzionirani državni uradnik zelo slabo vidi, pa so mu podstavili kad pod stopnice, kamor je nerodni gospod seveda širbunknil. Ko se je izkobil ven in pogledal okoli sebe, da bi spoznal, kdo je tako prijazen, da mu nastavlja kad, tedaj — pleski! — pleski! — je priletela kepa za kepo mesarskega solira ubogemu penzionistu v obraz. Ves prestrašen si seveda ni upal odpreti oči, pač pa je sklepal, kdo so njegovi napadatelci ter vložil proti njim tožbo. Pred sodiščem pa ni mogel dokazati, da toži prave, kako neki, ko pa je v kritičnem trenutku mižal in si tiščal obraz pred pekočim solitrom. Obtoženci so pa seveda tudi vse, kar jim očita obtožnica, lepo zanikali. Ker so bili v svojih izjavah dosledni do konca, jih je sodišče oprostilo.

Naznanila

Članstvu S. L. D. sporočamo, da bo občni zbor dne 2. februarja 1927. ob pol 10. uri v steklenem salonu na Glavnem kolodvoru v Ljubljani. Dnevni red je razviden iz »Lovca«. Na tem občnem zboru se bo izbral in določil tudi lovski krog; zato vabimo svoje članstvo, naj se po možnosti vdeleži tega občnega zbora v lovskem kroju, ki ga rabi sedaj. Decemberski številki »Loveca« so priložene položnice in oklice za poravnavo članarine. Preberite in prizlasite se! — Odbor S. L. D.

Kolesarsko in motokiklistično društvo »Sava« v Ljubljani priredi na Novega leta dan pežilet v Dobrunje. Odhod ob eni uri popoldne izpred društvene pisarne Karlovska cesta 4. Vabljeni so vsi člani in prijatelji športa.

Polzvedovanja

Naša se je v Kersnikovi ulici 23. dec. v jutranji uri moška sprehajalna palica s srebrnim ročajem. Dobi se pri hisnici v Kersnikovi ul. 7.



Halo!... Halo!... Kaj? Kaj pravite? Nimate Brilla? Kakšen trgovec pa ste? Ne, ne maram druge znamke, hočem samo Brill, razumete, samo Brill!



Kemična tvornica BRILL d. d., Beograd

Brill

Biser vseh past - Daje čevljem diven blesk

Več nego 1,000,000.000 ljudi ne praznuje božiča,

ne ve nič o jaslicah, nič o božjem Detetu. Nad 13.000 misijonarjev in 25.000 misijonskih sester se noč in dan trudi, da bi oznanili veselo vest o božičnem Detetu vsem poganskim narodom v vseh delih sveta in jih vse pripeljali k jaslicam.

Katoliški misijoni

nas prav tako seznanja s tujimi narodi, njihovi deželami in njihovimi zanimivimi običaji ter o misijonskem delu med njimi. Ta letnik, ki je že osmi, obsega običajnih 132 strani, od teh 16 strani s slikami v bakrotisku Jugoslovanske tiskarne. Cena s poštnino 8 Din.

MISIJONSKA KNJIŽNICA

- 1. zv.: Prvi slov. misijonski tečaj v Ljubljani 1924. Cena 10 Din. — Zbrani govori s misijonskega tečaja.
2. zv.: Jezusova oporoka. Spisal H. Fischer, S. V. D. Prevedli bogoslovci Misijonskega tečaja. Cena 25 Din. — Knjiga je čudovito prepričevalna in lahko umljiva.
3. zv.: Misijonska prireditev. Uredil A. Kordin. Cena 20 Din. — Vsebuje navodila, načrte, pesni, govore in igre za misijonske prireditve.
4. zv.: Misijonska okrožnica sv. očeta Pija XI. (Rerum Ecclesiae, 28. II. 1926). Priredil prof. J. Pavlin. Cena 4 Din. — Iz okrožnice spoznamo vso veličino in važnost misijonstva.

Misijonske razglednice.

Izšli sta 2 zbirki mis. razglednic s prizori iz kitajskih misijonov. Cena 1 zbirke (10 razglednic) 8 Din. Posamezna razglednica 1 Din. Vse se naroča na naslov: Katoliški misijoni Ljubljana, Tabor 12

Sportno leto 1926.

Sportna misel je letos lepo napredovala. Kamorkoli pogledamo, povsod vstajajo stadioni, se porajajo sportne šole, se uvažuje sport kot politični in umetnostni enak. Stresemann je v Zenevi obljubil, da bo pristvoval nogometni igri; Mussolini je dejal Erminio Spalla, da mora zmagati; Alfonz V. je slavil polet letavca Franco kot narodno zmago; letavca Cobhama imenujejo najboljšega zastopnika misli velebritanskega imperija; Rignot in Coste sta nesla slavo francoskega imena proti Indiji, Lacoste, Borotra, Suzana i. dr. pa v Ameriko. Itd. Knjigo bi lahko pisali o tem.

Kaj naj omenimo posebej? Preveč je. Nogomet je v Ameriki na novo potrdil veliko moč Uruguaycev, 17:2 se glasi njih rezultat v boju proti ostali Južni Ameriki. Severna Amerika ne pomeni nič, rešujejo jo evropski igralci. V Evropi valovi boj za prvenstvo seni in tja, šele bodoči sistematični boji država proti državi bodo pokazali, kdo je prav v prvi vrsti.

Dva naroda sta se v tenisu letos posebno odlikovala, Francozi in Čehi. Prvi so v Ameriki dokazali, da so kos tudi Tildenu in Johnstону in Richardsu, Suzanin sloves je neomajljiv; Čehi pa s ponosom gledajo na Karla Koželuha, svetovnega mojstra profesionalov, Najucha je premagal in Burkeja.

Maori so potrdili svoj sloves, da so najboljši moštvo sveta v rugbyju. Seveda, v Ameriko še niso šli.

Slavni Nurmi je moral uvideti, da je tudi on Slovček, da ne more zmagati vsega. Nove lahko-atletске zvezde vstajajo, Körniga imenujemo in Mileša, vsak je na enem koncu tekov, sprinter in tekač na maratonsko razdaljo. Iz Amerike pa splotno



Dokazano je, da kupiš primerno božično darilo

najceneje edinole v naši detajlni trgovini na Erjavčevi cesti 2. Ne prezri, danes zadnji dan, ogledati si veliko izbiro zimskih sukenj, raglanov, kožuhov vseh vrst, oblek za gospode, šolobvezne in otroke. Podpirajte domače slovensko podjetje, ki je najceneje in najsolidnejše! Konekcijska tovarna FRAN DERENDA & Cie., Ljubljana.

šmo kaj malo slišimo; pripravljajo se na olimpiado, močljivo o rezultatih.

Kdo od nas je lani poznal ime Caouette? Poznali smo Rigoulota, Caouttea pa ne. V teh dveh in v Görnerju slavi težka atletika svoje najboljšo predstavniko. 171 kg je sunil Rigoulot kvišku, dvignivši jih prosto na prsi; s prestankom ob pasu je pa dvignil Caouette 202 kg, težo, ki jo komaj dvignemo od tal. Ti atleti pa dvigajo od tal 300 do 400 kg in se zravnajo z njimi!

Malo novega pa moremo povedati o rokoborbi. Stari junaki so še zmeraj na braniku, naraščaja je kaj malo.

Tem več pa beremo o boksu. Bridko čašo poraza je moral izpiti tudi Dempsey, toležila ga je samo zavest milijonskega zaslužka. Pa bo spet vstal, ta orjak, in bo na novo šel v boj za prvenstvo sveta. Prvič v zgodovini boksa zadnjih let so vsaj z malim uspehom nastopili v Ameriki Evropejci. Dokazali so, da slednjči tudi Amerikanci niso nepremagljivi.

Prav učinkovito so pa to dokazali evropski plavači. Imenujemo samo Rademacherja in Arne Borge, pa je zadosti. In Kanal! Vsi so prišli na vrsto, moški in ženske, Francozi, Angleži, Amerikanci in Nemci. Zenski rekord ima Američanka Ederle, moški rekord Francoz Michel.

Kolesarstvo se ne da ugnati. Imena Girardengo, Linart, Moeskops, Mac Namara itd. nam pravijo, da je ta sport še zmeraj zelo priljubljen. O rekordih govoriti se nam zdi odveč.

In prav tako o avtomobilnih rekordih. Zadoštuje, če omenimo gradbo Campbellovega avtomobila tvrdke Sunblam, s katerim hoče doseči hitrost 300 km na uro.

Kam smo prišli letos v aviatiki! 12.422 m visoko se je dvignil Francoz Callizo, 5425 km brez prestanka sta letela Francoza Rignot in Coste, v Avstralijo in nazaj je letel Anglež Cobham, v Ameriko Španec Franco, na tečaj Amerikanec Byrd, čez tečaj od Spitzbergov v Ameriko Norvežan Amundsen, Italijan Nobile in Amerikanec Ellsworth! In nebroj je še drugih uspehov.

Naprej gremo, zmeraj bolj. Ne samo v rekordno višino; sport je zašel kot obkna imovina tudi že med najširše plasti. Hvala Bogu, tudi pri nas! Odpor prvih let smo premagali, naša misel se je vkoreninila že med ljudstvom, in to je naš ponos in naše plačilo. Od dne do dne bo tudi naš narod bolj zdrav, bolj krepak in bolj ponosen. To smo hoteli! In če smo vsaj nekaj dosegli, smo veseli in zadovoljni in gremo z ravno takim veseljem na novo delo. In ko bo dogotovljen naš stadion, ga ne bo med nami, ki se ne bi z nami vred veselili. To bo zaključek naše domače sportne propagande!

Svetovni sport ima pa pred seboj samo en cilj: olimpiado 1928. Včasih se kdo malo skrega in pravi, da ne bo prišel; slednjči bodo pa le vsi skupaj in bodo tekmovali v plemenitem boju za sportno prvenstvo. In letošnje leto je bilo priprava za leto 1928.

UNION ČOKOLADA KAKAO BONBONI

Prepričajte se o trpeznosti vrvarskih izdelkov iz prve kranjske vrvarne Ivan N. Adamič Ljubljana, Sv. Petra c. 31

GOSPODIČNO Iščemo potnika za trdko z gumijastimi izdelki, ki bi bil izvečan v tej stroki in vaju lepega občevanja s strankami. Dobil bi provizijo od prodaje in malo plačo. Reflektira se le na resne ponudbe do 1. januarja 1927, katere naj se naslovi na upravo lista pod številko 9999.

»WIX-WAX« je najfinije VOŠČILO za PARKETE, linolej in za hišno opravo. Naročila prevzema Fran Valentinčič, Ljubljana, Emonska cesta št. 10. 8880

GOSTILNA in TRAFIKA na deželi se odda na račun. — Naslov v upravi Slovensca pod št. 8879.

Obisk planinskih koč v l. 1926

Alpinizem tvori v Sloveniji važno panogo tujskega prometa. V sled tega raste zanimanje za statistiko obiska slovenskih planin od leta do leta. Ne samo planinec, turist in zlnski sportnik, ampak tudi gospodarski krogi se danes živahno zanimajo za tujski promet v naših planinah. Obisk planin je važen činitelj v tujskem prometu. Zato nam kaže statistika obiska naših planin tudi razvoj našega tujskega prometa z ozirom na naše narodno gospodarstvo. Sistematična in natančna statistika obiska naših planin je vsled tega zelo hvalovredno in koristno delo. Pri našem izvajanju se držimo v prvi vrsti podatkov »Planinskega vestnika« po statistiki planince g. Leopolda Spurbakla.

Obisk planinskih postojank pri osrednjem odboru SPD v letu 1926. je bil sledeč: V hotelu Zlatorogu 669 posetnikov, v hotelu Sv. Janez 572, v Triglavskem domu na Kredarici 1959, v Aljaževem domu v Vratih 2799, v Staničevi koči 736, v Aleksandrovi koči 1474, v Vodnikovi koči 476, v Maluerjevi koči pod Crno prstjo 108, v Orožnovi koči pod Crno prstjo 337, v Erjavčevi koči na Vršiču 1100, v Kadišnikovi koči vrh Golice 2026, v Spodnji koči na Golici 2411, v Češki koči na Ravneh 395, v Cojzovi koči na Kokrskem sedlu 929, Koča v Kamniški Bistrici 2797, v Koči na Kamniškem sedlu 1212, v Koči na Veliki planini 1261, v Koči pri Triglavskih jezerih 1101, v Domu na Kravcu 1600, v Krekovi koči na Ratitovcu 436. Celokupni obisk planinskih koč pri Osrednjem odboru SPD znaša 24.938 obiskovalcev. Obisk je padel od l. 1925. za 2648 članov.

Obisk podružničnih postojank je v l. 1926. nekaj naraste. Posamezne postojanke podružnice SPD so bile obiskane tako-le: Prešernova koča na Stolu 1279, Valvarjeva koča pod Stolum 1255 (Kranjska podružnica), Koča na Gozdu 1016 (Kranjskogorska podr.), Mariborska koča 3465, Koča na Klopnem vrhu 1396 (Mariborska podr.), Turistovski dom na Urški gori 1326 (Mislinjska podr.), Ruška koča (dependenca Planinska in Čandrova koča) 3846 (Podravska podr.), Jurkova koča na Lisci 835 (Posavska podr.), Vilfanova koča na Begunščici 600 (Radovljiska podr.), Koča na Donački gori 471 (Rogaška podr.), Piskernikovo zavetišče in Pillerjeva koča 1313, Frischehauf dom 1128, Koča na Korošici 476, Mozirska koča 376 in Celjska koča 2864 (Savinjska podr.). Celokupni obisk podružničnih postojank znaša 21.646 in je naraste od leta 1925. za 2584.

Kakor je razvidno iz zgoraj navedene statistike, ni obisk s postojank SPD skoraj nič padel. Ravno nasprotno! Ako vpoštevamo dejstvo, da je bilo v l. 1926. najslabše vreme ravno v času, ko bi morala biti sezona na višku, lahko smelo trdimo, da se je tujski promet v letošnjem letu proti letu 1925. izdatno zvišal. Ta pojav mora pač razveseliti vsakega prijatelja planinstva, zlasti pa naše gospodarske kroge. Planinstvo napreduje vztrajno leto za leto.

Po narodnosti odnosno državljanstvu je bil obisk naših planinskih postojank takšen: Slovencev 37.435, Hrvatov 4232, Srbov 720, Avstrijev 1859, Nemcev 648, Čehov 438, Italijanov 407, Francozov 10 in Angležev 19. Ostalih narodnosti odnosno državljanov je bilo 276. Z ozirom na l. 1925. je zraste posebno obisk iz Nemčije, in sicer za 174 obiskovalcev. Tudi Nemcev iz Avstrije je bilo letos za 117 več kot v l. 1925. Razen tega smo imeli letos v naših gorah mnogo obiskovalcev iz najrazličnejših držav, ki so prišli letos šele prvič v Slovenijo, da si ogledajo naše lepe planine. Vsi ti bodo prihodnje leto gotovo pripeljali svoje prijatelje in znance v naše kraje.

Celokupni obisk naših planin je torej glede celokupnega obiska, ki znaša 46.044 (v l. 1925. 46.108) posetnikov, zadovoljiv. Vendar pa je treba v prvi vrsti dvigniti tudi tujski promet naših planin, ki je v primeri z lanskim letom nazadoval. Kajti pomisliti moramo, da je od 46.044 posetnikov bilo v naših planinah le komaj 3657 (l. 1925. 3924) tujih državljanov in 42.387 Jugoslovancev. Po pravici moramo trditi, da je to velika napaka v naši turistični tujsko prometni propagandi. Če z ozirom na obsejno lego naših najbolj obiskovanih planin, bi bilo pričakovati, da posejajo naše krasne planine naši sosedni državljani. Ker pa do lanske planinske sezone še niste bili sprejeti niti laška niti avstrijska tujkoprometna konvencija, je tudi vsled tega naš planinski tujski promet zelo trpel. Prihodnje leto bo v tem oziru vsaj z Avstrijo, s katero je tozadevna pogodba že podpisana, dosti boljše. Obisk iz Italije pa bo menda radi neprjaznega postopanja laških oblasti s turisti, ki hočejo v Jugoslavijo, še vedno trpel tudi, ako bodo netunske konvencije sprejete.

Vsled jasne slike gorenje statistike o planinskem tujskem prometu, moramo zlasti Slovenci gledati, da prihodnje leto izdatno zvišamo s primerno reklamo tujski promet tudi v naših planinah.

Potnikom, sportnikom

itd. se priporoča novo adaptirana restavracija »GORENJSKI KOLODVOR« - Ljubljana, Šiška.

Kupimo kostanjev les

(za tanin) in SMREKOVE HMELOVKE — od 7 m naprej. — HOJNIK, LEVEC pri Celju.

»ELEKTRIČNA STROJNA ZADRUGA« reg. z. z. o. z. v ZGORNJI ŠISKI — kupi ca. 30 komadov

kostanjevih ali hrastov. drogov

po 9 in 10 m dolgih in na vrhu 16 cm debelih, za napajanje električnega omrežja. — Ponudbe na zgornji naslov z navedbo cene, franko vagon na kladalno postaja, ali postavljene na zadrugo skladišče v Zg. Šiški, do 15. januarja 1927.

Načelstvo.

Samo »SVETOL«

neprekosljivo čistilo za vse kovine, je pravi domači izdelek. — »JADRAN« tovarna kem. izdelkov, Ljubljana—Moste. Zahtevajte ga v trgovinah!

Francoske vezenine toilet

z volno, svilo, srebrom in zlatom po najnovejših američkih posestrinskih parisko-lyonske tvrdke A M K. Najmodernejši načrti in najfinjša izvršitev vezenja zastorov, perila, programal, izdelovane in razpoložljive šablon za predtisk ženskih ročnih del.

Entljanje, ašuriranje, predtiskanje. MATEK & MI. EŠ, LJUBLJANA, Dalmat. nova ul. št. 13.

KLAVIRJI IN PIANINI

Zaloga: M. ROPAS, CELJE Znižane cene in tudi na obroke

Kostanjev les

razžagan, do 1 m 20 cm, lahko od 10 do 45 cm, neklan in neobeljen, kupuje stalno po ugodnih cenah in takojšnjemu plačilu ev. proti akreditivu.

ERNEST MARINC, Celje Zrinskega ul. št. 4. Posredovalci dobe provizijo.

Pri nabavi novih

poslovnih knjig

Vam postrežem le s prvovrstnimi izdelki, kakor tudi z brezplačnim proračunom

A. Janežič, Ljubljana

Florijanska ul. 14 knjigovoznica in čitalnica poslovnih knjig

Prodajni urad Portland cementne tovarne Dovje - Mojstrana

Ljubljana, Dunajska cesta št. 33 v poslopju »Javnih skladišč«, prodaja

prvovrstni cement

na veliko in malo po najugodnejših cenah. — Stalna zaloga blaga v »JAVNIH SKLADIŠČIH«.

Pozor!

Ni potrebno, da nosite obdelano obleko, plašče, kostume i. t. d., ker jih tovarna

Jos. Reich, Ljubljana

Poljanski nasip 4-6. pobarva najlepše v različnih barvah Sprejemališče: Sienburgova ul. 3 Postrežba točna. Cene zmerne

Sekanje v mestnem logu mesta Metlike.

Gospodarski odbor mesta Metlike razpisuje sekanje hrastovega lesa v mestnem logu.

Possekati se sme in mora do 31. dec. 1927 okrog 1200 kubičnih metrov hrastovega lesa. Ta les bi se moral zvoziti najkasneje do 24. aprila 1928.

Ponudniki se naj oglasijo pisмено ali osebno do 31. decembra 1927 pri gospodarskem odboru mesta Metlike. Ta les se bode prodal najboljšemu ponudniku in naj isti stavijo ponudbe do 15. januarja 1927 pri gospodarskem odboru mesta Metlike. Proda se ves les na panju stoječ. Pisemne ponudbe v zaprtih kuvertah je vposlati gospodarskemu odboru mesta Metlike do vključno 15. januarja 1927 ter je navesti ceno za kubični meter še stoječega lesa. Les se lahko ogleda na licu mesta v naravnosti mestnega čuvaja.

Gospodarski odbor: za mestni imetek v Metliki FRANC KREMESEC, gerent.

MALI OGLASI Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Etr. Oglasi nad 50 par. vrstic se računajo višje. Za odgovor znakmo: Na vprašanja brez zamke ne odgovorjamo!

Klepar. vajenec V trgovino z mešanim blagom na deželi sprejemem UCENCA 14-15 let, poštenih kmet. starišev s primerno šolsko izobrazbo. Prednost imajo sinovi železničarjev. Ponudbe na upravo lista pod štifro: »TRGOVSKI UCENEC« št. 440.

Prvovrstna moč Iščete mesta kavarniške blagajničarke — event. sprejme tudi mesto blagajničarke v boljši trgovini. Ponudbe na podruž. upravo »Slovenca« v Celju, hotel »Beli vol

HARMONIJI malo rabljen, 5 spremen. evrop. sistem, ceno nar. prodaj. L. ZUPAN, Bukovca 45, p. Vedice.

Novo leto - Nova sreča!



Žrebanje I. razreda XIII. kola drž. razredne loterije 11. januarja 1927

1/1 srečke Din 100.-

1/2 srečke Din 50.-

1/4 srečke Din 25.-

Izvolite točno paziti na naslov in adresu!

Bančna komanditna družba **A. REIN IN DRUG**, Zagreb, Gajeva ul. 8

Služba upravitelja
veleposestva, lesne industrije itd. ali zastopstvo večje izvozne lesne tvrdke išče izvršten strokovnjak, pošten in zamerljiv, če čez 20 let kot oskrbnik graščin in samost. ravnatelj lesnih industrij zelo uspešno služil. Govori sloven., srbohrv. in nem. Prvovrstna spričevala in priznanja. Nastop takoj. Cenj. ponudbe upravi lista pod: »Upravitelj«.

Trgov. pomočnik
Išče mesta kot praktikant v špeceriji ali meš. trgov. za oskrbo za 6 mesecev. Ponudbe pod šifro »Manufaktura« št. 8871.

Učenca s primerno poštenih staršev, sprejme vletrgovina z železno PETER MAJDIČ, »Merkur«, Kranj. Iztotam sprejmejo močnega, pridnega in pošten. HLAPCA

KRASNO posestvo
prodam z vsemi gospodarskimi poslopi, za 10 km živinogoj. glavne zeste in železnice, 20 mi. oddaljeno od postaje Litija. Gorenji Log št. 5 - Litija.

Harmonika
Lubasova, zelo lepa, napredaj. - FRANC ROZMAN, Bela št. 21, pošta Preddvor. 8774

ZAMENJAM
Foussaint - Langenscheidt-ova učna pisma angleškega jezika z enakimi ta latinski jezik. - LOJZE SMREKAR - Stranska pot 9, Ljubljana. 8832

Več knjig
Langenscheidt, Angleščina etc. prodam. - Naslov v upravi lista pod št. 8834.

Trgovci in obrtniki na deželi!
Prodaj pisalni stroj, zelo dobro ohranjen, kot gov. po povoljni cen. Vprašanja na upravo lista pod: Ceno in dobro 8835.

Švica! Vsa pojasnila o potovanjih, prometnih, zimskosportnih razmerah in šolanju daje zastopstvo »Švicarske PROMETNE centrale« (Schweizerische Verkehrszentrale), J. O. ZIDAR ml., Ljubljana, Dunajska cesta 31. Tel. 106.

SIVILJA PERILA
samost. moč, vajena ročnih del, z lastno predtiskarijo, gre šivat po hišah v mesto ali na deželo. - Ponudbe na upravo lista pod: »Fina šivilja«.

Pletilni stroji
patent »Ideal« do sedaj neprekosljivi šivalni stroji za pletenine, navijalni in krtačni aparati, železne mizice in druge potrebščine vedno v zalogi. - Pouk s stanovanjem v hiši. FRAN KOS, Ljubljana, Židovska ulica 5

Prodajalko
starejšo moč, izurjeno v specialni stroki danske konfekcije, se sprejme za takoj. Ponudbe z navodno plače na upravo »Slovenca« pod značko: »Samostojna moč« 8682.

Shode sestanke

zabavne večere zamorete prirejati v salonu restavracije »GORENJSKI KOLDOVOR«, Ljubljana - Šiška. 8888

STANOVANJE
1 sobo in kuhinjo, ali 1 prazno sobo, iščem od gospodarja. Ponudbe pod »Učiteljica« na Slovenca.

Avtomobil
osebni, znamke »Overland«, z rezervnimi deli in chassis, starejšega tipa, pripraven tudi za lahek tovorni voz, se jako ugodno prodaj. - Natančneje se pozivje na Kette-Mur-novi cesti 30. 8855

Vrata in okna
že rabljena - in nekaj kloni, prodaj SEVER & KOMP., Ljubljana, Gospodarska cesta 5, dvorišče.

100.000 Din
vknjiženih na prvem mestu posestva skoraj trikratne vrednosti, zapadli v plačilo, prodamo za 75 tisoč dinarjev. - POSREDOVALEC - Sv. Petra cesta 18, Ljubljana. 8865

Divane
otomane, žimnice, žične vložke in garniture v največji izbiri in v najcenejšem nakupu dobite pri tvrdki RUDOLF SEVER, Ljubljana - Marijin trg 2 (nasproti franč. cerkve).

HARLEY-DAVIDSON
motocikli vseh modelov in rezervni deli ter svetovno znani PEUGEOT BIKIKLI po znižanih cenah. O. ŽUŽEK - Ljubljana, Tavčarjeva ul. 11. 8892

PRODA SE:
GLASOVIR - prvovrstne znamke, in nekaj dobro ohranjenega POHISTVA - iz trdega lesa. - Razprodaja do dne 28. in 29. decembra od 9. ure dalje. - Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 8, II. nadstr. 8876

Avtomobili:
Laurin & Klement, 38 HP, 6 sedežen, prvovrst., električen pogon in električ. razsvetljava, Metallurgična, 16/18 HP, 4 sedežen, Maritima 2 1/2 - 4 tone tovorni avto, Benz 5 ton tovorni avto. - O. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva 11.

Sladko seno in gnoj
naprodaj. Naslov v upravi lista pod št. 8706.

Stanovanje in hrano iščem v Ljubljani
z Novim letom za svojega 11 letnega gimnazijca s srednjo ceno pri strogi, kršč. obitelji. Dopise na upravo lista pod šifro: »Gimnazijec« št. 8669.

DELAVNICA
na lastni vodni pogon - se odda v Trzinu. Reflektanti naj se pisмено obrnejo na upravo lista pod šifro: »Ugodna p. l. lika« št. 8687.

Štampilje

S. PETAN, Maribor. Nasproti glav. kolodvoru

Vsakovrstno

zlatu kupuje
po najvišjih cenah - orne, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

V občini Dobrova pri Ljubljani se odda z novim letom

GOSTILNA
na jako dobrem in prometnem kraju v najem, pod ugodnimi pogoji. - Najemnik bo moral posedovati osebno pravico. - Naslov v upravi lista pod številko 8734.

ŠTAMPILJE etikete
SITAR & SVETEK
Ljubljana
Sv. Petra c. 19

LJUBITELJEM PTIČEV!
Razpošiljam krmo za ptice. Pravilno zmes! Zajemljeno strovo in suho. Pakirano od 5kg dalje. JOS. GAGEL, trnovna svinarna Ljubljana, Sv. Petra cesta 7.

Gledališčne potrebščine
kakor šminke, puder, masix, krep za brade itd. priporoča

Parfumerija Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1

KUPIM BUKOVA DRVA
zdrava in popolnoma suha - proti takojšnjemu plačilu. - Ponudbe na: FRANJO KALAN, trgovec, CELJE. 8700

Pozor krojači in šivilje!
KROJNO UČILIŠČE STARI TRG št. 19 - LJUBLJANA.

Odlikovano na internacionalni razstavi v Rimu 1926 z zlato medaljo kralja in kraljice, častno palmo, vodja šole dobil naslov profesorja. Clanska diploma London, Paris, Frankfurt. Izvedenec rimske razstave - začne s svojim tečajem najnovejših modelov 3. januarja 1927. Krojaški mojstri kakor pomočniki se bodo poučevali o najnovejšem preizkuš. kroju (načrt predložen min. trgov. in industrije) odlikovanim in priznanem na svetovni razstavi v Rimu. Obenem bo pouk o jugoslov. uniformah (zelo važno za vojne obveznike) in pouk za duhovniške obleke. Za šivilje in nešivilje krojenje spec. modeliranje oblek, to je praktično vežbanje rezanja po vseh merah in podobah. - Pouk za abnormalne in poprava napak pri preizkušnjah (prohah), fazoniranje reverjev za 1927. Predavanje o krojih, ki so bili razstavljeni po svetov. tvrdkah v Rimu. Dame, ki se želijo naučiti za samouporabo in nimajo časa čez dan, dobijo pouk v popoldanskih in večernih urah. Za siromašnejše tečaj ceneje. Zunanji učencem se preskrbi hrana in stanovanje. Vsak učenec, ki je obiskoval tečaj, dobi skozi vodstvo po želji službo, krojači kot krojitelji po vsej Jugoslaviji. Šivilje pa mesta v salonu ali za hiš. šivilje. Potem ima priliko ceneje dobiti šivalni stroj in vsako leto brezplačno ponoviti 8 dni tečaj o spremembi mode. Onim, ki se tečaja ne morejo udeležiti, krojni pouk potom pošte. Izdelovanje krojev po meri. Kroj je lahko razumljiv, da se ga vsak učenec, tudi slab računar tekotm tečaja privadi. Ker ima učilišče svoj lastni moški in damski salon, imajo učenci in učenke priložnost vežbati se v šivanju in praktičnem delu obleke. - Informacije daje vodstvo.

»Posredovalec«
realitetna in informacijska pisarna, Ljubljana, Sv. Petra cesta 18 - posreduje nakup in prodajo najugodnejše. 8866

Kovtri
se sprejemajo v delo in popravilo, vata v cuhanje. - Rožna ulica št. 19, Ljubljana. 8854

Vata za kovtre
od 10 - 40 Din kilogram. KOVTRI z mehko vato od 153 Din naprej. - Rožna ulica številka 19, Ljubljana. 8853

Ženitev!
Industrija-lec v najlepši dobi želi tem potom poznanstva z njemu primerano damo. Neanonimni dopisi - po možnosti s sliko - naj se pošljejo na upravo »Slovenca« pod: »Udobno življenje«. Tajnost zajemljena! 8859

ZIMSKA SUKNJA
dobro ohranjena, se prodaj. - Ulica na Grad št. 6.

Oprava za kopalno
sobo (banja, peč, Douche), skoraj nabljena, zelo ugodno prodaj. - Vprašati: Trgovina pri »Solincu« - Podšarjeva trg. 8875

Vesele božične praznike
želita vsem svojim odjemalcem ALOJZIJ in HELENA BRECELNIK, mesar, Celovška cesta 93 - Spodnja Šiška. 8860

ČESTIT BOŽIČ!
F. M. Živec
gostilna in zidarska obrt, Ljubljana, Rimska c. 17.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
želi vsem svojim cenj. naročnikom
TOMO JEGLIČ
mizarstvo - Kamna gora št. 4, Trebnje, zahvaljujoč se za dosedanje zaupanje.

Vesle božične praznike - srečno novo leto
želi vsem cenj. odjemalcem JOSIP SAJOVIC - mizar, mojster, Ljubljana, Škofja ulica 13. 8863

Mlad pes
se išče, doberman, jazbec, čar, špic ali ovčar, pod »Pristanec«. - Sv. Barbara pri Mariboru. 8857

MOTOR
na surovo olje, Orig. Cro sley, sistem »Otto« Mang hester, 12.5 HP, prodam po ugodni cen. Naslov pove uprava lista pod št. 6518.

HLODE
HRASTOVE in BUKOVE, kupuje parna žada V. SCAGNETTI, Ljubljana

ŠTAMPILJE ETIKETE
Graveur
ANT. ČERNE
Ljubljana
Kongresni trg 10

Žimnice
modroce, posteljne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane in druge tapetniške izdelke dobite najceneje pri RUDOLFU RADOVANU, tapetniku. Kiečkov trg št. 7 (poleg Mestnega doma).

Premog - Drva
ILIRIJA, Kralja Petra trg 8. Telefon 220.

J. Steposin
Sisek
priporoča boljša. tamburice, raz. klape, strune, celo in v. e. potrebščine za vsa glasbila. Odklovan na pariški razstavi.
Cen kl franko.

ŠTAMPILJE
T. RABIČ
Ljubljana
KOLDOVORSKA UL. 26

Steklena strešna opeka
je zopet na zalogi pri »ZDRUŽENIH OPEKARNAH« d. d. v Ljubljani.

Sprejem na hrano in stanovanje
2 dijaka ali 2 drugi osebi za 600 Din meseč. (samo stanovanje z zajutrkom 200 Din), na lepem kraju, v bliž. mesta, v novi hiši. Instruktor osmošolec zastoji. - Naslov se izve v Sp. Šiški - trgov. Pintar.

PISARNIŠKI PROSTORI

primerni za odvjetnike, notarje, zdravnike in trgovce, obstoječi iz 5 sob na Miklošičevi cesti

se oddajo
z dnem 1. januarja 1927. Vpraša se pri »Oblačilnici«.

Odda se TRGOVINA
z meš. blagom v najem. Resen kupec naj se takoj oglasi. Je v prometnem kraju v malem mestu na Dolenjskem. Naslov v upravi lista pod šifro: »Trgovina« 8830.

Lepa, krasno opremljena **SOBA se odda** solidnemu gospodu, najraje trgov. potniku. - Poizve se ob nedeljah in praznikih dopoldne, Einspielerjeva ul. 15. 8770

Snežne čevlje
sprejema v popravilo tvrdka TREBAR, Sv. Petra cesta 6 - Ljubljana.

OGLEJTE SI!
baržunaste in filz-klobuke od 80.- Din naprej samo v modnem salonu STUCHLY - MASKE, Zidovska ulica 3. 8590

Premičnine
(rabljene predmete) - prevzema v prodajo »Posredovalec«, Sv. Petra cesta 18. (Le manjše predmete izvzemši onc, ki se kvarijo, se sprejema v prodajo v lokalni.)

ŠIMENC
Ljubljana
KONGRESNI TRG 6

AUTOMOBILE
vsakovrstne, in motorna kolesa, popravila najbolje, najhitreje in najceneje: FLORJANČIČ, Karlovska cesta 22. 6432

ZIMSKA JABOLKA
od 30 kg naprej, franko Loče, brutto za netto, kg 2.50 Din, razpošilja D. RIBIZEL Sv. Jernej, pošta Loče. 8764

Brinje
lepo, vsakovrstno, nudi najceneje tvrdka I. KNEZ - LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 3.

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE
Karol Florjančič
v CELJU
Cankarjeva cesta 2 (poleg davčnega urada).

Instalacije električnih in praz za luč in pogon, telefonov, zvoncev, radio aparatov. - Poprava elektromotorjev in vsakovrstnih električnih naprav. - V zalogi: lestenci, svetilke, tikalniki, motorji, števil. tarnece itd. in vsa elektro-materialja. Točna postrežba! Nizke cene! - Proračuni brezplačno!

Najboljši šivalni in pletilni stroji

Je edino le GRITZER in ADLER za dom, obrt in industrijo v vseh opremlj. Iztotam švicarski pletilni stroj DUBIED

Je edino le GRITZER in ADLER za dom, obrt in industrijo v vseh opremlj. Iztotam švicarski pletilni stroj DUBIED

Pouk v vezenju brazilačen. Večletna garancija. Nizke cene tudi na obroke. Josip Petelin, Ljubljana blizu Prešernovih gromov.

Kje naročite trpežna okusna zimska jabolka? Edino le pri tvrdki **D. Ribizelj** Sv. Jernej, pošta Loče
Velika zaloga
Razpošiljano dobro zavarovano pred mrazom
Cena glej mali inserat v današnjem listu

OGLEJTE SI!
baržunaste in filz-klobuke od 80.- Din naprej samo v modnem salonu STUCHLY - MASKE, Zidovska ulica 3. 8590

Si zopet pozabil, kje se dobi najlepše in najcenejše pohištvo tudi na obroke! Pri tvrdki **Erman & Arhar** v šent. Vidu nad Ljubljano. Bogat ilustriran cenik pošljem vsakomur za 20 Din.

Erman & Arhar
v šent. Vidu nad Ljubljano. Bogat ilustriran cenik pošljem vsakomur za 20 Din.

Ako želite biti lepi

ako se hočete veseliti nad svojim dobro negovanim licem, svojimi rokami in svoji ni vedno lepše postajate. Jajlični lasmi, uporabljajte tudi: Vi kot mi: Fellerjeva mila zdravja in lepote z marko ELSA, najpismenitejša kakovosti vsebujejo medicinsko preizkušene dobro delujoče sest. v. m., ki se vpi-ju v kožo in jo oplemejujejo. - Poizkusite enkrat: ELSA-Milno mlečno milo - ELSA-rosenjakovo milo - ELSA-glicerinsko milo - ELSA-boraksovo milo - ELSA-karbonsko milo - ELSA-milo za britje, in nikdar v. e. ne boste imeli uporabljeni dražja mila. Za poizkus 5 kosov ELSA mila že z zavojinjo in poštnino vred 37- dinarjev.

Fellerjeva prava kavalitna pomada za obraz in za čista koža z značko »ELSA«. Ona vam ohrani mladost in lepoto, glad gube na koži in jo de a gl. ko in bar. in usnijo. Sirmell boste, kako hitro v. m. gin-jo negu. mozolei, sejedci, razpokana in rdeča mesta. Fellerjeva močna »ELSA« pomada za rast las, za branje in izpadanje las, prazno osiveost, odstranje prh'ni, dela brhke lase mekše, g bke in p. spe. šuje rast las. Za poizkus 2 lončka ene ali pa po 1 lonček od obeh pomad z zavojinjo in poštnino vred 38 Din. Te cene se razumejo le, če se pošlje denar vnaprej, ker se proti povzeto zviša poštnina za 10- Din. Naročila nastovite to no takole: **EUGEN V. FELLER, lekarnar** Dolnja Stubica, Eisatrg 134, Hrvatska

JAKOB PERHAVECtovarna za izdelovanje likerjev,
dezertnih vin in sirupov**Maribor, Meljska c. 3**Izdeluje in žga vse vrste likerjev: Vermout-
vino, Marsaleta, konjak, punč, Marsala, ma-
linov sok, rum, žganje in druge. Izdelki so
samo pristni, prvovrstni, iz najfinjših zelišč
izdelani in prekašajo vsako tu- in inozemsko
konkurenco. - Zahtevajte cenik!**Slike in okvirji**od najcenejše do naj-
dražje izvršitve — slike
Madone, svetnikov, kra-
ljeve slike, krajevne, zgo-
dovinske in genre-slike
v umetni. tisku, olju itd.
ter okvirjenja v trgovini
umetnin**BRACA JENIČ,****ZAGREB, Illica 48.**

Znatne plačil. polajšave.

Kako dobiš kon-cesijo za gostilno
ali kako drugo
obrt, pove »RODO«,
šiška, Aleševčeva ulica,
hiša Ujčić, 8196**Poravnajte naročnino!**

Stalna zaloga

gramofonov**„HIS MASTER'S VOICE“**

aparate, plošče

najfinjše igle, vse posamezne dele itd., samo pri tvrdki

A. Rasberger, Ljublan, Tacčarjeva ul. 5,
poleg deželnega sodišča.

Predno kje drugod naročite, ogledjte si našo zalogo.

JOSIP URAN specialna trgovina
božičnih okraskov**LJUBLJANA, Mestni trg šte. 11.**Papirni svilen, taftni, zlat in srebrni, škrebeči in krep. Zlata in srebrna
penca. Zica za rože. Zica za obešanje okraskov. Brillantna vrstica, svečke,
drške za svečke, čudežne svečke. Prtički za v kot, res krasni in poceni,
20 vzorcev in veličin. Obrazci (Krippenbilder), rojstva (stalice), lameta,
girlande od lamete, girlande papirnate, argelski laski (Feenhaar). Razgled-
nice, bloki in hrbitki za koledarje, krinke in lampijoni. Listje za rože,
prašniki (Pötzeln), umetne cvetlice in venci za neveste. Velikanska izbira
vskovstnih steklenih božičnih okraskov v obliki ptičkov, zvončkov, mo-
ščikov, sadja, bunkic, špice, okraski od lamete ter Pratika za leto 1927.
Zahtevajte cenik!**Salame**

Ustanovljeno l. 1873.

Odlikovano na 10 razstavah

Herz i sintvornica salam, mesne in suhomesnate robe
Banatski Karlovac**Proizvajaja:**Izvrstno zimsko salamo, salamo od šunke, fine šunke,
rolate, karré, mesnato delikatesno slanino
papreno slanino, zajamčeno čisto
svinjsko mast.**POZOR! POZOR!**
Industrijačci, trgovci in obrtniki!Ne zamudite ugodne prilike za nakup vsakovrstnega ro-
kodelskega orodja kakor: obličje, mizarске skobelničke,
sekire, klešče, kladiva, razne žage, pile, svedre, rezilničke,
vrtalne stroje, bruse in brusilne stroje, bencinske motorje,
poljske kovačnice, kompletne krožne žage, kovaške ješe,
sponske in matične vijake, mazalnice, vodokaze in vodo-
kazna stekla, gumijeve pretočne cevi, gonilne jermene,
asbestne in gumijeve plošče, volnena, predivna in druga
tesnila. Vse prodaja po ZELO NIZKIH CENAH na de-
belo in na drobno**Uprava konkurzne mase Od. Koutnyja,**
Ljubljana Aleksandrova cesta šte. 7

Prvi in najstarejši specialni artistični atelje za

ČRKOSLIKARSTVO

na steklo, kovine, les, zid, platno i. t. d.

PRISTOU & BRICELJTelefon šte. 908 **LJUBLJANA** Ustanovljeno 1903
ALEKSANDROVA C. 1 **SELENBURGOVA UL. 5**Izvršitev točna, okusna in precizna v naj-
modernejšem žargonu. — Specialiteta v iz-
vrševanju steklenih napisnih firm; slikanje
grbov po predpisih.**Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani**
prodaja**PREMOG** iz slovenskih
premogovnikovvseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava
na debelo**inozemski premog in koks**vsake vrste in vsakega izvora ter priporočajo posebno prvovrstni čeh-
slav. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog,
črni premog in brikete**Naslov: Prometni zavod za premog d. d.**
v Ljubljani, Miklošičeva cesta šte. 15. II.**Preden kupite pohištvo**si ogledjte mojo zalogo spalnic, jedilnic itd. od
najpriprostejše do najfinjših vrste. Sprejemam na-
ročila po izbori. Priznana solid. delo, zmerne cene.**IVAN OKORN**

mizarstvo — Školja Loka.

Za čimprejšnji nastop se išče izprašan
vseskozi zanesljiv in energičen**STAVBNI MOJSTER**jugoslovanski državljan, za veliko to-
varno v Sloveniji. Prosilci za to me-
sto morajo imeti bogate izkušnje za
izvršitev stanovanjskih, tovarniških,
kurilnih in vodnih stavb, ter se prosijo,
da svoje ponudbe z navedbo referenc,
študij, prepisi spričeval, zahtevkom
plače, družinskih razmer itd. pošljejo
pod „Trajno mesto tovarniškega stavbnega
mojstra“ na Aloma Company, Ljubljana.**»SLOVENSKA MATICA«**

priporočajo te-le svoje knjige:

Dr. M. Potočnik, »Slovenska zemlja«,
VI. del: Vojvodina Koroška, 2 zvezka,
Din 20.—;Dr. Fr. Kovačič, »Slovenska zemlja«,
VII. del: Zgodovina Štajerske in Prek-
murja. Din 70.—;Dr. Dragotin Lončar, »Politično živ-
ljenje Slovencev«, Din 15.—;Dr. Iv. Lah, »Češka antologija«, Din 15.—
Lermontov-Borštink, »Junak na-
šega časa«, Din 10.—;

Zemljevid slov. ozemlja Din 50.—;

III. zvezek dr. Mencingerjevih Zbranih
spisov Din 20.—.Danes ob 10. uri smo pokopali našo
dobro mater**Marije Arh**ki so umrli dne 21. dec. v 79. letu sta-
rosti, prevedeni s svetimi zakramenti.
Blago mater priporočamo v molitev.
Kamna gorica, 23. decembra 1926.**ZAHVALA.**Vsem, ki so se v tako obilnem šte-
vilu udeležili pogreba naše dobre ma-
tere, zlasti domačemu g. župniku, gg.
profesorjem iz Zavodov in cenj. učitelj-
stvu izrekamo najsrčnejšo zahvalo.LUKA, profesor, VALENTIN, posest-
nik, sinova. — MARIJA, JOŽICA, učit.,
S. KANDIDA, usmiljenka, hčera.**Pozor lovci in kožarji!****Jaz D. Zdravič** v Ljubljani, Florijanska ul. 9
sem tisti inozemec, ki ima zveze z vsemi večjimi
trgovci in kateri kupuje skozi celo leto v svoji
prodajalni in vsakokrat na Ljubljanskem velesjmu
največ kož vseh vrst divjačine po najvišjih cenah.

Mag. št. 30.945/26.

Razpis dobave.Mestna občina ljubljanska razpisuje za mestne režijske vožnje dobave
sledenih krmil, in sicer:**42.400 kg suhih, prvovrst. pšeničnih otrobov,**
50.000 kg banaškega ovsa, oz. zdrave koruze
20.000 kg pšenične slame.Dobava se naj vrši sukcesivno in to tako, da bo otrobe in oves ali
koruzo dobavljati vsak drugi mesec po en vagon. Izplačevalo se bo isto-
tako sukcesivno, kakor se vrši dobava. Odtegljaji se upoštevajo kot pri
dobavah za državo, t. j. 2% takse, 1% poslovnega davka ter 1/2% kolkovine.Pravilno opremljene kolkovane ponudbe z vzorci in navedbo cen je
poslati do dne 30. decembra 1926 opoldne mestnemu gradbe-
nemu uradu.

Cene se razumejo franko skladišče mesina pristava, Povšetova c. 8.

MESTNI MAGISTRAT V LJUBLJANI,

dne 22. decembra 1926.

Francoska linija, Cie. Gle. Transatlantique,**Havre-Newyork, samo 6 dni čez morje**

— dobra hrana in pijača brezplačno. —

Cie. Chargeurs Réunis, Sud Atlantique,

in Transport Maritimes

za pomorske vožnje v južno Ame-
riko, Avstralijo, Argentinijo in
Kanado.Tozadavna pojasnila in vozne listke
daje zastopnik**IVAN KRÄKER, Ljubljana**

Kolodvorska ulica šte. 35.

**Občina Rakek** naznanja, da je vsem splošno pri-
ljubljeni, večletni župan, gospod**Josip Steržaj**

posestnik na Rakeku, odlikovan z zlato kclajno za zasluge

danes dne 23. decembra 1926 ob 6. uri zjutraj v 46. letu sta-
rosti mirno zaspal v Gospodu.Pogreb draglega rajnika se vrši iz hiše žalosti na Rakeku
v soboto dne 25. t. m. ob 3. uri popoldne.

Blagemu pokojniku ohranimo trajen spomin!

UNDERWOOD

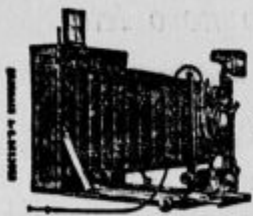
pri Lud. Baraga, Ljubljana
Selenburgova ul. 6/1, Telefon štev. 950.

UNDERWOOD

ORIENT družba z o. z. LJUBLJANA

Tovarna: Slomškova ulica 19
Prodajalno: Dunajska cesta 14
(hiša g. Methian,
poleg trgovine Schneider & Vorovšek)

Ojinate, suhe in umetniške barve. Firnež, lahki steklasti in mizarški filci. Pleskarški, zidarški ter topilni za umetnike. Terpentini, karbolini, špirt denat. Prašno- in strojno olje, plovec l. t. d.



FOTO

aparati in potrebščine po nizkih cenah v zalogi

drogerija

Anton Kanc sinova

Ljubljana, Židovska ulica 1

Aparati v trgovini na ogled — Zahtevajte cenik za ostale potrebščine.

GILLETE



v vse druge britvice vseh znakov prodaja in sprejema v brušenju
DROGERIJA „ADRIJA“
Ljubljana, Selenburgova ul. 1



Živčno bolni in oslabei, od duševnega in telesnega dela izmučeni, rabite Lecithin kraljice z želatino! Stekleničica 24 Din. Izdeluje in razpošilja z natančnim navodilom samo: Lekarna Mr. Stanko Bočevar, Vrhnika 23 (dobe se tudi v lekarni pri sv. Roku v Šiški).

ROYAL MAIL LINE



Kr. angleška poštoparobrodna linija.
Generalno zastopstvo za kraljevno SHS.
Zagreb, Trg L. štev. 17

Kada potniški promet:
Hamburg — Cherbourg — Southampton v
Novi York in Kanado
Cherbourg — Liverpool — Southampton v
Južno Ameriko

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, San Paolo.

Odprava potnikov 1., 2., 3. razreda. — Kabine 2. razreda s 2 in 4 posteljami. Udobnost. — Sigurnost. — Brzina.

Podzastopstva:
Beograd, Karađorđeva ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorska ul. 26. — Metković, Ivo Vera a. — Split, Dioklecijanova obala 8. — Vel. Bečkerek, Princese Jelene obala št. 7. — Sombor, Kraljevića Giorđa št. 3.

Broj. naslov na vsa gornja podzastopstva „ROYALMAIL“
Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Crno goro:
Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gružu.
Naslov za brojalnice: Prometna banka.



Znižane cene in največje skladišče dvokoles, motojev, šivalnih strojev, otroških vozil, vsakovrstnih nadomestnih delov, pnevmatike. Posebni oddelek za popolno popravo, emailiranje in poniklanje dvokoles, otroških vozil, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franco. „TRIBUNA“ - F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozil, Ljubljana Karlovska 4

Ključavničarstvo JOS. WEIBL

LJUBLJANA
Čopova cesta štev. 10
(vhod z Resljeve ceste)

se priporoča za vsa v njegovo stroko spadajoča dela od priprave do najfinejše izdelave. Postrežba točna!

Cvetličarna Pavel Šimenc,

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 33

se priporoča v napravo svežih in suhih vencev, šopkov, napisnih trakov, dekoracij po zelo znižanih cenah.

Sveže cvetje vsak dan.

Andrej Kregar

Novo leto!

Na Božic in

Pohišstvo vseh vrst od priprave do najfinejše izdelave, nudi po znižanih cenah

ANDREJ KREGAR to arhiška zaloga pohištva
ŠT. VID NAJ LJUBLJANO, naspr. kolodvora V žmarje

Prej nego shranite

Vaše letne obleke, plašče, kostume, itd. pustite iste kemično čistiti in likati pri tvrdki

Jos. Reich
Ljubljana, Poljanski nasip 4-6

TRIKO-PERILO

za moške, žene in otroke, volan v raznih barvah, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za šolarje in lovce, dežniki, kloti, šifoni žepni robci, palice, vilice, noži, škarje, potrebščine za šivanje, krojače, čevljarje, brivce in t. d.

edino le pri tvrdki

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA
blizu Prešernovega spomenika
Najnižje cene! Na veliko in malo!

Rolland & Pila

10 HP 12 HP
Poraba bencina 9 lit. na 100 km.
Hitrost 120 km na uro.

GOODYEAR
ameriške pnevmatike.

Telefon 541. — E. ROSA, LJUBLJANA, Poljanska 69.



Angl. motorna kolesa
Rudge-Whitworth
500 cm, OHV 5—18 HP
1 cil., 4 ventili, 4 hitrosti, autom. mazanje. Turist., sportni, supersportni tipi, Sidecari, hitrost 125 km na uro.

Svinčeni rudnik v Mežici

išče za topilnico v Žerjavu

topilniškega paznika

Nastop čimpreje.
Prosilci, ki so bili že v podobni praksi, naj vložijo ponudbe s popisom dosedanjega službovanja na zgornji naslov.

KNJIGOVEZNICA K. T. D.

črtalnica in tvornica poslovnih knjig v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 6/11

priporoča

svojo stalno veliko zalogo mnogovrstnih salda-konti, štrac, journalov i. t. d. lastnega izdelka.

Vstopnice za razne prireditve, blagajniške bloke i. t. d.

KUPIMO HRASTOVE HLODE

Ponudbe z navedbo cene in množine na

SLOGRAD

Spodnja Šiška

Tovarna usnja HERMAN BERG

v Mariboru, Usnjarska ul.

sprejema v strojenje vsakovrstne kože na kožu: lisice, kune, srne, zajčje, ovčje i. t. d., kakor tudi čevlje, tečje, svinjske in drugih več v poljubni izvršbi in najkulantnejših cenah. Kupuje domače štajerske svinjske kakor tudi goveje in vse drugovrstne kože po najvišjih dnevnih cenah.

Radi olajšanja inventure in bilance prodajam po zelo znižanih cenah vsakovrstne

suhe deske in trame

za mizarstvo in stavbe. — FRAN SUŠTAR, lesna industrija in trgovina — Ljubljana, Dolenska cesta št. 12.

Na'popolnejši STOEWER šivalni stroji

za šivanje, krojače in čevljarje ter za vsak dom.

Prefer si nabavite stroj, eglejte si to izrednost pri tvrdki

L. Baraga, Ljubljana
Selenburg. ul. 6/1.
Brezplačen pouk 15 letno jamstvo.

Voščilo!

Vsem cenjenim odjemalcem mojega pečiva želim ve elz božične praznike in srečno novo leto! Priporočam se tudi v bodoče.

Franjo Vaupotič, pekarna, Slov. Bistrica.

Vesele božične praznike in srečno novo leto

želi cenjenim odjemalcem

Alozij Ploj
špecijska trgovina
Maribor, Vodnikov trg 1

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1927

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem tovarna

„SUBERTUS“ mila v Celju.

svetovno znani angleški motocikli. Zmagovalec največjih dirk. 1 in 2 cilindrski modeli.

A. J. S.

EXCELSIOR - HENDERSON najdovršenejši in najposobnejši motocikli 2 in 4 cilindrski modeli. Modeli 1927 dosejajo v kratkem ter značijo senzacijo, ker so opremljeni z najpopolnejšim mazalnim strojem in z izpopolnjenimi vžigalnimi magneti. Za razsvetljava vožnimo posebe. vsled česar brezhibno delovanje stroja zajamčeno. Kolesa za medsebojno izmenjavo. Najnižja dobavna cena. — Glavno zastopstvo

O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11

3 besede

„Altoater-Gessler-Jägerndorf“

Ilkterska znamka svetovnega glasu se zopet dobi povsod v Jugoslaviji

Generalno zastopstvo:
Parna destilacija **„KELICO“** JASA TOMIČ (Banat)

IVAN KRAVOS MARIBOR

Usnjate torbice in kovčki vseh vrst, opreme in pritlikline za konje, nagobčniki in ovratniki za pse, gamaše itd.

GONILNI JERMENI

Gorske čevlje, navadne čevlje na zadrge, sandale, pietene opanke, potrebščine za lov in šport

Znamke „FAVORIT“

izdeluje najsolidneje v lastnih delavnicah

Domača tvornica remena i kožne obuče d. d.
Z. GRÉB, Zavrtnica

Poštni predal 286. Telefon št. 20-54.
samo iz 1a materijala po najnižjih cenah.

Dnevna kapaciteta 300 do 400 parov
Zahtevajte cenik!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzo av. nas'ov: Gospobanka Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 Telefon štev. 57, 470 in 979
Račun poštno ček. urada št. 11.945

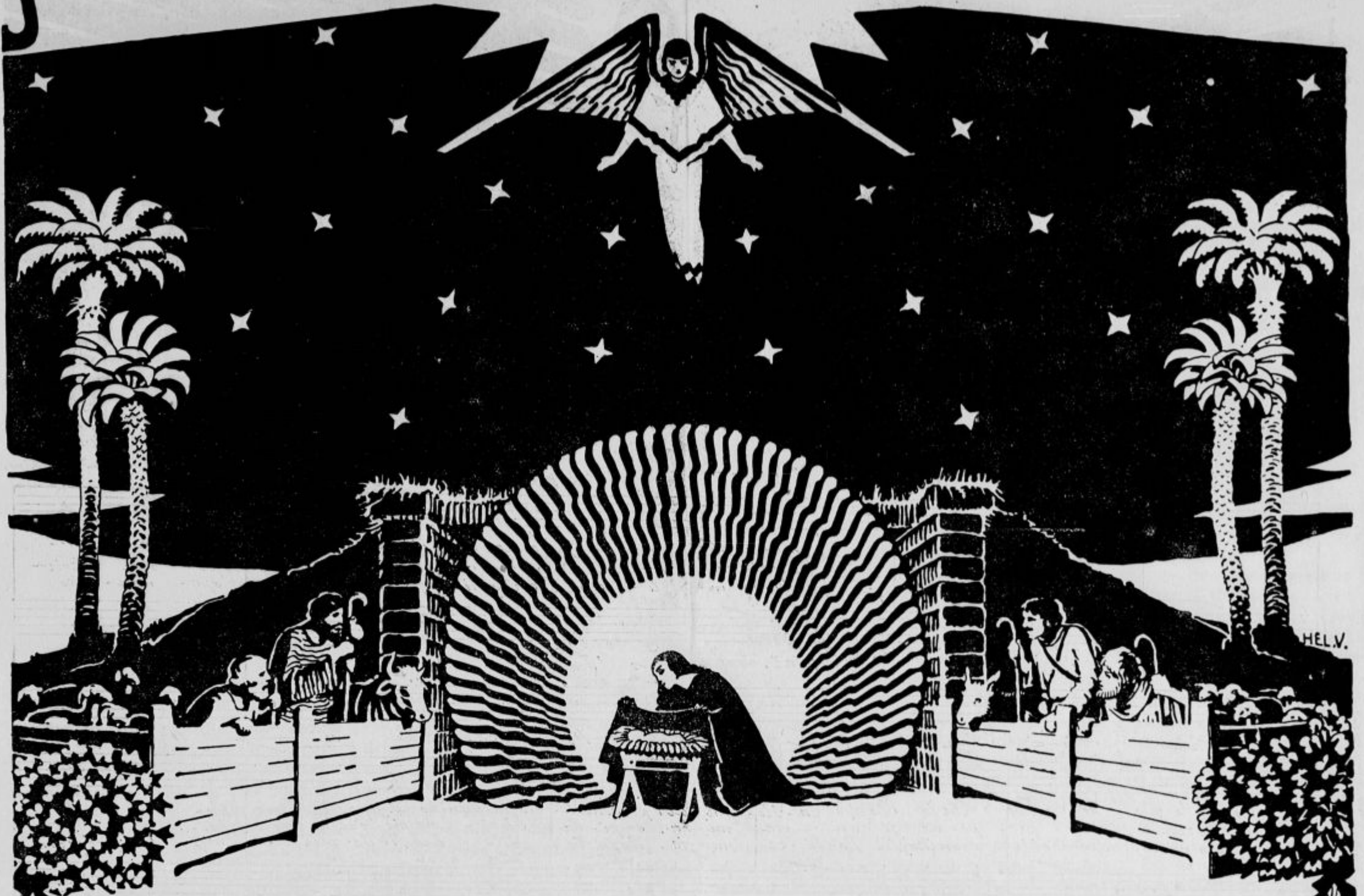
Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novisad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bied

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000—, vloge nad Din 250,000.000—

Trgovski krediti, eskompt menic, lombard vrednostnih papirjev, Safes deposits, nakup in prodaja valut in deviz, vloge na tekoči račun in vložne knjižice. Direktna zveza z vsemi svetovnimi bankami.

Izvršuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. — Prodaja srečk Državne razredne loterije.

SLAVA BOGU NA VIŠAVAH • MIR LJUDEM NA ZEMLJI



BOŽIČNA BLAGOVEST

EVANGELIJ PO SV. LUKU 2, 1.—14. V.

Tiste dni je izšlo povelje od cesarja Avgusta, da naj se popiše ves svet. To prvo popisovanje se je vršilo, ko je bil Kvirinij cesarski namestnik v Siriji. In hodili so se vsi popisovat, vsak v svoje mesto. Šel je torej tudi Jožef iz Galileje, iz mesta Nazareta, v Judejo, v Davidovo mesto, ki se imenuje Betlehem — bil je namreč iz hiše in rodovine Davidove — da bi se popisal z Marijo, svojo zaročeno ženo, ki je bila noseča. Ko sta bila tam, se ji je dopolnil čas poroda. In porodila je sina prvorojenca, ga povila v plenice in položila v jasli, ker zanja ni bilo prostora v prenočišču. V prav tistem kraju pa so pastirji prenočevali pod milim nebom in bili na nočnih stražah pri svoji čredi. In glej, angel Gospodov je pristopil k njim in svetloba Gospodova jih je obsvetila, in silno so se prestrašili. Angel jim je rekel: „Ne bojte se; zakaj, glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo: Rodil se vam je danes v mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristus Gospod. In to vam bo znamenje: Našli boste dete, v plenice povito in v jasli položeno.“ In v hipu je bila pri angelu množica nebeške vojske, ki so Boga hvalili in govorili:

„Slava Bogu na višavah
in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji.“

BOŽIČNA MEDITACIJA

Človek išče utehe. Dokler živi, steguje roke po solncu. In v kljub vsemu razočaranju še upa. Nikdar pa ne pride ta zavest tako živo v človeka kot ravno na praznik božjega Detinstva. In to je največji misterij božične sreče, da jo vsakdo sluti, vsi brez izjeme po njej hrepene, in da je prav to ubogo Dete človeštvu prineslo večjo srečo kakor vse, karkoli je človeški um do da-

MARIJA

Kako sem vsa preblazena nocoj! Prečudežen je čudež storil Bog z menoj: vsa božja milost vame je nocoj vtonila, beseda božja se je v mojo kri prelila, beseda božja se po meni v Dete je rodila! O, v meni vsa skrivnostna je sladkost, o, v meni sladka trepetna skrivnost: Devica sem postala Mati božja!

BOŽIČ

Predstojnik pisarne nekega slavnega državnega pravdnika in je bil iz daljnih krajev prejel od svojega gospodarja razglednico, na kateri je bil posnetek neke starinske slike Kristusovega rojstva. Na desni so klečali pastirčki na polju, ki so jim bili prinesli angeli veselo oznanjenje, na levi pa je bila sveta Družina, vsa ožarjena od svetlobe. Na strehi in vseokrog po pročelju in tramovju in stebrišču pa so sedeli angelčki in peli in se zibali na girlandah. Ti poslanci nebeškega veselja so napolnili vse ozračje in še in še so priletavali kakor roji golobčkov in so obkrožali sveto hišico.

Predstojnik ni bil doslej še nikoli videl take slike. Doslej je videl v krščanstvu le globoko-resni nauk o samozataji in žrtvah. Sliko je postavil na pisalnik in ni mogel drugače, kakor da jo je moral spet in spet pogledati. In ko je tako ves dan pogledaval nanjo in si vsak drobec natančno zapomnil, je odšel zvečer kakor v sanjah domov. Ko

SVETONOCNA ZGODBA

Pred enim dnevom se je peljal v snežnem metežu pod večer po cesti škripajoč sejmski voziček. Star mož in pes sta ga vlekla. Za okencem se je belilo blede lice, drobne, mlade žene, ki je bila nosna in je imela velike, žalostne oči. Šli so mimo in kdor jih je videl, ni o tem nič več premišljeval...

Drugi dan je bil božič. Zrak je bil čist in jasen, svetlosinje je ležal nad zemljo, ki je bila globoko vgreznjena v sneg. In hromi pastir Suskewiet, ribič Pitjevogel s plešasto glavo in berač Schrobberbeeck, ki je imel gnojne oči, so koledovali v troje po kmetih. V svete tri Kralje so se preoblekli, s seboj so vzeli leseno zvezdo, ki se je vrtela na drogu, nogavico, da so vanjo spravljali denar, in dvojno vrečo, kamor so vtikali jedi. — Svoje suknje so imeli obrnjene, pastir si je dal na glavo visok klobuk, Schrobberbeeck je nosil venec, ki je ostal še od procesije, in Pitjevogel, ki je vrtil zvezdo, si je namazal obraz z mastjo za čevlje. Bilo je dobro leto z bogato jesenjo, pri vsakem kmetu so imeli kolone, za vročo pečjo so sedeli, puhali dim iz pip in niso imeli skrbi, kako se bodo preživeli. Pastir Suskewiet je znal lepe pesmi iz starih časov, Pitjevogel je vrtil zvezdo tako enakomerno in prosjak je znal gledati zares tako beraško, da je bilo, ko je vzšel mesec, stopalo nogavice polno denarja in je bila vreča napeta kakor trebuh. Kruha je bilo v njej in obrezane gnjati, jabolka, hruške in klobas. Najboljše volje so bili, drug drugega so suvati in so že uživali ugodje, da bodo danes zvečer enkrat pili pri »Vodni deklici« veliko steklenico »vitrijola« in si bodo tako nabasali trebuh z dobrimi in okusnimi jedmi, da bi lahko bolho na njem ubili.

Šele ko so kmetje pogasili luči in se odpravili spat, so nehali peti in začeli v svetli mesečini šteti denar. Ljudje božji! Za cel teden zelenega! Pa si bodo še

nes in sploh kedaj zamislil in po čemer je njegovo nemirno srce kedaj zahrepenelo. Vsak Božič nam to znova zatrjuje. In veselo nam pripevajo otroške oči, zrcalo naših sanj. Zatrjujejo nam razorana lica in čela s pečatom strasti o istem pripovedujejo. Tudi moderni svet, ki noče priznavati Gospoda Jezusa in se ga brani sprejeti — se molče klanja tej srečni zavesti.

O, Jezušček, krog naju svet vesoljni zdaj
brleči
in v čudež v rokah mojih blažen ves strmi,
Te moli, a Te ne doume! Glej, zvezde zlate,
nebo in luna, solnce za goro gorijo za Te,
na naju zarjo, luč razlivajo blestečo
in glave klonijo pred mano, Materjo
drhtečo.

Ti pa v molitev in strmenje se smehljaš,
metuljček beli, z mojimi rokami se igraš!

je bil že v postelji, je videl v duhu vsa sliko v živih barvah pred seboj. Zdelo se mu je, kakor da je danes sveti večer, kakor da sliši angelce peti in kakor da je vse ozračje polno blaženih duhov. In tedaj je spoznala njegova izmučena duša, da je za to temno zemljo pomen rojstva Zveličarjevega vendar vse drugačen, kakor je bil mislil dotlej. Kristusa si je predstavljal vedno tako, kakor da je nekakšen najvišji predstojnik, a na svoje življenje je gledal kakor na stenski koledar, ki ga je bilo vsak dan manj in bo nekega dne sfrčal v koš za papir. Zdaj pa se je nenadoma zbudil kakor človek, ki ga je zgrabil krč, in je v povsem drugem svetu; ustrašil se je neskončne revščine svojega življenja. Pojoči angelci so bili tisti, ki so mu razodeli Kristusa in mu odprli oči za vse ono, česar ni bilo v njem: Da pozabi nase, ne zato, da bi umrl, marveč zato, da bi zaživel iz Jezuščka, da bi z Jezuščkom v srcu daroval, ljubil in po-

lahko nakupili mesa in tobaka. Z zvezdo na rami je gazil naprej Pitjevogel; ostala dva sta mu sledila in slina se jima je cedila v ustih. Toda njihove grobe duše je objemala počasi čudna potrtost. Molčali so. Ali jim je bilo vse to od belega snega, ki ga je obseval visoki mesec, ali od njihovih lastnih senc, ali od tišine, te tišine iz snega, ko se ni oglasila niti sova in ni ne daleč ne blizu zavijal noben pes?

In vendar se niso ti potepuhi in blodenci velikih cest, bregov in samotnih planjav tako hitro oplašili. Dokaj čudovitega so že videli v svojem življenju: večše, strahove in celo prave duhove. — Toda sedaj je bilo nekaj drugega, tako nekako kakor bojazen, če se bliža velika sreča. Srce jim je stiskalo in berač je mimogrede rekel: »Ne bojim se!...« — »Tudi jaz se ne,« sta rekla obenem ona dva in glas se jima je tresel. — »Božič je danes,« je tolažil Pitjevogel. — »In tedaj se Bog znova rodi,« je pobožno dostavil pastir. — »Ali je res, da stojijo tedaj ovce z glavo proti vzhodu?« je vprašal Schrobberbeeck. — »Da in čebele pojo in letajo.« — »In tedaj morete videti skozi vodo,« je potrdil Pitjevogel. Spet je bila tišina, ki je bila nekaj drugega kot tišina, kakor da trepeče v mesečini duša, ki jo občutimo. »Ali verujeta, da pride sedaj Bog spet na svet?« je plašno vprašal prosjak in mislil pri tem na svoje grehe. — »Da,« je rekel pastir, »toda kje, nihče ne ve... pride le za eno noč.« Njihove sence so bežale pred njimi, da so bili le še bolj plašni. Nenadoma so spoznali, da so prišli s pota stran. Vzrok temu je bil ta sneg, ki je prekril zamrzel potoke in pota. Obstali so in gledali okrog sebe; povsod sneg in mesečina in tu pa tam drevesa, kakor daleč so videli, pa ni bilo nikjer nikakršne hiše. Zgubili so se, pri mesečini so si pogledali v preplašene oči. »Dajte, molimo,« je prosil pastir Suskewiet, »in nič hudega se nam ne bo zgo-

Tudi to človeštvo priznava, da zgodovina ne ve poročati o dejstvu, ki bi bilo bolj osrečilo svet, ki bi ga bolj ublažilo, kot je rojstvo Besede, ki je bila Bog. Ni besede v svetovni literaturi, ni zvoka v še tako omamljivi glasbi, ki bi mogla globlje seči v človeška srca, ki bi našla večji odmev v zgodovini kot je preprosta beseda o Besedi, ki je meso postala in med nami prebi-

Ti, Dete Jezušček, malinica vonjiva,
sladkost Ti čudežna, nedoumljiva,
Ti nebogljence malo, Dete moje,
si Jezus, Bog in Stvarnik Matere si svoje,
z Očetom si in Duhom eno, svetu Rešenik,
si Kristus Kralj, pravični, večni si Sodnik!
In vendar drobni si moj Cvet, si moje Dete
in so ročice Tvoje z mojim dihom Ti ogrele!

magal svoji ubogi, zaprašeni duši, da bi se dvignila in poletela z družbo angelčkov. zapela: »Mir ljudem na zemlji!« in prinašala nebeško blaženost na svet. To spoznanje je kakor čudovito razodetje pretreslo tega bornega človeka.

Ko je prišel zjutraj spet v pisarno, mu je bilo, kakor da mora po vsem prostoru razpreči girlande, ki bi se na njih zibali angelci. Tudi čakačnico bi bil hotel obвити z girlandami; tako lahko mu je bilo in kakor da ima perutnice vse, kar je delal in govoril. In sredi pisarne modernega pravdnika, poleg šklopotanja pisalnih strojev, spričo samih nujnih in nečednih opravkov je neprestano praznoval rojstvo Jezusa Kristusa. Nič več ni imel razdraženih živcev, vsako utrujenost je zapazil in pomagal ko zdravnik. Najbolj suhoparna navodila je narekoval s človeškim glasom in kar nenadoma je toliko utegnil, da se je zanimal za osebne zadeve svojih

dilo. Češčeno Marijo so šepetali, ko so šli obotavljaje naprej. Tedaj se je zgodilo, da je zazrl Pitjevogel večerno luč, ki je mirno žarela iz okenca. Nič niso rekli, toda globoko so se oddahnili in šli na tisto stran. Nič niso rekli, toda videli so in slišali vsi trije: slišali so, da čebele pojo, in pod snegom je tam, kjer so bili jarki, žarela jasnina, kakor da bi luči gorele.

In ob vrsti sanjajočih vrb je stal hrom sejmski voz. Pitjevogel je stopil po stopnicah in potrkal na vrata. Star mož s kratko resasto brado je prišel zaupljivo odpret. Nič se ni čudil neumnim oblekam, zvezdi in črnemu obrazu. »Prišli smo, da vas vprašamo za pot,« je jecljal Pitjevogel. — »Pot je tu,« je rekel mož, »vstopite!« Čudež se temu odgovoru so ubogljivo slušali. Tedaj so videli, da je sedela v kotu mrzlega in praznega voza mlada žena, skoraj deklica je še bila, ognjena v sinji plašč in nudila skoraj prazna prsa majcenemu, komaj rojenemu detetu. Poleg nje je sedel velik, rumenkast pes in ji položil svojo dobro glavo na suho koleno. Njene oči so sanjale vse žalostne, ko pa je videla moža, je bila v njih prijaznost in prijateljstvo. In glej, tudi otrok, še je imel na glavi mah in oči so mu bile dve drobni razi, se jim je smehljal, posebno mu je prijal Pitjevoglov črni obraz. Schrobberbeeck je videl, da je pastir pokleknil in se odkril, in je sam pokleknil, nenadoma se je globoko kesal svojih grehov, ki so bili mnogovrstni, in solze so mu napolnile razgnojene oči. Nato je tudi Pitjevogel upognil kolena. Tako so tu sedeli, sladki glasovi so jim glave obkrožali, sladka sreča, večja kot vse veselje, jim je napolnila duše. In nihče ni vedel, zakaj. Medtem pa je poskušal stari mož zakuriti v železni pečici. Ko je Pitjevogel videl, da ne gre, je željno vprašal: »Vam smem pomagati?« — »Saj nič ne koristi, les je moker,« je odvrnil mož. —

P. DR. ROMAN L. TOMINEC O. F. M.

vala, in videli smo njeno slavo, slavo, kakor edinorojenega od Očeta, polno milosti in resnice.

Vsa krivica sveta, vsa umazanost strasti, vse solze zatiranih in ponižanih pa govore resnico, da je Luč k premnogim prišla in njeni je niso sprejeli.

O Beseda, ogrej naša srca, da bodo polna milosti in resnice.

SLAVKO SAVINŠEK

O Jezušček, naj Te poljubim na oči,
na usteca, na čelo; naj vtopi
se vate, Dete sladko, duša moja:
ker blagoslovil moje šibke si roke,
mi blaženost si materinstva vлил v srce,
izbral me, da sem sveta Mati Tvoja!
Glej, v sreči neizmerni mi oči gorijo,
me zvezde, zemlja, narodi častijo,
ker Mati Tvoja sem, o Jezus, Kralj!

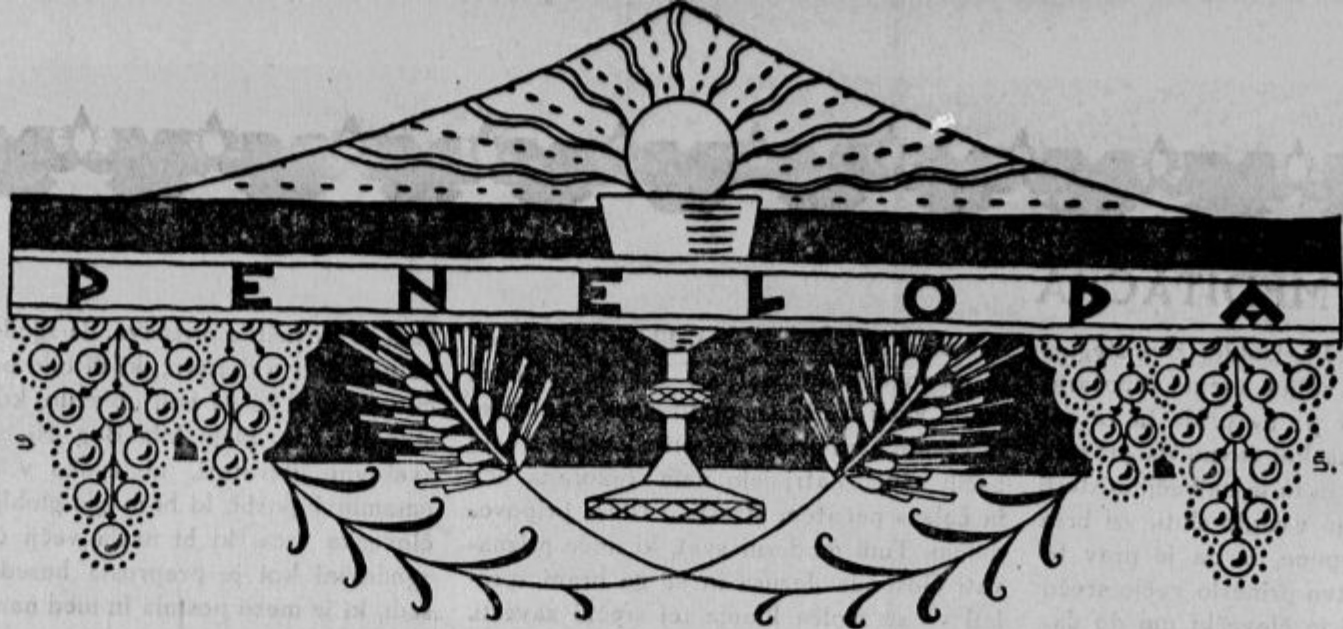
F. W. FOERSTER

uslužbencev, jim dajal dobre svete in jih bodril. Z lučko iz Kristusovega sveta je posvetil v najbolj zlobne listine in uničil strup v njih. Ko je videl, kako je neki uslužbenec bolehen, je prevzel njegovo delo. Spričo strank je bil ves živ in dober in poln jasnih nasvetov. Prej tako mračna in prašna pisarna je bila nenadoma polna neke nepoznane svetlobe. In v enakomerno skupno delovanje ljudi, ki so jih bili prignali semkaj, da rešujejo najbolj žalostne človeške spore in najbrezsrčnejša vprašanja, so se izlivali iz prebujene duše in ljubkosti srca, ki je hotelo deliti veselje in dvigati, dan na dan nove besede. Spet in spet so se pojavljali iz prerojenega predstojnika darovi najizbranejše skrbnosti in obzirnosti, komaj vidne krilate malenkosti, ki se jih še sam ni zavedal, a ki so bile kakor pojoči angeli na girlandah, oznanjevalci Jezuščka, znaki duše, ki je je osrečil Sin božji.

IZ FLAMŠČINE PREVEL P. M.

»Ali nimate nič premoža?« — »Nimamo denarja,« je rekel stari žalostno. — »In kaj vendar jeste?« je vprašal pastir. — »Nič nimamo jesti.« Kralji so gledali zmedeno in preplašeno na starega moža in na mlado ženo, na otroka in na psa, ki je bil suh kakor trska. Nato so se spogledali. Eno so bile njihove misli. In glej, nogavico z denarjem so obrnili ženi v naročje. Vrečo z vsemi dobrimi jedmi so izpraznili. Vse, kar je bilo v njej, so položili na vegasto mizico. Pohlepno je vgriznil starec v kruh, mladi ženi pa je dal rdeče jabolko. Preden ga je vgriznila, se je poigrala z njim pred smejočimi očmi svojega otroka. »Hvala vam,« je rekel stari mož, »Bog vam bo plačal!...« In so odšli po poti, po poti, ki so jo vsi trije poznali, kakor nevede v smeri k »Vodni deklici«. Toda nogavica je tičala zvita v Suskewietovem žepu in vreča je bila prazna. Ne vinarja, ne drobtine niso več imeli.

»Ali vesta, zakaj smo dali svoj denar tem ubogim ljudem?« je vprašal Pitjevogel. — »Ne,« sta odvrnila. — »Jaz tudi ne vem,« je končal Pitjevogel. Čez čas je rekel pastir: »Mislim, da vem; morda pa je bil ta otrok Bog?« — »Kaj vse mislite se je smejal ribič, »Bog je ogrnjen z belim plaščem, ki ima zlate robove, in ima na glavi krono, kakor v cerkvi.« — »Pa je bil prej vendar o božiču rojen v hlevu,« je trdil pastir. — »Da tedaj!« je dejal Pitjevogel; »toda od tedaj je že dolgo.« — »Pa zakaj vendar smo vse dali?« — »Tudi jaz ugibam o tem,« je povzel berač, ki je bil lačen. In molče so šli z lodcem, ki je hlepel po globokem požiranju žganja in po mesu na debelo potresenem s hrenom, mimo »Vodne deklice«, kjer je luč gorela in so peli, in so se ločili brez besede, toda zadovoljni v svojih srcih; vsak je šel na svoje ležišče. Pastir k svojim ovcam, berač na seno in Pitjevogel v podstrešnico, kamor je veter vel sneg.



IVAN PREGELJ:
**GOSPOD
 PROKURAMUS IN NJE-
 GOV IZGUBLJENI SIN**

(Odlomek iz romana »Magister Anton«.)

Magister je stopil z zasoplimi pljuči v stanjel. Na mali ledini ob obzidju se je pojavilo nekaj bosih otrok. Magistru so ogreli srce. S svojim tegobnim licem se jim je nasmehnil in šel mimo. Stal je med hišami v tišini. Le nekaj burje se je oglašalo izza vogalov, nekje v gradu je škripala nezaslonska železna oknica. Vonj po brinu, ki so z njim nekje netili, je zavel. Potem je dehnilo prijetno zatohlo po vinskem moštu, ki je bil začel komaj vreti.

Magister se je znašel z občutjem nepoznane mu sreče pred cerkvijo. Našel je vrata odprta in je vstopil. Pokleknil je koj za pragom na mrzli tlak, zmolil kratko prošnjo, se dvignil in šel po prstih pred oltar. Videl je veselo presenečeno, da je cerkev prav taka kot nekdanj. Le nekam čudno manjša se mu je zazdela, ubožnejša mimo one, ki jo je v svojih sanjah imel dolgih petnajst let, odkar je bil zdoma. Sladko ganotje ga je obšlo. Z vsemi onimi svetlimi božjimi hrami, ki jih je videl po svetu, je primeril to ubogo kraško svetišče. Njemu je bilo najlepše. Pred oltarjem je pokleknil v drugo. Ni mogel moliti, le ves se je prepustil cerkvi in vonjem, ki so mu bili znani. Pa je z bridkostjo občutil, da sopejo stene in slike vnekaki čudni bridkosti. Te bridkosti v svojih mladih letih ni občutil nikoli. Pogledal je na božjo martro nad oltarjem. Tudi sveto razpelo je dihala tegobno. Solze so mu silile v oči. Kakor da moli, je šepetal magister o razpetem Izveličarju:

»Saj si lahko otožen in bridek. Moj Bog, koliko pa si znova pretrpel zadnjih deset let! Strašno Ti je spadlo nesrečnih duš, izdalo Te, prodalo! Pa si še neskončno dober! Za vse prelijaš kri, trpiš in odpuščaš, rekoč, da ne vedó, kaj delajo. Kličeš, pa ne pridejo, odrešuješ, pa nočejo, ljubiš, pa sovražijo, križajo znova vsako uro, vsak dan...«

Tako je utonil magister v pobožnosti. Vsa posvetnost mu je ugasnila. Ihteče je prosil, ne da bi vedel, kaj prosil:

»Usmiljeni, po nedolžnem ubijani Bog. Saj sam vidiš in veš, kako. Hodim. Mar vem, kako? Daj mi, daj, da bi že prišel in dospel!«

Umiril se je v predpisano molitev, se spomnil rajnih staršev, znancev, prijateljev in še svoje zadnje ure. Potem se je sklonil k tlom, poljubil stopnico pri oltarju, se pokrižal po latinsko in se dvignil. Obšel je kakor iz navade mladih let oltar, bral na zidu, kamor se je bil kot strežnik nekoč zapisal z ostrico otroškega noža. Nato je stopil v zakristijo. Prav taka je bila kot nekoč in kakor pred petnajstimi leti je imela to svojstvo, da je vase lovila vse bližnje šume in klice iz sosesčine. »Moj Bog,« je pomislil magister na vikarja Jožo, »koliko se je radi tega jadiril gospod vikar! Ali se neki še, ali pa se je morda privadil in če ni že naglušen.« Tedaj je opazil magister spovednico za glušce. Oživel mu je v spomin, kako je nekoč sedal sem. Prijelo ga je z neodoljivo silo. Sedel je v stol kot nekdanj, košatil se, oponašaje samega sebe pred davnimi leti. Tedaj mu je vzbudila pozornost glasna beseda nekod od zunaj. Ogrela in vznemirila ga je. Spoznal je glas vikarja Jožeta, onega istega, katere mu je bil grdo nevhaležno pred petnajstimi leti po svetu ušel. Pozabivši nase je

vlekel sapo vase, da bi slišal določneje. Čez trenutek se je oddahnil in dejal sam pri sebi:

»Gospod Procuramus je v svoji šoli. Čujmo, kakšna je ta šola, ki se oblastno z njo baha pri gospodu škofu v pismu, da uči iz Gersonove hvalnice, iz Terenca, iz gramat Cochlejevih, iz Jakinskega Avguščina, iz Katonovih gnom in še Panormitana.«

Tako je dejal rahlo pomilovalno, poslušnil nato napeto. Vikar Jože je učil:

»Vstani, Marko Bogatec, proti vsaki nevednosti rogatec! Rogo te, vprašam te, odgovori! Thesis prima. Devet je pastirjev sveta, a pravi je bil, je in bo en sam.«

Magister je slišal odgovarjati dijaka.

»Pastir je bil trojanski Paris. Trem ajdovskim botricam je ničemurno ugibal, potem še tujemu možu ženo ukral. Pravi pastir ni bil.«

»Ni bil,« je potrdil učitelj. Dijak pa je še vedel o pastirju Romulu, ki je Rim gradil, o Apolonu iz Olimpa, ki je kralju Ahmetu krave pasel.

»Nadaljuj, Jurij Tkalčev,« je klical učitelj svojega drugega gojenca.

»Mmojzes je bbil ppastir,« je jecljal mladi sorodnik ljubljanskega škofa.

»Pomagaj, nobilis Joanne,« je klical vikar tretjega svojega dijaka, ki je bil sin grajskih Kobenceljevih.

»Abraham, Izak, Jakob, kralj David, kralj Cir, kralj Giges...« je vrela dijaku znanje iz ust.

»Stoj, stoj,« je klical učitelj, »ali boš svetce z ajdovsko smotlako v en meh nasul? Počasi, moj nobile. Nisva z očetom tvojim v boju pred Gradiško — Bog udari Benečane! — Po vrsti in spoštljivo povej in zaključil.«

»Pravi pastir je en sam in je Jezus Nazarejski, sin božji,« je povedal dijak.

»Amen!« je potrdil učitelj.

Nekaj trenutkov magister v spovednici za glušce ni slišal nič. Potem pa so se zopet obudili glasovi. Vikar je učil svoje dijake, naj spoštujejo svoje predstojnike, zlasti pa katoliške duhovnike.

»Grdo bi bilo, nevhaležno bi bilo, ajdovsko, kakor uči historija,« je govoril in povzel ničemurno učeno.

»Historia, praeceptrix vitae, zgodovina, šola življenja! To uči, da so bili nevhaležni Athenienses, ki niso marali Simondesa, le zato, ker je preglasno govoril. Krični so bili Tebanci, ki so godrnjali čez Panikula, ker mu je slina letela iz ust, sirovi Rimci, da so velhkemu Scipionu zamerili, da v spanju smrči, in Julija Cezarja ubili, ker se je previsoko pasal.«

Magister v zakristiji je zaslišal nekaj medlega smeha. Užaljeno je zavpil učitelj dijakom.

»Procuramus... skrbimo, da... Stoj, nobilis Joanne in govori, če ti kaj veš, Lucij Dentat?«

»Iz sto desetih bojev je imel petinštirideset brazgotin.«

»Mirabilia mundi, čudesa sveta, kakor učita Stagirit in Plinij,« je izpraševal učitelj. Dijak ni bil v zadregi.

»Ljudstvo Astomov, ki nima ust, Andabati, ki se bojujejo mižé, Samojedi, ki spijo v snegu, Kondeji, ki kače žró, Tataři, ki se z zobmi rodijo...«

»Selenitske žene,« se je polegala učitelju nejevolja, »žene, ki kakor kokoši — pa saj ni, da bi vam, ki ste še otročji, vse povedal. Jurij Tkalčev! Kuj žró mačke, kadar jih ščiplje?«

»Rrrrosno terravo,« se je davil deček. Učitelj je igral z dijaki. »Jeleni?« »Polaj.«

»Podlasica?« »Rutico.« »Merjasec?« »Bršljan.« »Jerebice?« »Lovor.« »Pa lastovke, da bi svetle oči imele?« »Kamen Heliodor,« so vedeli dijaki. Učitelj pa je zaključil, naj tudi oni skrbijo, da bodo do smrti ohranili svoje oči svetle in nedolžne. Potem pa je spremenil glas in rekel:

»Saj vsi veste, da je riba najbolj neumna žival. Pa je riba ščuka in sam sem videl, da ima vso božjo martro v glavi: križ, žeblje, sulico, kladivo et spongiam. Kaj pa imej človek v glavi in srcu?«

»Božje zapovedi!« so v zboru zapeli učenci.

»Procuramus! Vstanite na vrt k urli svetega pisma,« je pozval vikar. Magister je slišal šum odhajajoče stanjelske šole in se zdramil.

»Se je stari šegavec,« je mislil toplo o gospodu Joži. »Ena je njegova šola na svetu, in kdor je vanjo hodil, ne bo je pozabil.«

Vstal je in stopil pod milo nebo. Dobro je vedel, kod mu je iti. Zavil je ob cerkvi in stopil v vikarjevo stanovanje. Po temni veži je šel mimo dveh vrat in se nato tipal po strmih stopnicah nekam nizdol v solnce in luč na vikarjev vrt. Še v temo zagrnjen je videl na vrt. Tam je bila v vetrovitem solnčnem predpoldnem miza. Na mizo je bil položil vikar košarico sadja, grozdja, smokev-belic in nekaj tolstih oljčnih sadežev, vse po načrtu, da bi se še lepše in skladneje ujemale, kar bi snovala njegova beseda, povzemaje nebeške novice iz svetih evangelijskih podob. »Figebelice in grozdje imajo pred očmi,« se je divil preprosto magister, »ali je moči, da se jim mladim ne ogrela tudi srca, ko bodo zdajci slišali o grozdju v stiskalnici, o figidrevesu, ko je njen čas, o vinogradu in delavcih, ki jih je Gospod najel.« Še je opazil, da je zataknen med grozdje in fige težek pšenični klas. Potem pa je šel za besedo gospoda vikarja, ki je propovedoval.

»Naš Izveličar je bil na svatbi v Kani Galileji. Pa je pošlo svatom vino. Nebeška Njegova Mati, ki so se ji ljudje smilili, Ga je prosila: glej, vina nimajo! Ali menite, da ni vedel že sam, da nimajo vina? Pa je čakal, da ga je Mati prosila. Procuramus! Otroci! Pa smo takšne čase učkali, da se po svetu šopirijo krivi preroki pa lajajo na nas, ki častimo božjo Mater, češ, da jo povzdigujejo nad Boga in malikujemo. Nec sit anathema! Naj ne bo proklet! Le pridno malikujmo! Materi božji na čast! Na nebeški svatbi nam bo za plačilo Gospod najboljšega vina natočil in rekel: Zato, svatje, ker ste mi sveto Mater malikovali. Pa je za vas prosila. Mene ste molili, ko ste Njo častili...«

Učitelj je za trenutek utihnil. Segel je po teški knjigi na klopi, jo odprl in pokazal s prstom v besedilo.

»Poslušajte,« je rekel in govoril, kakor da bere:

»Grozdba ne bero na trnju in smokev ne z osata. Dobro drevo rodi dober sad, slabo pa slab. O hudobnih in dobrih je zapisano, da se spoznajo po sadu. Užij, nobilis Joanne. Belica je, na mojem vrtu je zrastle, pa bi bila mogla tudi na vašem grajskem. Ali je sladka? Je! Ali je rastla na slabem drevesu? Na dobrem je rastla. Tako zore tudi naše duše in ženejo zdrave ali pa slabe sadove. Pa mi povej zdaj, Jurij Jecljač, ali pa ti Bogatec, proti vsej nevednosti rogatec, povej in reci: Antikrist je izpustil svoje hlapce na svet, da bi duše morili, hinavski lažniki, grabljivi volcve v ovčjem krznu. Pa jih, Deo gratias — hvala Bogu, mrkače peklenške smrad izdaja in

sadež priča, kar so, prava smotlaka, puhli sadež s strupene veje, amen in fiat!

Živo se je raznel goreči duhovnik. Zadivljeno je poslušal magister, nemaj svoje ubogo popotniško pokrivalo. Vetrovita luč lepega jesenskega dne je oblivala divno sliko na vrtu: sivolasega učitelja s trdim kraškimi čelom in troje zornih otroških obrazov, ki so zardevali pod besedo učiteljevo in pozabili ob velikem veselju male slasti, ki je čakala nanje kot plačilo v košarici na mizi.

»Po sadovih jih sodite in spoznajte,« je klical vikar, »pa boste videli, ali imajo Boga svetega Duha in Sina, ki nas je odrešil. Kristus je bil ponižen, oni so napuhnjeni, Kristus je bil do smrti pokoren, oni so uporni, Kristus, čist in nedolžen, oni nesramni kot mezgi. Pa da imajo resnico od svetega Duha? Od smradu iz pekla pač, in resnico iz laži. Saj so delavci v vinogradu Gospodovem! Pa kateri? Tisti pač, ki so Mu hlapce pomorili in še lastnega Sina ubili.«

Prestal je in listal po knjigi pred seboj. Nato je bral:

»Janez, na petnajsti glavi od prve do osme redi... Jaz sem prava vinska trta in moj Oče je vinogradnik. Vsako mladiko na meni, katera ne rodi sadu, odstrani; in vsako, katera rodi sad, očisti, da rodi še več sadu. Vi ste že čisti zaradi besed, ki sem vam jih govoril. Ostanite v meni in jaz v vas...«

Magister je pozabil svet ob sebi. — Skrivnostno je odprla evangeljska beseda njegove oči v brezdanje sinjine. Nepopisna milina ga je obšla kot nekaka brezkončno sladka bolečina. »Vi ste že čisti zaradi besed, ki sem vam jih govoril,« je videl in verjel poln brezbrežne hvaležnosti. »Kralj Ljubezni, Bog Miru,« je čuvstvoval preprosto, globoko in vendar lahko, »v Betlehemu rojeni, umorjeni na Golgoti in tretji dan spet živi v vse veke! Ali je res, ali ali more biti res? Dasi se Očetu rodil in nas rodil v Sebi Očetu svojemu? Skrivnost večnega Rojstva, poživljaj, poživljaj, da bom rodil še več in boljšega sadu...«

»Schola est — šole je konec, molimol!« je vzdramil magistra vikarjev glas in ga vrnil v vsakdanjost.

»Laudate Dominum... hvalite Boga,« so peli dijaki z učiteljem. Magister je pobožno govoril za njimi. Pesem mu ni bila dana...

»Slava Očetu in Sinu in svetemu Duhu...« so domolili dijaki. »Zdaj pa na delo, vinogradniki moji, glejte, grozdje! Zobjajte, da bo od ustnice teklo,« se je budil vikar Jože iz resnega učenika v otrokoljuba in prijatelja. V vetrovito solnčno luč se je trgal njegov smeh, njegova šala, njegovo sedemdesetletno božično srečno in čisto svečeniško srce...

Zdajci je zaplala magistru vsa kri v glavo. Gospod vikar je pripovedoval svojim učencem.

»Favela — pravljica, porečete! Pa ni favela. Resnica božja je in meni pa tu v Štanjelu se je pripetila. Tone mu je bilo ime. Pa od Mahničev je bil doma. Pred petnajstimi leti, galjot. Kakor sedite tu in se sladkate, je sedel in se sladkal. O, grozdje mu je teknilo, moja sveta beseda mu pa ni šla. Tako lepo sem ga bil izličil, da je pametno cerkvenil in znal moliti, in prav za tisti san, ki mu ga je bil Bog namenil, sem ga pripravil, za cerkveniškega brata v samostan, ki je bil neroda dolg kakor Kajfež... procuramus! Kaj mi je galjot naredil, Bog mu v greh ne šteje in golazen naj ga žre, ponoči mi je ušel, pa še z zvončkom izpred oltarja, ki ga je v žep utikal, da se niso otroci igrali z njim, z zvončkom, ki ga je, cigan, skesano drugo noč bogvedil od kje nazaj nosil in meni položil na hišni prag. Favela, kaj? Kako je štanjelski vikar izgubljenega sina dobil, izgubljenega, ki se v petnajstih letih še ni vrnil s pra-

šičje pašnje, skesan, domov k meni, da bi ga z brezovko izlakotil za njegovo oblevno norost.«

»Gggosspod...« je tedaj strahotno zajecjal dijak Jurij Tkalčev in stegnil roko. Magister je zbledel. Djak je bil pokazal naravnost nanj.

»Kaj pa je?« je vprašal vikar, ne da bi se ozrl.

»Kkkajfež!« je povedal trudoma jecljač Vikar se je zasmejal:

»Kajfež? Pa ne misliš mojega izgubljenega Toneta?«

Magister je omahnil dolg, neroden in preprost v luč in solnce na vrt.

»Izgubljeni sin,« je zamrmral tegobno najbolj daroviti med dijaki, rogateg Boga-tec...

Tak je bil, da se ni razburil do smrti nikdar, ne razburil ne začudil, poznejši divni kraški jezusovec, sošolec slavnega svojega rojaka Ivana grofa Kobencija, čigar oče je eno samo na svetu sovražil in klel: kanaljo benečansko...

»Gospod vikar,« je končal svojo povest magister, »zdaj veste, kaj je z menoj. Sodite mi ali pa odpustite.«

Vikar je zamrmral narejeno nevljudno:

»Vem in verjamem. Kajfež si bil in boš, samo še daljši si se vrnil. Le kateri kozji učitelji so te za magistra potrdili!«

»Res,« je dejal preprosto magister, »enemu med njimi je bilo Kozel ime...«

»Ecce,« se je zasmejal vikar, dvignil čašo z vinom in napil gostu. Potem pa je dejal:

»Magister si torej in mojega ljubelega patrona gospoda škofa Vrbana služiš. Laudo te, pohvaliti te moram. Le to mi še povej, če ti že samostanska raševina ni bila všeč, kaj po duhovniškem plašču ne hrepeniš?«

Uprl je ostro svoj pogled magistru v obraz. Magister je zardel do ušes. Vikarju je zaigralo zbadljivo ob ustnicah.

»Baba je vmes!« je vzkljknil. »Kje jo imaš?«

»V Štanjelu,« je zinil sramežljivo magister.

»V Štanjelu?« je povlekel vikar. »Ime povej!«

»Apolonija,« se je izpovedal magister.

»Apolonija?« je iskal vikar. »Apolonija? Deklina tvojih let? Procuramus! Petnajst let je torej norila? Nesrečni človek, žalostni ti, Ulises! Apolonija! Ulisova Penelopa! Apolonija!«

Vikar se je začel smejeti na glas. Potem pa se je trenutno zresnil in dejal:

»Molčiva! Mica prihaja s kosilom iz kuhinje.«

Ko sta odkosila, je zopet spregovoril vikar.

»Tone,« je dejal prisrčno, »vse si povedal, kako je bilo s teboj po svetu, in sem ti dejal, da si kraški Ulises. Saj poznaš favelo o njem, kako se je dvajset let po svetu potepal pa ženo doma imel, ki ga je zvesto pričakovala, kraljica Penelopa. Reci, daj, ki si magister, ali je modra ta favela ali pa je norska?«

»Lepo je brati,« je zinil skromno magister.

»Lepo je brati,« je pritrdil vikar. »Pa je neumno. Ni je Penelope, da bi dvajset let možu potepencu zvesta ostala. Pa če bi tudi bila? Kakšno neki, misliš, jo je našel Ulis? Procuramus! Take ne, kakor jo je pustil, brez zobo pač, krmežljivo in sitno. To, glej, je resnica o Penelopi.«

Magister je vzdihnil in dejal tiho:

»Deklici Apoloniji bo zdaj nekako šestindvajset let. Če umrla ni...«

Zatrepetalo mu je v glasu, zasmilil se je vikarju.

»Ne, umrla ni,« je dejal kratko. Molčal je nekaj trenutkov, potem je spregovoril slovesno:

»Tako, kakor sem povedal, sodim o Penelopi Uliisovi. Zdaj pa čuj še eno o njej in sodi, ali je tudi le prazna favela. Čuj in sodi! Tako jel živi Penelopa. Živi zvesta žena in dobra in vedno mlada. Boš dejal, da je ta Penelopa naša mati, ki je vsakemu sinu do smrti prava Penelopa. Potrdil bom. Res je slehernemu sinu lastna mati kakor kraljica Penelopa. Boš dejal, da bi utegnili biti do konca zvesta tudi ljubeča žena možu. Hebeas, naj bo. Poznam tako Penelopo. Tako dobro jo poznam kot poznam tebe, potepeni Ulises. Poznam njene solze, ki jih toči vse noči za izgubljenim svojim. Poznam jo, ki trpi, ko ji silo delajo nadležni snubci. Poznam tudi Ulisa njenega in ti ga bom povedal. Ti sam si in tvoja Penelopa je sveta Katoliška. Domov pred oltar te kliče, nemarni lovač, ki si se za Kirkami lovil in potem še Navzikaji prijazni nasedel. Apage Apolonija! Tone, tvoja Penelopa je katoliška cerkev. Njej te je namenil Bog! Ne izgovarjaj se, da nisi vreden. Si, dasi si neroden. Tone, Kajfež, Ulises štanjelski, ali naj te za ušesa primem pa pred tvojo pravo in edino Penelopo vlečem, izgubljenec ti, garjava ovca, govori, odloči se!«

Skromno je bil zlezal magister sam vase. Nekaj svetlega se je hotelo po vikarjevi besedi obuditi vanj, nekaj tiste sinjine, ki mu je bila prej vstala iz evangelija Janezovega na petnajsti glavi... Pa je človeška slabost udarila še enkrat na vrh in je dejal:

»Oh, gospod vikar! Vsaj videl bi jo rad še enkrat.«

»Apolonijo?« je vprašal togo vikar.

»Apolonijo,« je ponovil magister. Solze so mu stale v očeh. Tudi vikarju je bilo milo:

»Dobri nerodnež,« je sočutil z magistrom, »srce imaš in pošteno in hudo ti bo prenesli. Pa boš prenesel. In ko preneseš in ko boš k svoji pravi Penelopi našel, to bo svatba! Ti pač, ti boš ljubil do konca. In tedaj gorje usiljivim snubcem, Primožu s Kranjske, Petru Pavlu iz Kopra, Lahu segoltnemu, Boštjanu iz Vipave in še Kraševcu Juriju Stradijotu. Judežu Iškarijotu — Bog mi jeze svete v greh ne šteje!«

Tako je čutil vikar. Na glas je dejal in vprašal:

»Apolonijo si dejal. Da bi jo rad videl? Smeš jo. Le strpi se malo in reci še eno. Kaj pa, če bi spoznal, da ni prava več? Če je že drugega vzela? Če je — no, reci, kaj misliš potem?«

»Potem,« je rekel trudno magister, »potem bom vedel, da je bila božja volja tako. Samo Apolonijo maram, druge nobene.«

»Nobene? Kaj pa Penelope, tiste moje, ki ji silo delajo lutrovski snubci, je tudi ne maraš?«

»Gospod vikar,« je dejal tedaj svetlo skromni magister. »Nikoli se nisem hotel trdovratno ustavljati božjemu zvanju...«

»Deo gratias!« je vzkljknil vikar. Vstal je izza mize in dejal resno in slovesno:

»Pojdi v grad. Tam boš videl Apolonijo.«

»V grad?« je zadrhtelo iz magistra.

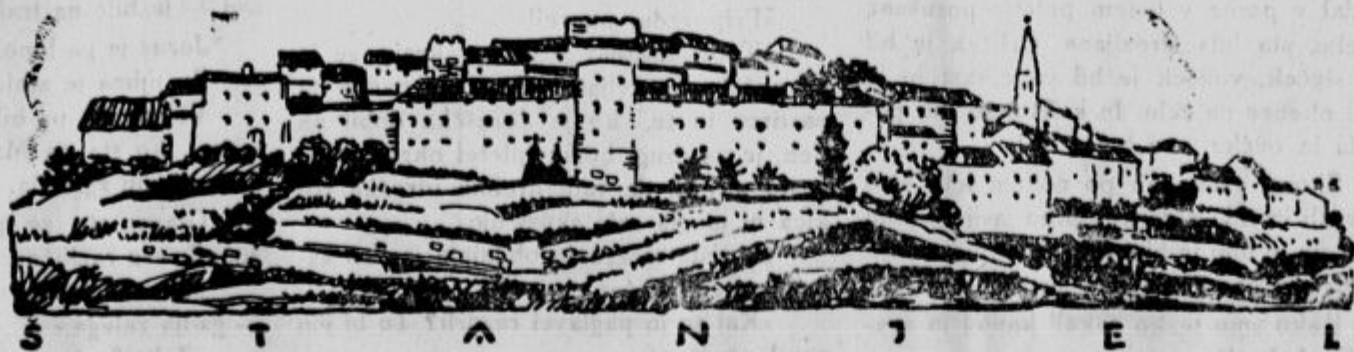
V samotah pred Štanjelom se je bil preden je prišel, sestal z neznanim človekom, ki ga je podil tomajski goreči vikar Luka. »Jurij Stradijot,« je šlo zdaj magistru po mislih. »Odpadnik je in skrivati se mora. Meni pa je zaupal dragoceno pošto, svilen ruto s srebrnim prstanom, naj nesem Apoloniji v grad.«

Tako je občutil in ponovil plaho svoje začudenje s vprašanjem:

»V grad?«

»V grad!« je dejal skoraj trdo vikar in se obrnil v stran. Mrmral je sam vase:

»Naj gre! Naj vidi! Penelope, kraljice zveste Uliisove išče, pa bo lotrico našel, ki jo je zavel kraški Jurij Skarijot...«



KRALJA ČAKAMO

Angelčki so si nocoj
svilnate srajčke nadeli
in nanje so skrbno
zlate peruti pripeli.

Tisoč lučk so na nebu prižgali
in Rimsko cesto
so s srebrom čez in čez posejali;
po njej se bo peljal nocoj
Kralj veličanstva na zemljo...

Mi pa smo dušo
z žarno bakljo razsvetlili.
S tenkim belimi šlari
smo si srce pregnili

Nasadili smo ob potih
tisoč sanjajočih lilij — — —

Zdaj čakamo Kralja...

P. KRIZOSTOM

SLAVKO SAVINŠER

SIROTEK JURČEK

»Jej, Jezušček, koliko imaš ovčic!
In volička, oslička,
medveda in psička!
In okrog jaslic vse polno belih stezic!
Po njih pastirci tekó,
ovčice, piščalke Ti v dar neso
in polna naročja cvetlic!

Glej, Jezušček, jaz Ti konjička dam —
veš, od botre sem ga dobil,
pa mu je Francelj nogo odbil, —
o, samo še kolo od vozička imam!
Prav rad Ti ga dam, verjemil!
Na, Jezušček, vzemi ga, vzemil!

In čudo! H konjičku se Jezušček skloni,
poboža ga, glavico obenj nasloni
in tiho Marijo nečesa poprosi.
Marija pomigne pastircu, ki nosi
ovčico v naročju in nekaj mu reče.
Pastirček brž k Jurčku steče,
prikloni se mu, dá ovčko belico.

In čudo še večje!
Ko drugo se jutro Jurček zbudi,
ob postelji se mu živa ovčica smeji,
skaklja okrog njega, se mu priklanja
in z drobnim kraguljčkom srebrno
pozvanjal

LJUDSKO SVECENISTVO IN SVECENISKO LJUDSTVO

Gospod urednik! Zeleli ste, naj »kot duhovnik zapišem božično misel.« Tu je! Ni ga v letu praznika, katerega bi se krščanska družina bolj veselila, se zanj bolj pripravljala in po njem z večjim in težjim pričakovanjem hrcpenela nego za sveti božič. Božični prazniki — družinski prazniki! V okviru krščanske družine je božič največji praznik, tudi tam, kjer vedo in čeprav vedo, da so v Cerkvi prazniki, ki se liturgično slovesneje praznujejo nego božič.

Ali Cerkev nikakor ne mara motiti prazničnega razpoloženja, ki prevzema krščansko družino o božičnih praznikih. Cerkev, ki je skrivnostno živo telo, se veseli, če se posamezna celica: posamezna družina veseli in dobro počuti. Eno pa hoče Cerkev in je potrebno tudi z ozirom na posamezno družino samo, da se celica čuti kot del velikega organizma sv. Cerkve, kot del skrivnostnega telesa Kristusovega. Celica naj čuti s celim telesom, naj živi in dela zanje; po celici, po krščanski družini naj se pretakajo živi studenci medsebojne molitve in ljubezni, kakor se

v naravnem pogledu prelivajo vse moči po celici v celico in tako v celo telo.

Krščanska družina je v davnih dobah krščanstva to tako lepo umela in vršila. V soboto pred četrto adventno nedeljo se je ljudstvo zbralo o polnoči v cerkvi ter je vztrajalo vso noč v molitvi za nove duhovnike, ki so bili pri zgodnji jutranji sv. maši četrte adventne ali kvatine nedelje posvečeni v mašnike.

V spomin na to se še vedno na četrto nedeljo v adventu pri sv. maši bere list sv. Pavla, ki govori o duhovnikih: »Bratje! Imej nas vsak za Kristusove služabnike in delilce božjih skrivnosti. Pri delilcih se zahteva, da je kdo zvest. Meni pa je malo mar, kako vi ali sploh kak človek sodi o meni; tudi sam se ne sodim. Nič sicer nimam na vesti; vendar zato še nisem opravičen; kateri pa me sodi, je Gospod. Ne sodite torej pred časom, dokler ne pride Gospod, ki bo razsvetlil, kar

je v temi skritega in razodel misli src; in takrat bo vsak hvalo prejel od Boga.« (Kor. 4, 1—5.)

Duhovniki so torej orodje milosti v roki božji. Bog dela po njih roki, Bog, ki je tako velik, da more tudi po najrevnejšem orodju vršiti čuda svoje milosti. Ne sodimo torej in ne obsojamo duhovnikov. »Slovensko ljudstvo« — to ni beseda slovenskega, marveč drugorodnega duhovnika, ki je med vojno, pa tudi po njej dal časa med nami živel — »pre-rado in prestrogo sodi in obsoja svoje duhovnike, ki so boljši od onih v moji domovini, v kateri so pa deležni večjega spoštovanja.«

Samo eno smemo preizkusiti na služabniku Kristusovem, če je namreč kdo zvest pri delitvi božjih skrivnosti. Zvest je pa tisti, ki si ne prilastuje Gospodovih reči in ne imenuje svojega, kar je Gospodovo. Tak je zvest, ki išče v vsem ne svoje, ampak Gospodove časti in obrača vse svoje darove za Gospoda, za Zveličanje vernega ljudstva. Pravi delivec

milosti si šteje to zvestobo v najzvišejšo dolžnost, vendar mu ni mar, kaj ljudje sodijo; tudi sam sebe ne sodi, da bi se štel za zvestega služabnika. Le Gospod more soditi in izreči, ali je kdo zvest ali nezvest.

O božiču praznujemo prihod večnega duhovnika Kristusa. S tem prihodom je v tesni zvezi poslanstvo duhovnikovo. Duhovnik samo nadaljuje, kar je Dete v jaslih pričelo: posreduje milost človeškemu rodu. Duhovniki pripravljajo duše v tem življenju: v tem velikem adventu za veliki božič: za sveti dan Gospodov v svetih nebesih. Drug na drugega sta torej po božji naredbi navezana: duhovnik na ljudstvo, ljudstvo na duhovnika. Naj ju torej oklepa vez medsebojne ljubezni in zaupanja. Morda nam utegne biti ta božična misel brvica, po kateri bomo prišli do pravega umevanja in združenja tega, kar prihaja z obeh bregov. Na pragu božičnih praznikov se spomnimo na to krščansko misel: Ljudsko svečenistvo in svečeniško ljudstvo. Kar je Bog združil, naj nihče ne loči.

V. R.

SLAVKO SAVINŠER

MARICA PRI JASLICAH

Ze spančkaš, moj Jezušček, v jaslicah
toplih?
Se nič Ti ne dremlje? Se nisi zaspan?
O, kakor podnevi se še mi smehljaš,
še vedno se z drobnimi prstki igra!
Mar čakaš, da k Tebi prismeje se dan?
To huda Marija, presveta bo Matil!
Veš, moja se mamica vedno jezi,
če nočem zaspati, mj s prstom preti

in atka pokliče: »Brž, atek, poglej,
že zopet porednica noče zaspati!
Kar hitro to angelčku varhu povej!
Kako si Ti majcen, moj Jezušček zlati,
da skoro Te morem objeti z dlanjo.
Če hočeš, igrajva se: jaz Ti bom mati,
in Ti boš pa detece moje drobno.
A mamica pravi, da bratec si sveti,
da moram pobožno Te rada imeti,

da Ti si moj Bogec, da moram moliti
prisrčno Te, milosti vroče prositi!
Kajne, da boš dober mi, mamici tudi,
in atku, da skrb ga preveč ne utrudil!

Še vedno ne spančkaš? Morda Te pa
zebka?
Seveda, oblečen si v srajčko tenkó!
Brž s punčkino naj Te oblekco odejem!

Takole! In z rokico prstke Ti drobne
ogrejem!
No, vidiš! Zdaj hitro zaspančkaj sladko!
Tako sem zaspana! Kar brž bom zaspala,
da mamica vnovič ne bo se jezila!
Še križek na čelo Ti bom naredila.
Tako! Kar hitro, kar hitro zdaj očke zapri,
vso noč, tja do jutra mi pridkano spi!
A jutri se bova pa skupaj igrala!

J. JALEN

OGRAJENE JASLICE

Tisto nedeljo pred božičem so se Mirko, Nace in Janez vračali s popoldanskega izleta. Za hrptom so ugaševale gorenjske gore, na debelo pokrite s snegom. Nad Ljubljano se je zgoščevala megla, izza katere je, kakor skozi zastor, bledele vzhajajoči mesec. Po polju so se sklicavale jerebice, ki so tekale že vse popoldne po zasneženih njivah. Kakor jok lačnih otrok so se razlegali njih glasovi.

»Kam bosta šla za praznike?« je vprašal Mirko.

»E, v Ljubljani bom ostal,« je odgovoril Nace.

»Tudi jaz ne morem domov,« je po-tožil Janez.

»Dolčas bomo prodajali. Kaj hočeš.« Se je udal v usodo Nace.

Mirko pa je za vse tri glasno razmišljal: »Kako more kdo, — pa so taki — na sveti večer, kakor vsak drug dan sestri v gostilni k vinu in preživeti sveti večer v gostilni kakor vsak navaden večer. Še celo taki so, da presede polnočnico v kavarni. Ne razumem jih.«

»E, kaj hočeš, dolčas. Ko je tako presneto pusto sedeti ta večer sam v svoji sobi. Spat pa tudi ne kaže iti.«

»Nak, v gostilni ali kavarni bi pa ne mogel prebiti svetega večera. Grem pa že rajši pod odejo,« je ugotovil Janez.

»Vesta kaj, fanta, letos bosta k meni prišla in bomo skupaj božičevali,« je povabil Mirko.

Slepeča luč avtomobila, ki jim je privihral nasproti, jih je za kratek hip oslepila, da so postali sredi zasneženega ljubljanskega polja.

Gorko je bila skurjena Mirkova soba in miza je ponujala to in ono, od orehov do drobnih sladkarij.

Mirni pogovor je spremljal žuboreč samovar.

Tudi jaslice z živo lučko je postavil Mirko.

Nace se je nagnil k Janezu: »No, vidiš, bratec, pa nam le ni dolgočasno na sveti večer.«

»Živjo, Mirko!« je odgovoril Janez.

Mirko pa je pogovor drugam zaobrnil: »Včasih smo si na ta večer pripovedovali pravljice. Janez, povej nama lepo pravljico!«

»Ko bi se kakšne lepe spomnil.«

»E, daj!«

»Jo že imam.«

In Janez je pripovedoval in tovariša sta trla orehe in poslušala.

»Čudo so nam bile, otrokom, jaslice v cerkvi. Doma smo postavili majhne iz papirja izstrižene, v cerkvi pa je bil Jezušček izrezljan in Marija in sveti Jožef, vse iz lesa. Pa tudi voliček in osliček, ki jima je mežnar, stari Jok, vsako leto pokladal v parne v tistem poletju posušene detelje, sta bila izrezljana. Osliček je bil lep sivček, voliček je bil pa cikast in je imel okence na čelu. In kakšni so bili pastirci in ovčke, vse bele. Ha!

Skoraj vsak dan po novem letu smo se vsuli iz šole v cerkev pred jaslice. Poln oltar jih je bilo in hlevček ni bil nič manjši kakor pri nas doma vse jaslice.

Kako smo težko čakali kamel in svetih Treh kraljev.

Nekoč me je premagalo, da sem pobožal Jezuščka in sem se s tem pohvalil doma materi.

Skoraj prestrašila se je in mi je zabicala, da se ne smem Jezuščka nič več dotakniti.

»Kaj ne, tisto ovčko, ki stoji prav najbolj daleč od hlevca, bom pa smel še prav narahlo pobožati?«

»Nič. Pusti jaslice.«

»Pravljico nama povej, ne o sebi.«

»Tako jo bom, kakor mi jo je mati takrat povedala.«

»Daj! Začni!«

»Nekoč so imeli nekje v cerkvi lepe in velike jaslice. Otroci so jih hodili gledat kakor povsod drugod. Pa tisti otroci so imeli na koncu prstov oči in so ovčke in pastirce prestavljali in še Jezuščka je eden izmed njih prevrnil s slamice na tla, in se ustrašil in zbežal iz cerkve in ga je pustil ležati kar na trdem.

Mežnar v tistem kraju —

Še danes vem, da sem mater vprašal, če mu je bilo tudi Jok ime in mi je odgovorila, da ni bil Jok, da je bil Janez kakor sem jaz —

»Pripoveduj naprej!«

»Torej mežnar v tistem kraju se je naveličal popravljati za otroci ovčke in pastirce in še, ko je Jezuščka dobil na tleh, je za drugi božič spletel okrog jaslic gosto mrežo, da tudi drobna otroška rokica ni mogla seči skozi njo.

Pa tista mreža je obdajala jaslice samo na sveti večer.«

»Kaj so jo paglavci razdrli? To bi jim navil ušesa.«

»Poslušaj!« je posvaril Mirko.

»Niso jo otroci. Sam gospod župnik, ki je iz cerkvenih denarjev kupil žico za njo, jo je.

Gospod župnik, ki je dan za dnevom ob štirih zjutraj vstajal, poleti in pozimi, in je vsako nedeljo in vsak praznik bil ob petih v spovednici, je čakal ob svoji uri tudi na tisti božični praznik na spokorne grešnike.

Spovednica je bila poleg oltarja, na katerem so bile postavljene jaslice.

Ni dolgo čakal. Prišli sta po cerkvi, čisto tiho, dve deklici — tako je sodil on, po dolgih haljah. Naravnost k jaslicam sta se vstopili. Naj ogledata najprej božje dete, si je mislil.

Začeli sta se pogovarjati. Glasno sta se. Da bi jih posvaril, je pomolil glavo izza zavese.

Jo! Križ božji! Saj nista bili dekletci. Jezus in sveti Janez sta bila, bosa, v takem mrazu in brez klobukov, samo dolge lase sta imela.

Sveti Janez je držal v rokah dolgo palico s križem na vrhu in — Ecce agnus Dei — je bilo na traku napisano.

Jezus je pa lepo držal roke sklenjene. Za njima je stalo Jezusovo jagnje.

Velika sta pa bila, kakor je bil Jezus takrat, ko sta ga Marija in sveti Jožef v Jeruzalemu zgrešila.

Glasno sta se pogovarjala, da jih je župnik vse razločno slišal!

Janez je rekel: »Ljudje v tem kraju so — gadja zalega.«

»Zakaj?« je vprašal Jezus.

»Če še jaslice ne morejo pustiti v miru, da jim jih morajo graditi Kobilice naj jim polje požro do gole zemlje, da si bodo morali lakoto s kobilicami tešiti.«

Jezus pa je drugače odločil: »Ne,« je rekel. »Saj le malim nerodno branijo k meni priti. Bojim se pa, če jim bodo branili k meni, namesto da bi jih pametno posvarili, da bo prišlo hudo nad nje, brez kobilic takrat, ko bodo orali polje ti mali, ki me sedaj iz neokretnosti prevračajo s

slamice. In takrat se bodo povpraševali, kdo je kriv hudega, in bodo drug drugemu volkovi.«

Janez se je okrenil in udaril s križcem ob tla in jezno zaklical v prazno cerkev: »Sekira je nastavljena. Delajte pokoro!«

Zupnik je zdrknil na kolena.

Kakor bi se bila Kristus in Janez prestrašila — ni jih bilo več.

Razločno pa je še slišal, kako je stocalo Janezovo jagnje iz cerkve.

Ko so prišli farani k drugi maši, je s kleščami in kladivom razbijal na sam sveti božič ograjo od jaslic.

Po evangeliju jim je povedal, kaj je videl in slišal pred zorno mašo.

Od takrat v tistem kraju jaslice nima-jo ograje, pa se jih nihče ne pritakne.«

Vsi so pomolčali.

Nace je prvi izpregovoril: »V tistem kraju nimajo ograje, drugod pa izza ograje ovčke kradejo.«

»Kdo je kriv.«

»Gadja zalega, ki sika strup besedi že dolga leta med nas.«

K polnočnici so se rinili skozi zadnja vrata.

Dva stražnika sta mirila »babilon«, ki je prišel motit pastirce k jaslicam.

In je rekel Nace: »Brez kobilic nam je hudo.«

In je rekel Mirko: »Kdo je kriv?«

In so se molče razšli.

MARIJA KMETOVA

»Jezušček Vam ga je prinesel,« je rekla Mina.

»Jezušček, res,« je odvrnila ženica, »pa takrat nisem več vedela, pa takrat nisem nič vedela, da nosi tudi Jezušček. To je zdaj. Sploh je zdaj — oh, Mina — ali jih slišiš? Daj, lučko prižgiva, jaslice sem ti prinesla, na omaro jih postaviva, vidiš, takole. Pa zapojva: Pastirci...«

In sta pokleknila in zapeli »mamica« in dekla Mina in obema so lile solze veselja in spominov in genotja po raskavih in po mladih licih.

»Mamá...« je planil glas mednje. Gospa je obstala na pragu in beseda ji je zamrla. In ko je prišel gospod ponjo, mu je vzdrhtelo telo, sklonil se je, kakor bi bil v cerkvi, in ni vedel, kako da so mu postale vlažne oči.

»Ubogí moji otročiči,« je zavzdihnil. Potem se je po prstih odstranil z gospo v svetlo sobano.

JOZA LAVRENČIČ

Ah da, bilo je, ko srečen drhté sem spremljal usodo povestnih ljudi, danes, danes sam zase se tresem, ljube besede pa ni in je ni!...

Konec povesti... Zdrznem se, gledam: mak prasketanje in — noč vseokrog mene... »Ah da,« se zavedam pravljice lepe, »biló je nekoč...«

HANS ANDERSEN, PRIREDIL P. V. B.

je zaplamljena in deklici se je pokazala, obdana od luči, ista ljubka in draga stara mamica kot je vedno bila, a srečna in vesela kot ni nikoli bila za časa svojega življenja.

— Stara mamica! je vzkliknilo dete. O, vzemi me seboj! Vem, da mi boš izginila, ko ugasne vžigalica — izginila boš kot topli ogenj v peči, kot novoletna pojedina in kot veliko božično drevo!

Naglo je prižgala vse ostale vžigalice, ki so bile v škatljici, da ne bi stara mama izginila. Vžigalice pa so gorele tako svetlo, da nobena dnevna luč ni mogla biti svetlejša. Nikoli ni dobra stara mama izgledala tako ponosno in imenitno, tako prekrasno in prijazno. Vzela je deklico v naročje in obe sta skupaj odleteli. Lahno in veselo sta leteli, višje in višje, dokler niste bili tam, kjer ne poznajo niti mraza, niti lakote, niti bolečin; bile ste v raju.

Toda ob mrzli jutranji uri so našli ubogo deklico sključeno v kotu med zidovoma, rdečih lic in smehljajočih se ustnic — zmrznila je bila v zadnji noči starega leta. Novoletno solnce je sijalo na telesce brez življenja. Nepremično je sedela z vžigalicami na kolenih. Eno škatljo je bila vsopožgala.

— Hotela se je ogreti, ubožica! so rekli ljudje. Toda nihče ni vedel, kako lepe prikazni je imela in kako imenitno sta ona in njena stara mama praznovala Novo leto.

SILVIN SARDENKO

A vi, a vi, čuječi vsil
Kako lepo je v duši vaši,
postavljene na dobri paši
oživlja vas skrivnostni vir,
ožarja vas božični mir.
A vi, a vi, čuječi vsil
Nocoj pri vas je lep večer:
odprta v raj je vaša dver.

DREVESCE IN JASLICE

Motno je hrumelo po mestu. Izložbe so se ponujale s bučnimi odsevi kričečih svetiljk, dremotno so utripale luže in se s kapljicami obešale na kolena. Vsekrižem so se lovile ceste z množicami izprehajavcev, gledavcev in kupovavcev; zgoraj je bilo črno nebo in ena sama zvezdica se je čas za časom prikazovala izza mokrotnih meglá.

Barve žameta in svile so se božale z žarki lestencev v gosposki sobi. Mameča toplota se je v objemu dišav lenobno pretakala s steno na steno in pod strop. Preproge so se blestale pod visokim, razkošnim božičnim drevescem. Gruča nedeljsko oblečenih otrok je tekala krog njega, vzklikala, se radovala in preizkušala igrače — darila božičkova: tam železnica s pravimi tračnicami, pa s predori, svetilkami in kolodvorom; ondi pravj pravcati avto, ki trobi in te popelje vse štrom po sobah; in punčke, ki govorijo, in ptički, ki pojejo — pa škatle zidakov in bonbonov in čudežnih reči.

ZIMSKI VECER

Mrzli so dnevi, solnca nikjer ni,
samó svínčenosivo nebó;
Duša mi kloni v uri večerni,
kdo razvedri jo z besedo ljubó?

Mrak se skoz okno v sobo mi gnete,
vse je že, vse objel,
le pri peči — ko da mak cvete
in še da v žito je veter zavel...

MALA PRODAJALKA VŽIGALIC

Bilo je silno mrzlo, močno je snežilo in temnilo se je. Večer je prihajal, zadnji večer starega leta. Čeprav je bilo mraz in tema, je ubogo dekletce, bosonogo in brez pokrivala, še vedno pohajalo po ulicah. Ko je odšla z doma, je imela copate, toda bile so mnogo prevelike zanjo; pravzaprav so bile njene matere, in izgubila jih je, ko je zbežala preko ceste, da se umakne dvema vozovoma. Ene ni več mogla najti, drugo pa je pobral majhen deček in zbežal z njo, misleč, da mu bo služila kot zibelka za lutko.

Tako je mala deklica odšla naprej in njene bose noge so bile rdeče in modre od mraza. Nosila je majhen zavoj vžigalic v rokí; mnogo več jih je pa imela v svojem raztrganem predpasniku. Ves božji dan ji nihče ni bil odkupil niti ene škatljice — nihče ji ni dal niti ene pare. Tresoč se od mraza in lakote je lezla naprej, podoba bolesti — ubogi, mali otrok!

Snežinke so padale na njene dolge, svetle lase, ki so ji valovali v ljubkih kodrih na rame, toda ona ni mislila niti na svojo lastno lepoto, niti na mraz. Skozi vsako okno so se svetile luči in iz marsikaterih hiše je prihajal duh po pečeni goski; bil je starega leta dan in na to je mislila.

Sedla je v kot, ki sta ga tvorili dve hiši, od katerih je bila ena zidana bolj naprej kot druga. Potegnila je svoje nožice k

Vzdihnil sem in oči sem zaklopil
in si zastrl jih z rokó,
v davna leta sem se zatópil,
in že otrok sem, sedeč za pečjó.

Izba prijazna, oče in mati,
sestra in bratec — vsi smo vkup, vsi,
kaj nam mar mraz voléji pred vrati,
v gorkem smo in nam ne gre za nohtil

telesu, toda zaman — ni jih mogla ogreti. Domov ni smela. Ni bila prodala vžigalic in ni zaslužila prav ničesar, in morda bi jo njen oče pretepel. Sicer pa je bilo doma ravno tako mraz kot na ulici. Stanovala je v podstrešju, in čeprav so bile največje od številnih lukenj v strehi zamašene s slamo in unhami, sta vendar mraz in sneg pogosto uhajala skozi. Njene ročice so bile skoraj čisto otrpele. Ene majhna vžigalica iz njenega zavoja jih bi morda ogrela, če bi si jo upala zapaliti. Potegnila je eno ven in jo prižgala ob zidu. Imenitno! Bil je svetel, topel plamen in držala je roke nad njim. To je bila cela razsvetljava za to ubogo dekletce, še več, naravnost čarobna luč, kajti zdela se ji je, da sedi pred veliko železno pečjo z medenimi okraski, iz katere je tako prijetno odseval ogenj. Otrok je stegnil svoje noge, da jih tudi ogreje. Na žalost pa je v tem trenutku plamen ugasnil, peč je izginila in malo dekletce je sedelo v mrazu, brez vsake udobnosti, z zgorelo vžigalico v svoji rokí.

Prižgala je drugo vžigalico ob zidu. Veselo je zaplapolala in kamorkoli je njena luč padla, je postal zid prozoren kot pajčolan — in dekletce je lahko videlo noter v sobo. Videla je mizo, pognjeno s snežno belim prtom iz damasta, na katerem so bili postavljeni blesteči se kitajski krožniki. Pečena goska, polnjena z jabol-

In Tone in jaz, močna in zdrava, mladá in dela žejna, ho, Mina, ti ne veš, kaj je zdravje in moč! Kaj meniš, da sva kdaj klevale, se kdaj namrdovala? Pela sva, da veš, vriskala pri košnji, se šalila pri mlačvi, ko fant in dekle! In prav tisti čas, kar ti menim povedati, je slo za božič. Tone je izbiral mah in ga deval lepo v redu na deščico, »sveti duh« se je pa vrtil in kakor bi bil vesel tistega dela. In je postavljaj pastirce, pa jagenjčke in nazadnje še oslička in sveto družino vmes. »Tone,« sem dejala in kar sapo mi je jemalo, »čas je prišel!«

»Še lučko prižgem,« je planil pokonci in še zdajle ga vidim, kako se mu trese roka, ko je prižgal rdečo lučko. Takrat je zdrknila ura in povedala polnoči, in fari je pa potrkavalo z vsemi. Še nisem doumela vsega, ko se ozrem in zaslišim:

»Žena, fant je!«

»Tonček bo,« sem še dehnila, potem se mi je vse izgubilo. In prav tale je bil, tvoj gospodar,« je dodal, »zdaj je Anton, prej je bil Tone.«

Oče večernice vzame s police,
vsi smo zamaknjeni, srca drhté,
pričakovanje kri žene nam v lice,
še oddahniiti ne upamo se...

Konec povesti... Zdrznem se, gledam: mak prasketanje in — noč vseokrog mene... »Ah da,« se zavedam pravljice lepe, »biló je nekoč...«

ki in posušenimi češpljami, je stala na enem koncu in se od vročine kadila in — kar je bilo najbolj zabavno videti — ta gos je, z nožem in vilicami v svojih prsih, skočila s krožnika dol in jo mahala po tleh, naravnost k ubogemu otroku. Vžigalica je dogorela in samo debeli, trdi zid je bil za njim.

Zapalila je tretjo vžigalico. Znova se je vse zasvetilo v plamenu. In sedaj je sedela pod prekrasnim božičnim drevesom, ki je bilo veliko lepše in mnogo ljubkejše kot ono, ki ga je bila videla lanski božični večer skozi steklena vrata v hiži bogatega trgovca. Na stotine voščeni svečic je migljalo na zelenih vejah in majhne barvane figure, kot jih je bila videla v izložbenih oknih, so gledale z drevesa na njo. Otrok je v svojem navdušenju stegnil ročice, toda v tem trenutku je vžigalica ugasnila. In vendar so božične sveče gorele višje in višje. Videla je, kako so se svetile kot nebeške zvezde. Ene izmed njih se je utrnila in pustila za seboj dolgo, svetlo progo.

— Sedaj nekdo umira, si je na tihem dejala dekletce, kajti to ji je bila povedala njena stara mama — edina oseba, ki je sploh kdaj v življenju ljubeznjivo ravnala z njo, in ki je bila sedaj mrtva — da kadar koli se utrne zvezda, se nesmrtna duša vrne k Bogu, ki jo je ustvaril.

Vžigala je še eno vžigalico ob zidu. Ta

Ta rajski speví Ne slišíte?
V ljubezni bošje mreži sveti
nocoj smo blaženo zajeti;
vse naše davne žalnice
prelike so se v hválnice. —
Mi drugega ne slišimo
kot lovcev daljni glas in psov,
še z lova vračajo domov.

O vi, o vi! Kako lahko
oko pregleda žar nebeški,
uho presliši glas nebeški;
in božji mir in kar je z njim
izgine v prazen sen in dim
O vi, o vi! Kako hudo
nocoj pri vas je ves večer:
zaprta v raj je vaša dver.

Ta rajski zbor! Ne vidíte?
Nadangeli z nebes poslani
so na poljani naši zbrani;
počasi se pomikajo,
peruti tla dotikajo. —
Mj drugega ne vidimo
kot vlak srebrne le meglá
oj, vasovalce, to je vsel

VASOVALČEVO VIDENJE

Sveta noč, le ena zvezda gori
Mati Marija Jezusa rodi
Jezusa za nas.

O položi ga, Marija, v jaslice
v to moje gorko srčece,
da ne bo mu mraz,
Jezusu mraz.

ZVONČEK

Zima je zasnežila gozd. Gosto so naložile snežinke ter zasipavale poti in steze. Padale so na zemljo, zdaj lepo enakomerno, zdaj v divjih zagonih vetra. Pod težko pezo belega bremena je stokalo drevje, se šibilo kodravo drevje sivih smrek in brezove vejice so se upogibale ter odevale trnovec s hermelinovim plaščem. Mogočne snežne zasipe je nanesel veter v ulice male gorske vasi. Iz bližnjega gozda so se kradle megli, se valile in prekopicemale ter prinesle zgodnjo noč. Dremotno je sijala luč skozi okna, ki je bil mraz zarisal nanje debelo plast ledenih rož in široko razkročenih listov. A vendar je iz hiš danes mogočnejše kakor navadno lila svetloba na cesto. Jezušček je bil tam v gosteh — danes je bila namreč božična noč — ter je bil razen lučk vžgal tudi revna človeška srca in celo v najskromnejši dom zanesel radost in veselje. Le malo kočico koncem ulice je bil prežrl. Tam je ob postelji nevarno bolne tkalke sedela mala Anka in vsa v solzah zrla v blede, izsušeni obraz drage mamice. »Preljubi Jezušček, saj rada vse pustim, tudi punčko, ki si mi jo obljubil, in medeno potico, le moji ljubi mamici daj, da bo zopet zdrava!« In tkalka: »Dobri otrok! Če bi tvoj očka še živel, dobro vem, da bi danes ponoči hitel k podrti gozdni kapeli v gorskem zakotju in o polnoči zvonil z

zvončkom. Kdor to stori, mu Jezušček, to mi je moja prababica povedala, ne odreče pobožne želje.« Trudno so se po teh besedah zaprle trepalnice nad motnimi zenicami in glava bolnice je omahnila nazaj na blazino. Druga za drugo so besede, če prav tako tiho govorene, našle v dekličinem srcu živahen odmev in Anka je res sklenila pomagati ubogi mamici. Tiho se je po prstih splazila preko izbe, tja k omari, si ovila debelo ruto okoli glave, poljubila slabotno roko mamičino in urno zapustila hišo. Burno je utripalo malo srce, ko je otroka v svoj plašč ovila večerna tema; toda misel na bolno mamo, upanje, da ji od Jezuščka, ki skoraj pride, lahko izprosi zdravje, otroku ni dalo miru in gnalo ga je tja v tmino gozda, v ozko uhojene steze in gazi pustinje. »O mamka božja, nebeška predica, ne predi mi mrliškega prta, in sveti pastir Vendel, varuj me pred volkovi. Mudi se mi tja h kapeli, daleč v visokem gozdu, tam moram danes o polnoči zvoniti in prositi svetega Jezusa, da mi ohrani mamico; očeta je pri statvah zalotila smrt!« In glej, megle so se razkadle, oblaki so izginili in beli mesec je posijal ter svetil dolj v temni gozd, da kaže pot hitečemu otroku. »Vetrc, kam si se skrili?« je vprašal otrok. Nič odgovora. Prasketalo je v grmovju. Morda stopica semkaj čarovnica. Saj menda hodi ponoči

tod po gozdu, z ostrimi kremplji in pajčevino pred obrazom in z vranjim gnezdom na glavi. Od tesnobe in utrujenosti so otroku klecala kolena, a vselej se je zopet dvignil ter se oziral po sijočih zvezdah.

»Aja tuta, aja tuta! Spančkaj, dobri Jezušček!« je solzeča se deklica komaj slišno prepevala betlehemsko pesemco in skozi rogovilasto drevje je veter dalje nepretrgoma pel svojo melodijo. Tedaj je nekaj temnega poskočilo izza grma. Zavesile so se ji nasproti oči izstradanega volka. Prihuljeno se je zver pripravljala na naskok. »Sveta mati Marija, volk!« Prijela je ogrinjačo, jo nastavila predse za obrambo ter nato skočila k bližnjemu grmu; toda v skoku so ostrí kremplji zverine pograbilí seboj gorko odelo, da bliskoma izginejo v volčji kotanji, ki jo je bil sneg skrbno zadela in katerega je mala deklica prekoračila zlahka in brez nevarnosti, ne pa težko volkovo telo. Mati božja je bila rešila malo Anko. Prevzeta od groze smrtnega strahu je stala deklica v mrazu in trepetu poleg jame, iz katere je bilo čuti presunljivo rjojenje volka. Neznana bojazen jo je gnala dalje; vedno s stisnjenimi ustnicami je hitela naprej skozi trnje, ki je neusmiljeno zadiralo svoje bodice v tenko suknjico, dalje čez drn in strn navkreber, objela je brinov grm, grm Mari-

jin, in slednjic vsa utrujena prišla do podrtje gozdne kapele.

Zaman se je ozirala po zvonovi vrvi. Pretrgana je bila. Kos vrvi je ležal na tleh, drugi pa je visel tako visoko, da male ročece niso mogle do njega. »Ah, vi dobri angelčki, usmilite se moje bolne mamice! Pomagajte, da ne bo umrla! Saj sicer nimam nikogar več na tem božjem svetu.« Tako je ihtela in drgetala ter se zgrudila s svojim obrazkom v sneg.

Čuj! Tedaj je veselo zadonelo v višavi: »Gloria! Gloria!« In obdan od angelov, ki so zvonili z zvončkom, je v morju luči žarel Jezušček, milo se smehljaje ubogemu človeškemu črvičku in je rekel: »Angelčki so čuli tvojo molitev in prišel sem, da uslišim tvojo prošnjo. Vrní se domov, tvoja mamica ne bo umrla!« Nato je prikazen izginil. Toda angelčki so spremljali deklico domov skozi gozd in ko je stopila v domačo izbo, je našla mamico sedečo v postelji. Veselo se je nasmihala otroku in pripovedovala o lepih sanjah, da so prišli k njej angeli in ji dali zdravilne pijače, nakar se ji je povrnilo zdravje.

Tako se je Jezušček pri revni tkalki vendar še oglasil ter ji prinesel blagoslov in radost. Živela je še mnogo let in užila obilo veselja nad svojo pobožno hčerko.

USPAVANKA

Aja, tuta, nana, nina,
tenka, tenka mesečina,
aja, tuta, nana, nana,
v zlato je plenico stkana,
aja, tuta, nana, nana,

Bogu v jaslice postlana,
aja, tuta, nana, nina,
mehko kakor pajčevina,
pajčevina — mesečina,
aja tuta, na-na, ni-na ...

MARIANUS

Vsem naročnikom, dopisnikom, prijateljem
želita vesel in blagoslovljen Božič
uredništvo in upravništvo

